לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', ז' באב תשמ"ו, 12 באוגוסט 1986 / שנה מ"ד מס' 13112 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

דיון כלכלי בעקבות איגרת משולץ

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שרים בכירים דנו אמש בלשכת ראש־הממשלה בהמשך התוכנית הכלכלית, לאור דרישת שר־האוצר, משה נסים, לקצץ את תקציב המדינה ב־475 מיליון ש"ח, בכלל זה קיצוץ של 175 מיליון ש"ח בתקציב הבטחון. הדיון התקיים גם בעקבות איגרת שהתקבלה משר־החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ, שתבע לדעת מה המשך תוכניותיה הכלכליות של ישראל.

בישיבה השתתפו מלבד שר־האוצר גם ראש הממשלה, שמעון פרס, שר־הבטחון, יצחק רבין, וממלא־מקום רה"מ, יצחק שמיר. פרס ורבין ונסים ישובו וייפגשו ביום חמישי, כדי לדון בקיצוץ בתקציב הבטחון בומחלוקת החריפה בין רבין לנסים בעניין זה.

מקורות ממשלתיים אמרו, כי בפגישה נדונה גם האפשרות להביא לירידה בשיעורי המס ולרפורמה בשוק ההון בעקבות הקיצוץ בתקציב המדינה.

פרס יביא מחר שטר־הבוררות לקבינט — יתנגד לניסיונות שמיר לדחות את האישור

שמיר אמר אתמול כי התנאים עדיין לא הבשילו לקיום הדיון בקבינט ● מרפי דיווח אמש לפרס כי שולץ מרוצה מההסכם ומצפה לחתימת הממשלות על השטר ● במרכז פיסגת פרס מובארק יעמוד המשך קידום תהליך השלום והכנת המו"מ בין ישראל למשלחת פלשתינית־ירדנית ● משלחת מצרית תגיע היום לסיים נושא הבוררים וסימון השטח ● שרון: העמידה שלנו בעניין טאבה היתה רופפת

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מקורות בלשכת ראש־הממשלה שללו אמש כל אפשרות של עיכובים ודחיות באישור שטר הבוררות, לרבות „סל" העניינים שבין ישראל ומצרים. ראש־הממשלה יעלה את הנושא מחר, יום ד', בבוקר בישיבת הקבינט, כאשר הנטייה היא גם להביא לאישורו של שטר הבוררות בישיבה זו.

המקורות הגיבו על דברים שיוחסו לשר־החוץ יצחק שמיר, כאילו עדיין לא הבשילו התנאים לקיום הדיון בקבינט וכי לא בטוח ששטר הבוררות יידון בישיבת הקבינט מחר.

אדה"ב מצפה לחתימה

יצויין, כי עוזר מזכיר המדינה

(המשך בעמוד 2)

פרס מאיים ב„גירושין" משמיר לאחר הרוטאציה

אם לא יסכימו על קידום השלום

מאת כתבנו בארה"ב

וואשינגטון. — לאחר שיעבור מלשכת ראש־הממשלה למשרד־החוץ, בעוד חודשיים, מתעתד שמעון פרס להגביר את מאמציו להמרצת הערבים להשתתף בתהליך המדיני ולא יהסס להביא לפירוק הממשלה על רקע זה — מכריז פרס בראיון שפורסם אתמול ב„וול סטריט ג'ורנאל".

בתשובה לשאלה על ההתפתחות הצפויה, אם יחלוק יצחק שמיר על עמדת פרס בסוגייה ודוגמת הסכמת פרס לוועידת־שלום בין־לאומית, עונה ראש־הממשלה חד וחלק: „גירושין".

לדברי פרס, „שמיר אינו פקיד ממשלתי ולא אהיה פקיד ממשלתו". בניגוד לציפיות, יהיה פרס, לאחר החילופים בתפקידיהם „חופשי יותר מאשר עתה" במאמציו המדיניים, מאחר שיהיה פטור מעול ניהול הממשלה והטיפול בכלכלה.

פרס אישר, כי עמדותיו המדיניות עשויות להציבו במסלולי התנגשות עם שמיר, לדברי מראייניו ל„ג'ורנאל". „איננו יכולים לנוע במסלולים נפרדים", אמר על עצמו ועל שמיר. על ממשלת ישראל לעורר את תנופת השלום בעקבות המיפגש עם חסן, ניסוח שטר־הבוררות על טאבה ושיחות ישראל — ברה"מ בהלסינקי, אמר פרס. „אם לא, אין טעם בהישארות בממשלה כדי לחמם כסא".

הסכם המסגרת במשק ייחתם תוך יומיים

עמוד 3 ●

ההסתדרות תפעל לחיזוק קרנות הפנסייה

עמוד 16 ●

לוי תובע מפרס לפעול נגד התבטאויות גור

עמוד 4 ●

לגליון היום מצורף הדף הירוק

להשתחרר מתסביך טאבה

המשלחות של ישראל ומצרים לשיחות טאבה, מתוך רצון קונסטרוקטיבי ליצור עובדות מוגמרות בשטח, הקדימו את המאוחר והודיעו על הסכם משותף בעניין ניסוחו של שטר הבוררות, בטרם יושבו עמה כל חילוקי הדעות הפורמאליים. כך הובלט החיכוך הגיאופוליטי המיוחס לטאבה: שבע שנים ויותר מתדיינות שתי מדינות, שהצליחו בתוך חודשים אחדים לחצות את הגבול הפעור המפריד בין מלחמה לשלום, על פיסת קרקע חסרת כל ערך בטחוני, לאומי או כלכלי, זולת השיקול שמוסק. אפשר לסיים את המחלוקת הזו תוך יומיים, ללא כל צורך בבוררות בינלאומית יקרה וממושכת, בתנאי שכל מדינה תכיר ברגישויות המיוחדות של שכנתה, כפי שהיה בהסכמי קמפ־דיוויד. מצרים צריכה להכיר בחשיבות הרבה שמייחסים הישראלים לחופש תנועה מוחלט באזור ולשיתוף פעולה כלכלי בשטח, וישראל צריכה להכיר בתביעה המצרית הפורמאלית לריבונות להלכה, גם אם זו נשענת רק על טעמים של רגש לאומי. הצעה ברוח כזו לא רק הוגשה לפני שנה לראשי שתי המדינות, אלא אף זכתה לברכתם של גופים בינלאומיים כמו הבנק העולמי, שהיה מוכן להעמיד לשם כך קרן פיתוח משותפת לאיזור המחלוקת בטאבה, בסך מאות מיליוני דולרים באשראי נוח – בתנאי שהמחלוקת אכן תגיע לסיומה המלא. אולם שרים מן הליכוד החשיבו אז, כשתוכנית זו הוצגה במקום לאישורם, את עניין הריבונות מעל כל ערך אחר, והכשילו חתימת הסכם שכמותו. בסופו של דבר, יגבשו הבוררים הבינלאומיים, וזאת לאחר שתישפך מרירות רבה משני צידי טאבה.

לישראל עניין מובהק לא במגרש חולי ליד אילת, אלא בביצור השלום... בשינוי הנימה ובגישה של אמצעי התיקשורת המצריים אליה, המימשל המצרי כלפי קשרים עמנו בכל הדרגים, ובעיקר ... ישראליות אל תודעתו הלאומית של העם המצרי במדינה שותרת ... ויהודות. אולם רק עכשיו, אחרי החודשים והשנים הארוכות של ... עקרים על כל תג ותו, מתחילים מדינאי הליכוד להבין זאת, כלומר ... כי העיקר הוא המימוש החם של השלום עם מצרים, ולא פסיק ... מרות. אבל אם זהו העניין המהותי, מה הטעם לגרור את ... עוד ועוד למיני משפטים בינלאומיים מיותרים? לנו כדאי ... הנדיבים לבוררים, ובמיוחד בטרם מתחילים לריב מי יהיו הבוררים ... את הנימוקים שביוקרה מוטעית ולהציג נכונות לוויתור ... חברה בדברים החשובים באמת: מעבר מצרי גלוי ... ולעתים עוינות קרה כלפי ישראל אל דפוס של שלום ... וממשי.

... בטאבה, שהפסדה הוא מבחינתנו ממילא בלתי־נמנע, יכול לצאת ... רק בהווה טלוטלי אדיר. התקדמות כפויה אל הבוררות אוננה ... מרצון אל העמקת היחסים הדו־צדדיים. צריך איפוא ... מהר מתסביך טאבה.

לראשונה מאז הוצבו באיזור טילי הסאם־2 בדצמבר '85

מטוסי ח"א הפציצו בסיסים של אבו־מוסא בטווח הטילים הסוריים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מטוסים של חיל האוויר תקפו אתמול אחר הצהריים בסיסי מחבלים של ארגון הפת"ח מפלג אבו־מוסא. יעדי התקיפה כ־10 ק"מ מערבית לעיירה בעל בק בבקעת הלבנון, מצויים בטווח טילי הקרקע אוויר, סאם־2, שהציבה סוריה בגבולה עם לבנון בסוף השנה שעברה.

דובר צה"ל מסר כי כל מטוסינו שבו בשלום לבסיסם וכי הטייסים דווחו על פגיעות טובות במטרות.

התקיפה בוצעה ע"י מטוסי קפיר בסביבות השעה שתיים אחה"צ. נפגעו מפקדה ובסיס של ארגון אבו־מוסה, שנמצאו ברדיוס של כ־3 ק"מ זה מזה. היעדים שהופצצו כללו מספר מבנים, אוהלים וכלי רכב. אולם

מדווחי הסוכנויות באזור נמסר כי נפגעו גם סוללות נ"מ ומצבור טילי „גראד".

תקיפת חיל האוויר אתמול

היתה הראשונה באזור זה מאז הציבו הסורים סוללות טילי קרקע־אוויר בגבול סוריה־לבנון

(המשך בעמוד 2)

פירושו של דבר

פעולה מתואמת מדינית־צבאית

מאת אבי בניהו

תקיפת חיל האוויר אתמול באזור בעל־בק שבבקעת הלבנון בוצעה בלב אזור המוגן על־ידי טילי קרקע־אוויר, אותם הציבה סוריה בגבולה עם לבנון בדצמבר אשתקד. כוכור, מיד

(המשך בעמוד 2)

הנשיא עומד להעניק חנינה בהליך מזורז ל־7 אנשי שב"כ נוספים

השבעה, ממעורבי פרשת קו 300, הגישו בראשית השבוע בקשות חנינה לשר־המשפטים ● שריר הורה כי הטיפול בבקשות לא יהיה בדרך שגרתית באמצעות מחלקת החנינות אלא יוחלט עליו בהתייעצות עם ראש־הממשלה ● אם גם שבעת הנוספים יזכו בחנינה – תאבד החקירה משמעות וצפוי שהתיק ייסגר

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

נשיא המדינה, חיים הרצוג, עומד להעניק, בהליך מזורז, כתבי חנינה לשבעה מאנשי השב"כ; השבעה ממעורבי פרשת קו 300, הגישו בראשית השבוע בקשות חנינה לשר־המשפטים ולנשיא.

עם קבלת הבקשות נועדו השניים, במשכן נשיאי ישראל. מלשכת הנשיא נמסר כי כל בקשה תידון בנפרד ומתוך שיקול דעת, וזאת לאור המלצת שר־המשפטים. השר שריר הורה, כי הטיפול לא יהיה בדרך השגרתית באמצעות מחלקת החנינות במשרד המשפטים. הדברים „ייחתכו" בהתייעצות של שריר עם ראש־הממשלה. חשד שריר נוטה לעכב מעט את מתן ההמלצות בהתאם לקו שאימץ עם כניסתו לתפקיד, והוא מיתון קצב הענקת החנינות, מאחר שהבקשות זהות ממעט לבקשות הקודמות, שהוכרו כבנות תוקף ע"י בית המשפט העליון — אין למעשה לנשיא

(המשך בעמוד 2)

שולמית שמיר הוזמנה לבולגריה

„המדינה בה נולדת וגדלת מזמינה אותך לבקר בה"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

רעיית שר־החוץ, שולמית שמיר, הוזמנה לביקור רשמי בבולגריה. ההזמנה היא מטעם יוסף אסטרוקוב, נשיא וועד הקהילות היהודיות בבולגריה ונשיא המרכז לארגון התרבות של יהודי בולגריה. אף כי המזמין נושא צביון יהודי, אין ספק כי יש לה משמעות פוליטית. ההזמנה נמסרה לישראל על־ידי שגריר בולגריה באו"ם, והדבר נעשה לאחר שבפגישה

רעיית שר־החוץ – שולמית

שר־החוץ יצחק שמיר, לפני שנה, עם שר־החוץ הבולגרי בעצרת האו"ם, הזכיר שמיר כי רעייתו היא ילידת בולגריה.

חוגים מדיניים במשרד החוץ ציינו אתמול, כי מדובר בהזמנה רשמית בולגרית ראשונה, שנמסרה באורח רשמי, מאז ניתוק היחסים ב־1967, וכי יש משמעות גם לכך ששולמית שמיר עומדת להיות בעוד זמן קצר, לאחר הרוטאציה, רעיית ראש הממשלה.

בהזמנה כותב אסטרוקוב, כי

(המשך בעמוד 2)

ההסת' תובעת שחתימת הסכם השכר תלווה ברפורמה במיסוי

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות החליטה אתמול לתבוע מהממשלה שהסכם השכר בשירות הציבורי, העומד בפני חתימה, ילווה בהסכמה כי תבוצע רפורמה במיסוי הישיר וויטול מס רכוש על דירות מאר. ההחלטה היא בהתאם להצעתו של המזכ"ל, ישראל קיסר.

המו"מ בין ההסתדרות לבין המעסיקים הציבוריים עומד להתחדש היום ואפשר שיסתיים כבר בימים הקרובים. התקיימה פגישה בין נציב שירות המדינה, אברהם נתן, לבין הצוות ההסתדרותי, כדי לנסות ולקדם את נושא קידום בעלי הדרגות הגבוהות בשירות. מטעם ההסתדרות השתתפו המזכירים הארציים ראובן בן־עמי, זלמן שנקמן ויעקב אוניקובסקי.

מרחב תימרון

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אמר בישיבת הוועדה המרכזת, כי להערכתו הצדדים קרובים מאוד לחתימת הסכם מסגרת בשירות הציבורי. לאחר שייפתרו כמה בעיות המתייחסות הן לניסוח הסכם המסגרת עצמו והן לנספח הדן בקידום עובדי השירות הציבורי בדרגה עד סוף מארס 87'.

לדברי הברפלד, הבעיה העיקרית בהסכם הינו הצורך להבטיח מרחב תימרון לאיגודים המקצועיים להסדר בנושאים שאינם קשורים ישירות לשכר. בהסכם בשירות הציבורי, קובע הברפלד, ייכלל סעיף הקובע כי השכר התחילי לא יפחת מ־450 ש"ח.

שכר מינימום

באשר למיגזור הפרטי אמר הברפלד, כי ההסתדרות חותרת להגיע לשכר מינימום של 450 ש"ח לחודש עד סוף מארס והיא תסכים, אם יהיה צורך בכך, לבצע את הדבר בשני שלבים. בנוסף לתוספות השכר המפעליות מתגבשת אפשרות שתשולם במיגזור הפרטי תוספת שכר בשיעורים שינועו בין 5 ל־10 אחוזים באופן שתוספת בשיעור גבוה יותר תשולם בדרגות הנמוכות ובמידרג יורד, ככל שהדרגה גבוהה יותר.

קיסר מסר בישיבה, כי שר־האוצר משה נסים הודיע לו בסוף השבוע החד־משמעית, כי אין בכוונתו להציע להעלות את מחירי התחבורה הציבורית והמיצרכים החיוניים באשר לחקיקת חוק שכר מינימום הביע קיסר חשש, שהחלוף יוביל לפחות עד שיהיו תוצאות מעשיות כלשהן ליוזמת חקיקה זאת, ולכן יש צורך דחוף לסיים את הנושא במסגרת המשא־ומתן על הסכמי השכר במיגזור הפרטי־תעשייתי.

גופת הנרצחת מועברת מדירתה למכון לרפואה משפטית — צילום: משה שי / חדשות

תושב תל־אביב רצח את אשתו בירייות וניסה להתאבד

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

דויד דוק בן 51 מתל־אביב רצח אתמול בירייות אקדח את אשתו גרציה דוק בת 36 בדירתה ברחוב משמר הירדן ברמת־גן וניסה להתאבד. בני הזוג התגוררו בנפרד.

אתמול סמוך לשעה 17.30 הגיע דוק לבית אשתו ברמת־גן וירה בה מספר יריות שפגעו בראשה ובחזה. אחר כך ירה בעצמו ונפגע קל במצח.

דוק ניסה להימלט במורד רחוב משמר הירדן אך נתפס ע"י ניידת בילוש של משטרת מרחב דן והועבר תחת שמירה לבית החולים תל־השומר.

בני הזוג היו בליכי גירושין. דויד דוק עבד עד לאחרונה כמלצר באולמי „ארגמן" בחולון ואתמול החל לעבוד כשומר בחברת „מוריעין אזרחי". ביומו הראשון לעבודה נטל את האקדח שקיבל ברשיון מחברת האבטחה ורצח את אשתו.

לבני הזוג שלושה ילדים בני 12־14 המתגוררים עם אביהם בת"א.

אורלי, שכנה המתגוררת ממול, סיפרה, כי נתקלה בגרציה דוק עת ירדה במדרגות. „אמרתי לה שלום, סיפרה אורלי, והיא עלתה לביתה בקומה השנייה. שניות אחדות אחרי כן הוא עלה אחריה. שניהם עלו בבהלה ונראה כאילו הוא רודף אחריה. דוד דוק נראה מתוח מאוד ועלה את המדרגות שתיים־שתיים במהירות."

„כשירדתי למטה", סיפרה אורלי, „שמעתי יריה אחת וצעקה. אחר כך היו עוד שתי יריות. התחלתי לצעוק: הוא רצח אותה, הוא רצח אותה. והוא התחיל לברוח במורד הרחוב כשדם נוטף מפניו. אחר כך ראיתי אותה יושבת שעונה על הקיר שליד דלת הכניסה לדירתה כשהיא חיוורת ונושמת בכבדות. דם רב זב ממנה."

דורון מועלם, שכן נוסף, סיפר כי שמע שלוש יריות והזעיק את מגן דוד־אדום. כוחות המשטרה שהגיעו למקום מצאו את האשה ללא רוח חיים.

גרציה דוק, שעברה במשך בית התגוררה בדירה השכורה, שלושה חודשים בלבד. בעל הדירה סיפר, כי התרשם שהיא רווקה. „במשך כל שלושת החודשים", אמר, „לא היו איתה כל בעיות ולא ידעתי שהיא בהליכי גירושין".

יונתן לוי — אלוף הנוער בשחמט בהתיישבות העובדת

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

יונתן לוי בן 17 משובל זכה אמש בתואר אלוף הנוער בשחמט בהתיישבות העובדת.

בתחרות שנערכה בגבעת־חביבה צבר יונתן לוי 9 נקודות ב־9 משחקים בגוברו על כל יריביו. שני סיים אביב שחף מעין־החורש שצבר 7 נקודות, בהקדימו את רון סופרין ממושב בת־חן בשרון, שצבר 6.5 נקודות.

התחרות שנמשכה 4 ימים נוהלה בידי נתן ינגרייס מהעוגן.

● שר הבטחון יצחק רבין סקר אתמול בממשלת ענייני בטחון. הממשלה ישבה בסעיף זה כוועדת שרים לענייני בטחון.

מזג־האוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום התחזויות: ירושלים 19 עד 28, רמת־הגולן 19 עד 30, נהריה 20 עד 30, צפת 17 עד 28, טבריה 22 עד 36, נצרת 21 עד 32, עפולה 20 עד 33, שומרון 21 עד 31, תל־אביב 20 עד 30, לוד 20 עד 31, יריחו 22 עד 37, עזה 21 עד 29, באר־שבע 20 עד 33, אילת 25 עד 39. (עתרים)

הוועדה המרכזת תדון במסקנות דו"ח וינטר על מערכת הפנסיה

הדו"ח צופה התמוטטות המערכת אם לא יחולו שינויים מהותיים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות תדון היום במסקנות דו"ח הוועדה הביקורתית של משרד־האוצר בראשות מיכה וינטר על המערכת הפנסיונרית. הדו"ח צופה, כי אם לא יחולו שינויים מהותיים במערכת, היא עלולה להתמוטט בעוד 20 שנה.

הנושא עמד להעלות לדיון בישיבת הוועדה המרכזת אתמול, אך לא הגיעו לסעיף זה שהיה נדון היום.

בישיבתה הבאה, ביום ראשון הבא, יידון הדו"ח. הוועדה בראשה עמד אליהו רייף על איחוד קרנות הפנסיה.

רייף ממליץ לאחד את כל שבע קרנות הפנסיה לקרן אחת עם הנהלה משותפת. אשר תפעל באמצעות חטיבות משנה. הוועדה המרכזת אמורה לדון בדרכי יישום הדו"ח, שעלול להיתקל בקשיים לא מעטים.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, רן פלג, שהיה אחד מחברי ועדת רייף עומד להעלות היום שורה של הצעות להבטחת רמת החיים של הגימלאים הרכים לשינוי משמעותי בפנסיה בכללותה. בין היתר מציע פלג חקיקת חוק פנסיה שתבטיח לכל אזרח לשתתף בזכויות הנאבות של המערכת. עוד מציע פלג שלא לאפשר לעובד למשוך כספים שנצברו לזכותו בקרן הפנסיה.

נמשכים המאמצים לאיתור זיהום המים בקרית־גת

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

צוותים של „מקורות", עיריית קרית־גת ומשרד הבריאות ממשיכים במאמצים לאתר את מקור הזיהום שחדר למערכת המים של העיר.

לדברי ד"ר שמעון שרף, מנהל בית־החולים „ברזילי" באשקלון והרופא המחוזי של משרד־הבריאות, ההשערה היא כי מדובר בדליפת ביוב לצנרת המים או זיהום הנובע מאחד המפעלים התעשייתיים.

הצוותים שמגסים לאתר את מקור הזיהום בודקים את המים באיזורים שונים. הם הגיעו למסקנה, כי הכניסות של המוביל הארצי נקיות וכי בשכונת גליקסון מספר חיידקי הקולי שנמצאו גדול יותר מבשכונות האחרות.

לדברי ד"ר שרף, אין סכנה מיידית לתושבי העיר, מפני שמוסיפים כלור למי השתייה ומפני שככל הנראה התושבים מצייתים להוראות ומרתיחים את המים. עד כה טרם נתקבלו תלונות על מקרי שלשול המוניים בעיר.

80 חיידקי קולי

בדגימות שנלקחו נמצאו 70 עד 80 חיידקי קולי על כל סמ"ק מים, לעומת עד 10 חיידקים, שהוא התקן שנקבע על־ידי משרד־הבריאות.

בניגוד למה שסיפר לכתבנו ד"ר שרף, הודיע מ"מ ראש העיריה, זאב בוים, בתשובה לשאלת כתבנו, כי מתוך 4 כניסות של מי המוביל, נמצאו 3 נקיות מקולי ואילו ברביעית נמצאו 38 חיידקי קולי בכל סמ"ק.

צוותים מיוחדים של העיריה עוסקים הן בשטיפת הצנרת והן בלקיחת דגימות מהאיזורים השונים, אלא שהתוצאות מגיעות ממעבדה בבאר־שבע רק אחרי 24 שעות.

התייקרו סיגריות, בירה ושירותי ניקוי יבש

מחירי הסיגריות מתוצרת מקומית הועלו הבוקר ב־5 אחוזים ומחירי סיגריות מיובאות ב־10 אחוזים, על־פי צו שעליו חתמו שר האוצר משה נסים ושר התעשיה והמסחר אריאל שרון.

במקביל לכך הועלו מחירי בירה מתוצרת מקומית ב־6 אחוזים ומחירי שירותי ניקוי יבש ב־5 אחוזים.

דובר משרד התעשיה והמסחר הסביר, כי העלאות המחירים הללו אושרו לאחר בדיקה קפדנית של כלכלני משרד התעשיה והמסחר, שהצביעה על הצורך לאשר העלאות בשל התייקרות בתשומות הייצור.

הדובר ציין, כי סיגריות ובירה מיוצרים על־ידי מונופול, וגם לאחר תום תקופת החוק ליציבות המחירים, ישארו המוצרים הללו תחת פיקוח.

לפי הערכת כלכלני משרד התעשיה והמסחר, השפעת השינויים הללו במחירים על מדד המחירים לצרכן תהיה פחות מ־0.1 אחוזים.

סכסוכי עבודה ב־4 מפעלים באשדוד ובשדרות

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

סכסוכי עבודה על רקע מחלוקות בדבר חידוש הסכמי העבודה פרצו במפעלים „סנפרוסט" ו„רוגוזין" באשדוד ו„מבט" ו„תפו"ר" בשדרות.

ב„סנפרוסט", מפעל לירקות מוקפאים באשדוד, סגרו הפועלים את המפעל ביום ג' שעבר בשל מחלוקת על תוספות שכר במסגרת הסכם העבודה החדש. הצדדים הגיעו להסכם ביחס לגובה התוספת, אך לא ביחס לתכולתה. העובדים תובעים את התוספת מאפריל, מועד פקיעתו של ההסכם הקודם, ואילו ההנהלה מציעה לשלם את התוספת החל ביולי, כאשר התוספות ששולמו בינתיים ייכללו בגובה התוספת שהוסכם עליה.

שופט בית־הדין לעבודה בתל־אביב, נתן לצדדים ארכה להגיע להסדר עד יום ו' הבא. הנסיונות להידברות, שנעשו באמצעות מועצת הפועלים, לא עלו יפה.

ב„רוגוזין" יש מחלוקת על הסכם העבודה החדש והעובדים מודאגים מהשמועות על פיטורים נוספים שההנהלה מתכננת. הוועד תבע ממועצת הפועלים להכריז על „סיכסוך עבודה" ומזכירות מועצת הפועלים תדון בכך בישיבתה הקרובה.

ב„מבט" בשדרות, וההחברה־הבת של „רסקו" לבניה טרומית, סגרה ההנהלה את שערי המפעל בשרשרת וסילקה מן המקום את כרטיסי הנוכחות, בעקבות העיצומים שנקטו העובדים ביום ו' שעבר בגין סחבת בחתימת הסכם העבודה. ב„מבט" נותרו עתה 135 עובדים, אחרי שלפני שנה פוטרו 150, ולדברי הוועד מתכננת ההנהלה פיטורים נוספים, למרות ש„רסקו" קיבלה או תקבל 7 מליון דולר כסיוע מן הממשלה.

במפעל „תפור" בשדרות, השייך למפעלי שער־הנגב, הוכרז „סכסוך עבודה" לפני יותר משבועיים, על כי ההנהלה מתנה את תוספת הדרגות בביטול הטיול השנתי. לדברי שלום הלוי, מזכיר מועצת הפועלים, תוספת דרגה היא שוות ערך לטיול השנתי, לדבריו. עומדת לפרוץ הבוקר שביתה של 140 עובדי „תפור".

המורים דורשים הטבות כמו בשירות הציבורי

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הממונה על השכר באוצר, הלל דוראי, ייפגש מחר עם נציגי ארגוני המורים, כדי לדון בהשפעת ההסכם בין ההסתדרות למעסיקים על שכר המורים.

ארגוני המורים טוענים, כי ההסכם הבטיח העלאה בדרגה לכל העובדים בשירות הציבורי. אצל המורים אין דירוג, ולכן יש להעלות את שכרם. נציגי המורים ממתינים לתצעות האוצר. לאחר מכן ישקלו את צעדיהם לקראת פתיחת שנת הלימודים.

כל מורה שייכנס לשערי בית־ספרו ביום הראשון של שנת הלימודים תשמ"ז, ב־1 הספטמבר, יקבל פרח — מסרה אתמול הסתדרות המורים. לפני שנתיים קיבל כל מורה מהסתדרותו צלחת מעוטרת בידי מרסל ינקו, וקודם לכן קיבל מחשב כיס סולארי. מטרת השי הצנוע היא ליצור הרגשה טובה אצל המורים למן היום הראשון לעבודתם.

ההסתדרות תיאבק נגד פיטורי חקלאי

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לארגון ולמועצות פועלים, גדעון בן־ישראל, ונציג לשכת התיאום של האיגודים הכלכליים, יוסי גטניה, הבהירו לשר העבודה והרווחה, משה קצב, כי המוסדות שהם מייצגים לא יעברו לסדר היום על פיטורי מנהל שירות התעסוקה, ברוך חקלאי.

השניים נפגשו עם השר ביום ה' שעבר, ביוזמתו.

לדברי בן־ישראל, פיטוריו של חקלאי הם חלק ממזימה לפגוע בשורה של הישגים סוציאליים, שהושגו במהלך שנים ארוכות, תוך שיתוף פעולה עם המעסיקים הפרטיים. פיטורי חקלאי הם המשך ישיר לפגיעה בביטוח הלאומי, במכון לפריון העבודה, וההסתדרות תיאבק, לדבריו, בכל האמצעים כדי להחזיר את חקלאי למקומו וכדי למנוע המשך של הרס מערכת השירותים החברתיים, שניבנו על־פי תפיסת עולם ולא על־פי שיקולים פוליטיים.

הבדווים בצפון מבקשים לסייע בפתרון בעיותיהם

מאת יהודית צור, כתב „על המשמר"

מנהיגי 45 אלף הבדווים המתגוררים בצפון נפגשו אתמול עם אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, לשיחת היכרות ראשונה, וביקשו ממנו לסייע בידם לפתור חלק מבעיותיהם.

הבדווים, המרוכזים ב־14 ישובים שנבנו בשבילם בשנים האחרונות בצפון, ביקשו מאלוף הפיקוד להשתדל לשכנע את משרד הפנים להכיר בקיומם של שלושה מרכזים נוספים של בדווים, אשר משרד הפנים איננו מכיר בקיומם. הבדווים קבלו על כך, שקיימות בעיות רבות של תשתית שירותים, חשמל, תקשורת בישובים הבדוויים.

הם הדגישו שהצעירים מבני עדתם משרתים ברובם בכוחות הבטחון למן הקמת המדינה, אולם החיילים המשוחררים כמעט אינם זוכים בסיוע, כמו בני־גילם היהודים. הבדווים הדגישו, כי למרות שהם מהווים 45 אלף איש בצפון, אין בית־ספר תיכון לצעירים הבדווים הלומדים שם ע"י בני־גילם הערביים בגלל קשריהם ונאמנותם לישראל.

כן ביקשו הבדווים לסייע לחם בתחומי החינוך והשיכון. ראשי הבדווים ציינו גם את ההתארגנות העויינת שהתגלתה בנגב בעיירה רהט, והדגישו שהבדווים בצפון נאמנים למדינת ישראל ומשוכנעים שכך גם בדרום.

אלוף הפיקוד הבטיח לעשות כל שביכולתו לסייע ולטפל בפתרון הבעיות.

פרס יביא מחר שטר־הבוררות לקבינט

(סוף מעמוד ראשון)

האמריקני ריצ'ארד מארפי מסר אמש, בדיווח לראש הממשלה, שר־החוץ ושר־הבטחון, כי מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ שבע־רצון מסיכום הדיונים בין ישראל ומצרים ומצפה עתה לחתימת הממשלות על שטר הבוררות.

אמש בשבע כינס ראש־הממשלה בלשכתו את חברי המשלחת הישר־אלית ממשרד ראש־הממשלה, משרד־החוץ ומשרד־הבטחון, לרבות שרי החוץ והבטחון, כדי לשמוע את דיווחו של מארפי על מהלך הדיונים במצרים בימים האחרונים.

סימנים חיוביים

מארפי בירך את משלחות ישראל ומצרים על שהגיעו למשרה על שטר הבוררות. הוא ציין, כי יש סימנים חיוביים בעניין הנורמלי־זציה. עוד אמר, כי למנכ"לי משרד ראש־הממשלה ומשרד החוץ אברהם טמיר ודוד קמחי, היתה פגישה טובה עם הנשיא מובארק. הוא הדגיש, כי השגריר המצרי ישוב לישראל עם החתימה על שטר הבוררות.

ראש־הממשלה שמעון פרס הודה למארפי על עזרתו ועל עזרת ארה"ב במגעים עם מצרים ומסר לו, כי הקבינט יתכנס ביום ד' לאישור שטר הבוררות.

מכתב בחתימת מארפי

נודע לי, כי לשטר הבוררות צורף מכתב למשלחות ישראל ומצרים בחתימת מארפי. במכתב זה נאמר, כי נוסח שטר הבוררות כפוף, אד־רפרנדום לאישור ממשלות הצדדים. עוד נאמר, כי שמות הבוררים והעניינים הטכניים הקשורים בנס־פח לשטר הבוררות נותרו לביצוע.

פרשנות המכתב היא, כי בחירת שלושת הבוררים הבין־לאומיים וסימוני הגבול של טאבה לפי גירסות הצדדים על גבי המפה שתצורף לנספח ותצלומי האוויר — אינם צריכים לעכב את הליך האישור של שטר הבוררות על־ידי שתי הממשלות.

בחירת הבוררים

גורמים הבקיאים בסיכומים אלה ציינו אתמול, כי סימון הגבול יארך בין שבועיים לשלושה לכל היותר, ובתוך פרק זמן זה ייבחרו שלושת הבוררים הבין־לאומיים ללא קושי. מאחר שהוסכם כבר על פרוצדורות הבחירה.

עוד הדגישו גורמים אלה, כי על־פי הסיכום בין ישראל ומצרים יובא נוסח שטר הבוררות קודם־כל לאישור הדרג המדיני ולאחר מכן יעסקו הצדדים בבחירת הבוררים ובסימון הגבול.

מייד לאחר אישור שטר הבוררות על־ידי הקבינט מתכונן מנכ"ל משרד ראש־הממשלה אברהם טמיר לצאת לקהיר, כדי לדון שם עם האדם, שהנשיא מובארק ימנה לעניין זה על הכנת הפיסגה בין מובארק ופרס.

קידום השלום

במרכז המיפגש יידונו הצעדים הבאים לקידום תהליך השלום והם — הכנת מו"מ בין ישראל ובין משלחת ירדנית פלשתינית, בליווי בין־לאומי, תוך נסיון להשיג הסכמה על תרגום מושגים אלה למונחים ממשיים.

עוד מזכיר המדינה האמריקני ריצ'ארד מארפי נפגש אתמול לפנה"צ עם שר החוץ יצחק שמיר. מארפי ציין, כי במהלך פגישתו עם הנשיא מובארק הביע האחרון ציפיה לעבוד עם שמיר בשיתוף פעולה הדוק לאחר הרוטציה.

שמיר: לא ה[illegible]

שמיר אמר, כי הוא [illegible] אמנם חשיבות בהשגת ההסכם על טאבה, אך יש לראות את טאבה בפרופורציה הנכונה. היא אינה העניין העיקרי. אלא — קידום מכלול היחסים בין ישראל ומצרים בתחומי הסחר והתיירות. שמיר עמד גם על הצורך בשיפור תרמית ישראל, נוכח אופן הצגתה הבלתי־אוהד בכלי התקשורת המצריים.

מארפי השיב, כי גם הוא סבור שפתרון בעיית טאבה צריך להיות חלק מתכילה, וכי הוא מאמין ומקווה כי יהיה עתה שיפור כללי ביחסים בין שתי המדינות.

מגיעה משלחת מצרית

כתבנו לענייני המזה"ת מוסר: המו"מ לסיום ניסוח שטר הבוררות על טאבה יתחדש היום בישראל. כך נמסר אמש בקהיר. שר־החוץ של מצרים, הד"ר עיסמת עבד אל־מגיד, נפגש אתמול בקהיר עם שגריר ישראל משה ששון. בהודעה של משרד החוץ המצרי נמסר, אחרי הפגישה, כי השניים דנו בחידוש השיחות. המשלחת המצרית אמורה להגיע היום לישראל.

צוותי המו"מ צריכים עדיין להגיע להסכמה על שמות שלושת הבוררים הבינלאומיים וצוותים טכניים של שתי המדינות אמורים לצאת לטאבה לקבוע את שיטת סימון הגבול במפות המצורפות לנספח של שטר הבוררות.

שרון: עמדתנו רופפת

"כשמדובר בדבר שהוא שלך, אתה צריך להיות מוכן להאבק גם על מטר מרובע אחד. נאבקים כאן על עקרון. לדעתי, בתחום הזה העמידה שלנו איננה חזקה ויסודית מספיק, ואיננה מעידה כל כך, שהשורשים עמוקים מספיק" — אמר אמש השר א. שרון בראיון בתכנית "מבט" בטלוויזיה, בהתייחסו למו"מ על טאבה.

"חיזוק השלום עם מצרים אינו תלוי בוועידת פיסגה או בנושא טאבה. המצרים אומרים בעצמם, שמערכת היחסים תלויה במכלול שלם של נושאים. לכן צריך להעמיד את הדברים בפרופורציה מתאימה" — אמר השר.

"בעיני הנושאים האלה", המשיך הדובר, "הם הרבה יותר חשובים משטר הבוררות, הדיון בבוררות, והמיפגש בין ראשי המדינות. למרות שאני מצדד במיפגשים, עם ראשי מדינות ערב, אבל כל אלה, לדעתי, הם עדיין דברים שוליים."

שרון הטעים, כי יש להתייחס בפרופורציה מתאימה גם לאפשרות של שיחה עם המלך חוסיין. "זה הדבר הכי חשוב בחיי העם היהודי", אמר.

"אני בעד שיח ושיג עם כל מנהיג ערבי של מדינה, שאינה עוסקת בטרור נגד ישראל. הביקור במרוקו היה חשוב, אבל זו לא הבעייה המרכזית בחיינו. אי אפשר להוביל בנתיב הזה, כאילו זה האירוע הדרמטי ביותר שקרה", אמר השר.

לדעת שרון הבעייה המרכזית היא שמירת קיומו של עם ישראל, ולשם כך יש להקדיש מאמצים למניעת התבוללות, טמיעה והתנכרות לעם היהודי.

שביתה ב"תפוז"

מאת רפאל גאון
כתבנו בדרום

160 עובדי "תפוז" פתחו אתמול בשביתה כללית בשל הפרת 17 סעיפים בהסכם העבודה.

עיקול של כספי קיבוץ

שופט בית־המשפט המחוזי בירושלים יעקב בזק הטיל אתמול עיקול זמני בסכום של מיליון ש"ח על קיבוץ בחן בעמק חפר.

העיקול הוטל בעקבות תביעה כספית שהגישה ישיבת "הישוב החדש", באמצעות עו"ד יעקב וינרוט, נגד הקיבוץ. בתביעה נטען, שהישיבה הילוותה 929 אלף ש"ח לקיבוץ כהלוואה ב"שוק האפור", אך הקיבוץ טרם פרע את ההלוואה.

טרם הוגש כתב־הגנה וטרם נקבע מועד לדיון בבקשה במעמד שני הצדדים. (עתים)

שולמית שמיר

(סוף מעמוד ראשון)

כבוד גדול הוא לו להזמין את הגב' שמיר לבקר בבולגריה, "המדינה בה נולדת וגדלת, כדי שתראי איך היא נראית היום ותבקרי במקומות היקרים לך".

מקורות בירושלים ציינו, כי באחרונה יש הקלה מתמשכת במתן אשרות לישראלים לבקר בבולגריה, באמצעות השגרירות השוויצית, המייצגת את ענייני בולגריה בישראל. עוד נאמר, כי התוויה שחלה ביחס של בולגריה נובעת, ככל הנראה, מן התוויה המורגשת באחרונה כלפי ישראל מצד בריה"מ.

מתנגדים למתן 700 חדרים במעונות הסטודנטים ל"מצטיינים"

מאת כתבנו לענייני חינוך

תא הסטודנטים של מפ"ם פנה לשלטונות האוניברסיטה העברית בירושלים ולח"כים צבן וסרטני וביקש התערבותם כדי למנוע מסירת 700, מתוך 3000 חדרים במעונות הסטודנטים, לידי מצטיינים. צעד זה "יפגע במעוטי יכולת ויהפוך את האוניברסיטה למוסד אליטיסטי".

לשאלת כתבנו השיב דובר האוניברסיטה, בני מושקין, כי האוניברסיטה החליטה "לעודד מצטיינים", על ידי מילגות מחיה, מילגות לימודים ומגורים בחדר לאדם אחד במקום לשניים. האוניברסיטה הקצתה 700 מקומות ולא 700 חדרים. רק 40 אחוזים מן הזוכים במקום בחדרים במעונות ממשמשים את זכותם זאת — אמר הדובר. כן הוסיף שבין המצטיינים מצויים מעוטי יכולת.

המשלחת הליבראלית מחרימה כנס האינטרנציונל הליבראלי — בגלל החג

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

המשלחת הליבראלית הישראלית ממפלגות הליבראלים בליכוד, ל"ע ושינוי, לא תשתתף השנה באינטרנציונל הליבראלי שיתקיים בהמבורג.

המשלחת החליטה לבטל את השתתפותה ולהחרים את הכינוס לאחר שלא הצליחה לשכנע את מארגני האינטרנציונל הליבראלי לדחות את הדיונים שנועדו להתקיים בראש השנה. יום הדיונים החשוב ביותר, שבו גם מתקבלות הצעות החלטה, יחול בדיוק בראש השנה. לליבראלים הישראליים הסתבר, כי שר החוץ הגרמני, גנשר, היה בין אלה שדחו את התביעה הישראלית. בדיונים יועלו, בין היתר, נושאים כמו המלחמה בטירור ויהודי בריה"מ, שלמשלחת הישראלית היה עניין להשתתף בהם.

משלחת פינלנד מתכוונת להעלות הצעה לדיון בהריגת שבויים, וככל הנראה, תביא כדוגמה את הריגת המחבלים באוטובוס קו 300.

בגלל הפירסומים בישראל — קמרון חוזרת בה מכוונתה לחדש היחסים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

קמרון חוזרת בה לפי שעה מכוונתה לחדש את היחסים הדיפלומטים עם ישראל. זאת בעקבות הפרסומים שהיו בימים האחרונים בעתונות הישראלית.

חוגים מדיניים בירושלים הביעו אכזבה מהשתלשלות עניינים זו. קמרון היא אחת משלוש מדינות אפריקניות המועמדות זה זמן מה לחדש את היחסים עם ישראל, שהופסקו ב־1967.

הנשיא עומד להעניק

(סוף מעמוד ראשון)

כל דרך אחרת אלא לאשרן בחתימת ידו.

שינוי החקירה

הגשת בקשות החנינה משנות את אופיה של החקירה המשטרתית. השבעה לא יוזמנו לחקירה עד שיאושרו להם החנינות, ואז יזכו בחסיון מפני הפללה פלילית. מספר המוזמנים לחקירה כ"חשודים" יקטן אפוא בצורה משמעותית וליועץ המשפטי לממשלה לא תהיה כנראה ברירה אלא להכריז על סגירת התיק.

דחייה בחקירה

כתב עתים דוד פרידמן, מוסיף: על־פי החוק, מעניק נשיא המדינה חנינה רק לאחר שהוא מקבל את המלצת שר־המשפטים. לאחר מתן החנינה חייב שר־המשפטים לחתום על החנינה "חתימת קיום", המאשרת את חנינת הנשיא.

ביום ב' החלה במשטרה חקירת פרשת אוטובוס 300, אך צוות החוקרים לא חקר עדיין איש. הצוות ממשיך לבחון את החומר שנאסף מכל ועדות החקירה וכן בוחן את החלטת הבג"צ.

נודע כי עורכי־הדין של ארבעת אנשי השב"כ, שקיבלו חנינה מידי נשיא המדינה, ביקשו מהמשטרה כי מרשיהם ייחקרו רק בתום 15 יום לאחר מתן פסק־הדין בבג"צ. הם נימקו בקשה זו בטענה, כי אם יבקשו העותרים דיון נוסף בעתירה בפני 5 שופטים, יכול בית המשפט העליון, אם ייענה לבקשה, לשנות את ההחלטה ולקבוע כי החנינות אינן תקפות. אם אכן ייקבע כך — תישלל החנינה מאנשי השב"כ.

הפרקליטים טענו, כי אין זה הוגן לחקור עתה את אנשי השב"כ כאשר יש חשש שמעמדם עלול להשתנות מעדים לנחקרים תחת אזהרה.

המשטרה לא השיבה עדיין על פנייה זו, וייתכן כי היא תפנה ליועץ המשפטי לממשלה כדי לקבל חוות־דעתו בנושא.

פרק זמן של 15 יום

כתב עת"ם מציין, כי תקנות הדיון הנוסף מאפשרות לנשיא בית־המשפט העליון, כאשר הוא מקבל בקשה לדיון נוסף, להחליט לעכב ביצוע החלטה שניתנה במעמד של 3 שופטים עד תום הדיון בעתירה בפני הרכב של 5 שופטים.

עד כה טרם הוגשה לבית־המשפט העליון כל בקשה לערוך דיון נוסף בפרשת השב"כ. פרק הזמן של 15 יום להגשת בקשה כזו יסתיים ביום שישי בשבוע הבא. (עתים)

"על המשמר" עתון יומי
على الهمشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 6—225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול נ[illegible]יר

דוד בנבנישתי, יו"ר ועדת השמות של עיריית ירושלים

ככר המנציחה כתם

ועדת השמות של עיריית ירושלים החליטה — כך פורסם — לקרוא את הכיכר שברחוב בנבנישתי בגבעת שאול, (דיר־יאסין לשעבר), על שם "חמשת לוחמי אצ"ל ולח"י שנפלו בקרב באיזור זה בתש"ח." כיצד הגעתם להחלטה מעין זו?

הרעיון היה של חבר מועצת העירייה מטעם הליכוד, שלמה לוי. ההחלטה התקבלה בהסכמת כולם, ללא מתנגדים, כולל שבעת חברי סיעת "ישראל אחת" של טדי קולק. בשלוש הישיבות בהן התקבלה ההחלטה, השתתפו כ־17 חברים מתוך 34 חברי ועדת השמות, ואילו האחרים קיבלו את הפרוטוקולים וידעו על עצם הדיונים.

אינך מוצא שום טעם לפגם בהחלטה לקרוא לככר, הנמצאת במקום הטבח, על שמם של מי שהשתתפו בו?

אני אומר לך: בעניין הזה התחשבנו במה שכתוב בספר תולדות מלחמת הקוממיות של המטה הכללי של צה"ל: "פרשת דיר יאסין נתפרסמה בעולם כולו כטבח דיר יאסין, דבר שגרם נזק לשמו הטוב של הישוב בתקופה ההיא. אך אין ספק, שהוא שימש כגורם מסייע להתמוטטות העורף הערבי אז". נימוק נוסף: גם אם היה טבח, כל זאת קדם לו קרב, ומי שנפלו נלחמו בקרב ולא השתתפו בטבח.

אינך סבור, שדעת הקהל בארץ ובעולם לא תתחשב בשיקולים הללו, ותפרש את ההחלטה כמתן לגיטימציה לטבח בדיר יאסין?

אינני רוצה לומר לך שום דבר בעניין זה. אם היתה הסכמה כללית כזו, בוודאי שהיו"ר לא יגנה את ההחלטה מיד לאחר מכן. על כל פנים — אינני יכול לקבוע באופן קטיגורי אם הם לחמו או טבחו. ובכל מקרה, הם נפלו — אני מניח — לפני הטבח, מפני שבזמן הטבח היו הערבים חסרי הגנה.

מהי תגובת ראש העיר, טדי קולק, על ההחלטה?

טדי קולק מתנגד גמור, ולכן בעוד חודש תתקיים ישיבה נוספת וקולק יבוא לישיבה ויבקש לדון מחדש בהחלטה. הזקוקה גם לאישורה של מועצת עיריית ירושלים. רק שעד היום לא קרה, שזהו לגמרי החלטה של ועדת השמות.

ד"ר מאיר פעיל, היסטוריון צבאי

כמי שנמצא בדיר יאסין בזמן הטבח בסוכן מטעם ה"הגנה" — מה דעתך על טיעוניו של בנבנישתי בעניין זה?

זו הפעם הראשונה בהיסטוריה הישראלית, שמתכוונים לקרוא ככר לזכרו של טבח, שבו נרצחו 254 ערבים. עובדה היא, שמעולם לא הוצע שם רחוב או ישוב לזכרם של אחאב או איזבל. מה גם שההנהלה הציונית של הישוב דאז, והפיקוד העליון של ה"הגנה", גינו את הטבח. עתה יוכלו כל אויבנו ומשנאינו לומר, שמדינת ישראל מגלה סוף סוף את פרצופה האמיתי.

ולעצם השאלה?

כל שאני יכול לספר לך הוא, שהאצ"ל והלח"י נתקעו באמצע הלחימה, ולא הצליחו לכבוש את הכפר. כי למרות שההתנגדות היתה קלה מאד, הם פחדו פשוט להמשיך. ואז נשלח איש לח"י להזעיק תגבורת, והביא אתו כוח פלמ"ח מוקטן, בן 17 איש, שכבש את הכפר בצ'יק צ'אק בלי פצוע אחד. רק אחרי שהמחלקה עזבה התחיל הטבח שהיה שם. אז אם להפריד — צריך להפריד בין לחימתם העקרה וההוגנת של אנשי הפלמ"ח, ובין לחימתם המביישה של אנשי האצ"ל והלח"י לפני ואחרי הטבח. ובאשר לטיעון האחר — אני מציע את כל הכפרים באיזור ירושלים, כדי לראות איך השפיע עליהם הטבח. עובדה היא, שכשניסינו לכבוש את הכפרים הקרובים לדיר יאסין כבית איכסא, נבי סמואל, קולוניה, עין כרם, בית מצפל ומלחמה (שגם אותם ניסו אצ"ל ולח"י לכבוש ונכשלו כשלון חרוץ) — נאלצנו לקיים שם קרב קשה מאד, משום שהערבים לא נחו משם כלל.

אתי רונאל

מטוסי ח"א הפציצו

(סוף מעמוד ראשון)

בחודש דצמבר שעבר, מדיניות חיל האוויר עד עתה היתה שלא להכנס לעימות כלשהו עם הסורים באזור. מקורות צבאיים מסרו אמש כי למרות שהפעולה בוצעה בתחום איום הטילים לא אותר כל שיגור לעבר מטוסינו.

אירגונו של אבו־מוסה

ארגונו של "אבו־מוסה" שהותקף אתמול התפלג במאי 1983 מארגון הפת"ח של ערפאת. הוא מונה כ־2000 מחבלים הכפופים למפקד אבו־מוסה היושב בדרך כלל בדמשק. חוליית המחבלים שנחשפה בירושלים, בתחילת חודש מאי 86, השתייכה לארגון של אבו־מוסה והיתה אחראית לפציעת התייר היהודי דוד בלומנפלד ב־7 במרס 86' בירושלים, לרציחתה של זהבה בן עוזיהו ב־13 באפריל 86', לפציעת התיירת הגרמניה סוזיה היט ולרציחתו של התייר הבריטי פול אפלבי במזרח ירושלים ב־27 באפריל 1986. כמו כן אחראי הארגון למזוודת נפץ שהתפוצצה בנמל התעופה אל־על במדריד ב־26.6.86 ול־12 האנשים שנפצעו באותו אירוע.

פעולה מתואמת

(סוף מעמוד ראשון)

עם הפלתם של 2 מטוסי מיג־23 סוריים על ידי חיל האוויר בנובמבר 1985 החדירו הסורים לבקעת הלבנון סוללות טילים מדגם ס.א. 6 וס.א. 8. הסוללות הללו דילגו פנימה והחוצה, תוך שהסורים בודקים אז את [illegible] התגובה של ישראל [illegible] התמודדותה. עם קווים [illegible] שהציבה. לבסוף, במאמץ [illegible] בסיוע ארה"ב הסיגו הסורים את הטילים מבקעת הלבנון [illegible] מיהרו להציב במקומן סוללות כבדות יותר מסוג ס.א. 2 בגבול עם לבנון. ישראל טענה אז כי איום הטילים משבש את [illegible] איסוף המודיעין [illegible] של מטוסינו. [illegible] אתמול לראשונה, [illegible] האוויר באזור זה [illegible] הגיבו. אישור [illegible]

כפעם האחרונה [illegible] האויר באזור זה ב־27.10.85 [illegible] בפעולה ההיא [illegible] של אחמד ג'בריל באזור [illegible] אליאס. פעולה מסוג זה [illegible] אתמול, היתה יכולה [illegible] בעיני הסורים [illegible] ישירה, מצד ישראל [illegible] מקורות צבאיים [illegible] הסורים הבינו [illegible] כנגד יעדי מחבלים [illegible] אישור התקופה [illegible] באזור הבקעה [illegible] מדיני בכיר ביותר.

שוב נורו קטיושות לגליל

מאת יהודה צור
כתב "על המשמר"

אתמול בשעות הבוקר שוב נשמעו התפוצציות בגליל, לאחר מכן התגלו שרידים של טיל קטיושה בקוטר 122 מילימטר, שככל הנראה נורה מצפון לרצועת הבטחון.

קודם־לכן נורו לא הרחק מהאיזור כמה טילי קטיושה. בכל המקרים לא נגרמו נזקים. ולא היו נפגעים.

תושבים באיזור הביעו את דאגתם מירי קטיושות יומיים ברציפות.

הסכם מסגרת על השכר במגזר הציבורי — כנראה תוך כמה ימים

שר האוצר נענה אתמול לדרישת מזכ"ל ההסתדרות ויבא לממשלה ההמלצה להאריך הפיקוח על המחירים ■ היום ניסיון נוסף לקדם המו"מ במגזר הפרטי

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הסכם המסגרת על השכר במגזר הציבורי ייחתם ככל הנראה בימים הקרובים — כך עולה מתוצאות שיחה ממושכת שהתקיימה אמש בין שר האוצר, משה נסים לבין מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר.

בישיבה נענה שר האוצר לדרישת קיסר בהבטיחו להביא לממשלה המלצה בדבר הארכת הפיקוח על המחירים עד מארס 1987.

קיסר ציין בישיבה, כי המדיניות המקצועית של ההסתדרות גורסת שיש להמשיך בפיקוח על המחירים ביציבות שער החליפין ובאי־העלאת המחירים של המוצרים המסובסדים.

נסים ציין, כי מדיניות הממשלה מבוססת על המשך יציבות שער החליפין. עוד אמר, שאין בכוונת הממשלה לקצץ בתקציב הסובסידיות למוצרי יסוד לאחר הקיצוץ שכבר בוצע במאי שעבר, בהנחה שרמת האינפלציה תישאר נמוכה. לגבי הסובסידיות לתחבורה הציבורית סירב נסים להתחייב בפני קיסר, אך אמר שיסכים להביא בחשבון את עמדתה של ההסתדרות כשתתקבל החלטה כלשהי בנושא.

משרד האוצר הדגיש לאחר הישיבה, כי אין מדובר בעיסקת־חבילה אלא בדיון בין שר האוצר למזכ"ל ההסתדרות. נסים לא התחייב בכתב לאף לא אחת מדרישות מזכ"ל ההסתדרות.

כתבנו לענייני עבודה מוסר, כי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, וסגנו אפרים זילוני, ייפגשו היום עם יו"ר ועדת העבודה של לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, אבי פילוסוף, בניסיון לקדם את המשא־ומתן במיגזר הפרטי, שנקלע למבוי סתום בשני נושאים עיקריים: העלאת שכר המינימום ומתן תוספות שכר.

נשיא לשכת התיאום, דב לאוטמן, שב בסוף השבוע ארצה ובהסתדרות מקווים כי עם שובו ועם חידוש המגעים הרשמיים היום, יתקדם המו"מ. ההסתדרות דורשת כי בהסכם השכר במיגזר הפרטי ייקבע ששכר המינימום יהיה בגובה 450 ש"ח, שהם 45 אחוז מהשכר הממוצע במשק. ההסתדרות מוכנה שהתשלום יינתן בפריסה של שני שלבים. עדיין לא נקבע אם יינתנו תוספות שכר במיגזר זה. ההסתדרות תובעת תוספת שתנוע בין ארבעה לשישה אחוזים או התמורה להם בשקלים.

עלייה חדה במספר המובטלים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

עלייה חדה בשיעור המובטלים נרשמה ברביע השני של השנה. כך עולה מנתונים שפורסמו אתמול על־ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

הנתונים מצביעים על כך, שחלקם של מחפשי העבודה ובלתי־מועסקים הגיע באפריל־יוני ל־7.4 אחוזים מכוח העבודה האזרחי, בהשוואה ל־7.2 אחוזים בינואר־מארס 1986, ובהשוואה ל־6.6 אחוזים ברביע השני אשתקד.

הרמה אליה הגיע אחוז המובטלים באפריל־יוני השנה עולה במקצת על הרמה שהיתה ביולי־ספטמבר אשתקד, מיד לאחר הפעלת התוכנית הכלכלית החדשה על־ידי הממשלה. נתוני הלשכה הראו שבקרב הנשים נרשם שיעור כמעט ללא־תקדים בשנים האחרונות של אבטלה — 9.1 אחוזים, בהשוואה ל־8.4 אחוזים בינואר־מארס, ובהשוואה ל־7 אחוזים באפריל־יוני 1985.

האבטלה בקרב הנשים ברביע השני של 1986 היתה גבוהה אף מזו שנרשמה מיד עם הפעלת התוכנית הכלכלית החדשה, ביוני־ספטמבר 1985 היה שיעור האבטלה בקרב הנשים 8.2 אחוזים.

פנייה למפכ"ל לחקור שרון בחשד הסתה — על־פי החוק החדש

מאת כתב "על המשמר" בירושלים

האם צפויה בקרוב תביעה ראשונה על־פי החוק למניעת הסתה גזענית שאושר לפני ימים אחדים בכנסת? אהוד שפיגל מרמת־גן פנה אתמול למפכ"ל משטרת ישראל, רב־ניצב דוד קראוס, בתביעה לזמן לחקירה את שר המסחר והתעשייה, אריאל שרון, בגין חשד לעבירה על חוק זה.

שפיגל גם פנה ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, בהסתמכו על ידיעה שפורסמה ב"על המשמר" אתמול, לפיה אמר שרון בישיבת הממשלה את הדברים הבאים: "נהגי עזה נוסעים רע מאוד ומסכנים את שלום הנוסעים". על־פי הידיעה הגדיר שרון את נהיגת תושבי השטחים כפרועה.

בעל הטור ג'ק אנדרסון:

עסקות חשאיות בין ארה"ב לבין איראן

"נכונות גרמניה המערבית לספק נשק לאיראן זיכתה את "לופטהנזה" בחסינות מפני פיגועים"

מאת כתבנו בארה"ב

ארה"ב ובעלות־בריתה במערב־אירופה מנהלות שיחות חשאיות עם איראן ותותמות עימה עסקות חשאיות — טוען בעל הטור, ג'ק אנדרסון.

לטענתו, מכר תאגיד הנשק הממלכתי, "לושייד", מאות אלפי פגזים לאיראן, מקצתם באמצעות חברה־בת איטלקית. צרפת חתמה גם על עסקה טורית לאספקת 128 טילי ים־ים "אוטומט", טילי אוויר־ים וים־ים "אקסוסט" ומטוסי "מיראז'" ללוב. גרמניה המערבית הסכימה לספק לאיראן 4 סוללות מדגם 209 (בדומה לצוללות שיזמין חיל־הים הישראלי).

תמורת הנכונות המערב־גרמנית לספק נשק לאיראן, זכתה חברת התעופה "לופטהנזה" בחסינות מפני פיגועים איראניים. חסינות שבזכותה "בטוחה היום "לופטהנזה" מכל חברה אחרת, למעט "אל־על", טוען עוד אנדרסון.

הכנת "עמוד האש" לבריטים: הפעם בלי לחצים!

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

שלא כבזמן ההפקה, לא נאלץ הפעם מפיק "עמוד האש", יגאל לוסין, להתמודד עם לחצים פוליטיים ויכול היה "לעבוד בשקט" על עיבוד הסדרה והתאמתה לטלוויזיה הבריטית — כך העיד לוסין בשיחה ל"על המשמר", אתמול. הסדרה המקוצרת תוקרן החל מיום א', 14 בספטמבר בערוץ 4 של הטלוויזיה הבריטית באחת משעות השיא של הצפייה בימי א' ב־18.15.

הכנת הסדרה, שנמשכה כשנה וחצי, כללה תרגום לאנגלית וקיצור מ־19 שעות ל־7 שעות המתאימות יותר — לדעת המעבדים, לוסין ומי ששימש כיועץ לעניין זה, חגי פינסקר — לקהל הצופים הבריטי. לוסין סיפר, כי מנכ"ל רשות השידור דאז, יוסף לפיד, התערב בהפקת הסדרה ואילצו להכניס שינויים מיותרים רבים מבחינה היסטורית ועניינית, רק כדי להניח את דעתו. כך, למשל, נאלץ לוסין לסיים את הפרק "הערבים מתעוררים" במקום בהמוני ערבים, בראיון עם אחד מאנשי "השומר". או — לקצץ בראיון עם אנואר נוסייבה, כשום שלפיד סבר שנוסייבה מופיע בסדרה יותר מדי. הפעם — אמר לוסין — זרקנו את כל "הטלאים" לפח, והמסר של הסדרה בגירסתה המתומצתת חזק הרבה יותר.

מנהל ערוץ 4 הבריטי צופה, כי בעקבות הקרנת הסדרה יתעורר בבריטניה ויכוח סוער בין פורשי ותיקי המחלקה הערבית במשרד החוץ הבריטי, שלא יאהבו את הגירסה הישראלית, וכין אוהדי ישראל שתוכחו עימם. על כל פנים, צפוי כי הסדרה תעורר סקרנות רבה בבריטניה, הממשיכה בהתרפקותה על תקופת האימפריה.

את הסדרה יקריין שחקן התיאטרון הלאומי הבריטי, איאן מקללן. סייע בהכנתה עורך האנציקלופדיה יודאיקה, ג'פרי ויגודר. רשת הקרנות מקיפה — 106 אלף דולר. כבר הגיעו פניות רבות מן הטלוויזיה: הספרדית, השבדית, ההולנדית, האוסטרלית ועוד.

העידן הבא במכוניות מסחריות התחיל

מאז ירדה הטרנזיט הראשונה מפסי הייצור ועד היום נמכר מספר מדהים של מעל 2 מיליון כלי רכב מדגם זה. וזה ללא ספק אחד מסיפורי ההצלחה הגדולים בענף הרכב המסחרי במאה העשרים. עכשיו התחיל פרק חדש.

זו לא רק התפתחות זו גם מהפיכה.

מימד חדש בנוחיות הנוסעים ובהובלת מטענים.

העיקר שהנהג יהיה מרוצה.

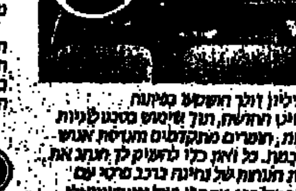

פריצת דרך בצריכת דלק והוצאות אחזקה.

Ford

פורד טרנזיט החדשה

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ מפיצי פורד בישראל

...ארכיאולוגי הסמוך לאופקים

...פירות תל־הרור"

...ב פרוש בבואו למקום בראש קבוצה: אל ...אין הידברות — זה עובר לציבור שלנו

מחקרית רבה. באוניברסיטת בן־גוריון מאשימים את החרדים בהרס האתר ומבטיחים התארגנות נגדית.

האתר הארכיאולוגי תל־הרור. „אבו הורירה" מזוהה עם העיר גרר העתיקה. הוא ממוקם על הגדה הצפונית של נחל גרר. החפירות במקום מתנהלות זו השנה הרביעית, כחלק מפרויקט אזורי המנוהל באוניברסיטת בן־גוריון מאז 1972. במקום היו ישובים בתקופות שונות: בתקופת הברזל, בתקופה הפרסית, בתקופת הברונזה, ובתקופה ההלי־ניסטית. לפני כמאה שנה נכרו במקום קברים בדואיים סביב קברו של השייח' אבו־הורירה. במקום אין סימנים לקיומו של ישוב יהודי.

ביום שישי בבוקר הגיעו הארכיאולוגים לאיזור החפירות ומצאו כי אלמונים חיבלו באתר. פרופ' אליעזר אורן, ראש המחלקה לארכיאולוגיה באוניברסיטת בן־גוריון, סיפר: „האלמונים שפגעו באתר לא היו חובבנים או מחפשי עתיקות. מי שפגע רצה להשאיר כאן כרטיס ביקור. הנזק כאן אינו ניתן לתיקון. מי שהרס ידע מה חשוב לארכיאולוגים. שברו קירות, הרימו ריצופים, שקי החול התומכים נקרעו — זהו ואנדליזם לשמו". הוא הוסיף, כי אין לו ספק שחרדים ביצעו את המעשה. לדבריו יומיים לפני תחילת החפירות, התקשר אליו חבר־הכנסת הרב פרוש וביקש לא לפתוח בחפירות משום החשש להימצאות קברים יהודיים במקום. פרופ' אורן הזמין את הרב פרוש להיווכח בעצמו כי אין במקום קברי יהודים, אולם הרב לא הגיע לפגישה שיועדה ליום ה' בשבוע שעבר. למחרת התגלה ההרס. במחלקה לארכיאולוגיה התקבלו איומים נוספים מהרב שמידל ומהרב ברלינר בנוסח: „תזכור את עיר דוד ועוד גרוע מכך. אתם צריכים לצפות לתוצאות חמורות".

אתמול בשעות הערב הגיעו למקום הרב פרוש ורבנים נוספים, אשר הכחישו כל קשר לחבלה. הרב פרוש סייר במקום, ואמר: „אל תרגיזו אותנו. יש אצלנו אינסטנציות, והאינסטנציה שבאה לכאן — באה כדי להידבר. אם אין הידברות זה עובר לציבור שלנו — ואז אני לא אחראי. חובתנו הקדושה ללחום נגד הדבר הזה".

[illegible] לפעול נגד התבטאויות גור כלפי שמיר

ארידור: על גור להתפטר אחרי הרוטציה ● „העבודה": אטריות קרות ● מקורבי גור: היטפלות מוזרה

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

השר דוד לוי קרא אתמול לראש הממשלה, שמעון פרס, לפעול נגד התבטאויותיו של השר מוטה גור כלפי מ"מ ראש הממשלה, שמיר, באותה אמת־מידה שנהג בה כלפי השר מודעי, שפגע בכבודו.

לוי התייחס לפירסום ב„הארץ" על איגרת ששלח השר גור לפני שבועות אחדים לחברי מרכז מפלגת העבודה, שבה היו קטעים מ"מאמר שפירסם בפרשת השב"כ, ועל אחריותו של שמיר בפרשה זו.

מקורביו של השר גור אמרו אתמול, כי היטפלות של חברים בליכוד לדבריו מוזרה. הם ציינו כי כאשר השמיע גור את הדברים בפרהסיה, לא הזדעקו לוי ואנשים אחרים בליכוד להגן על שמיר. „זה ניסיון ליצור משבר מלאכותי" — אמרו מקורבי גור. לדבריהם, גור השמיע את טענתו כי שמיר אינו ראוי לכהן בתפקיד ראש הממשלה בגלל חלקו בפרשת השב"כ — בממשלה באוזניו של שמיר עצמו.

יו"ר מזכירות חרות, יורם ארידור, אמר אתמול כי על גור להתפטר לאחר הרוטציה. בהתייחסו לטענה כי הדברים ישנים ונאמרו לפני שבועות אחדים, אמר ארידור כי אם גור אינו עומד עוד מאחורי תביעתו, אפשר ללמוד על תוקף הודעותיו.

השר שמיר נמנע מלהתייחס לפירסום.

במפלגת העבודה אמרו אתמול, כי יש מישהו בליכוד שמנסה לחמם „איטריות קרות" והביע תמיהה על התגובה הנרגשת של דוד לוי, שיצא להגן על כבודו של שמיר.

חוגים בליכוד הדגישו, כי אין זו הפעם הראשונה שהשר גור מתבטא בחריפות נגד עמיתיו השרים מן הליכוד. הם הזכירו ביטויים בוטים שלו נגד מודעי ונגד השר שרון, שאת האחר כינה בזמנו „מניאק" ואת השני „חולירע". בליכוד הבהירו כי אם ראש הממשלה פרס לא יפעל נגד גור — יעשה זאת שמיר לאחר הרוטציה, אם שר הבריאות ימשיך באותה התנהגות.

564 נתמכים נוספו לאגף השיקום תוך 4 חודשים

מאת אבי בניהו
כתב „על המשמר"

בארבעת החודשים האחרונים הצטרפו למעגל הזכאים לתמלוגים מאגף השיקום במשרד הבטחון עוד 564 איש, ביניהם נכים, משפחות שכולות, אלמנות ויתומים.

בתקופה זו שילם משרד הבטחון כ־85 מיליון שקלים חדשים ל־68,884 זכאים, על פי ההתפלגות הבאה:

כ־50,500 נכי צה"ל, 10,534 הורים שכולים, 3259 אלמנות ו־4657 יתומים.

מאפריל עד יולי השנה הוגשו למשרד הבטחון 1,174 תביעות להכרה כזכאים לתמלוגים בגין נכות או מוות של בן משפחה, מתוך אלה הוכרו רק 564 תביעות.

בצה"ל העלו כבר לפני מספר חודשים דרישה לנתק את כספי התמלוגים לזכאים מתקציב הבטחון, אולם לפי שעה, לא נמצא פתרון לבעיה.

הודעה חשובה
מטעם
שוקו תנובה
מחלב מפוסטר
באריזת קרטון ½ ליטר
קר וטעים ונפלא
ב־25% הוזלה
מחיר מחירון 0.74 ש"ח
מחיר מבצע 0.55 ש"ח

תנובה

אנשים ואירועים

... ולחיי עם ישראל

שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, ביקר אתמול במפעלי טמפו־בירה, בו קיבל הסבר על קו הייצור, הרגלי השתיה בישראל ויצוא המשקה לחו"ל. (צילום: [illegible])

„אמהות למען חופש" ייפגשו היום עם פיקרינג

משלחת של ועד „אמהות למען חופש", ובראשן יו"ר הוועד, נאוה ארד ומזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי ברית־המועצות, חיים צ'סלר, תיפגש היום עם תומס פיקרינג, שגריר אמריקה בישראל.

השגריר ישמע מפי המשלחת את תלאות האמהות המתחננות לילדיהן מסורבי העליה יותר מעשר שנים ויקבל מיו"ר הוועד, גב' נאווה ארד, את „ספר הילדים", ובו סיפורים של 81 ילדי סרבנים המפורדים מאמותיהם כתוצאה מסירוב השלטונות הסובייטיים לאפשר את יציאתם מברית־המועצות.

הישובים הדרוזיים במרכז הגליל מעניקים לפרס אזרחות כבוד

אזרחות כבוד מטעם הישובים הדרוזיים המאוגדים בתחום שיפוט המועצה האזורית מרכז הגליל תוענק היום לראש הממשלה, שמעון פרס בטקס חגיגי.

היום ייפגש פרס, בין היתר, עם נציגי ישובי ההר, שיעלו בפניו את בעיות האיזור, בעיקר בנושא מצוקת החקלאים והחזרת הקרקעות המונעים מהם לקיים אורח־חיים תקין.

גם הישובים הדרוזיים עומדים לבקש מראש הממשלה סיוע בכל הקשור בפיתוח ותיעוש. את הביקור יסיים ראש הממשלה באחד הכפרים הערביים, בו יהיה אורח המועצה המקומית. כאן צפויה לו קבלת־פנים אוהדת, לאור ההחלטה שהתקבלה בשבוע שעבר על ביטול שטח־אש 9 והחזרת האדמות לחקלאי האיזור.

אל ראש־הממשלה יתלוו השר עזר וייצמן ומנכ"ל משרדו, אברהם טמיר.

הצעות האוצר לקיצוצים — פגיעה קשה בתקציבי הרווחה

מאת כתב „על המשמר"

בישיבת הצוות הכלכלי של מפ"ם, שהתקיימה ביום א' במרכז המפלגה, התקבלו הסיכומים הבאים:

(א) ביחס לתביעת האוצר לקיצוצים בתקציב:

● מפ"ם רואה בהצעות האוצר לקיצוצים מסיביים בתקציב המדינה פגיעה קשה בתקציבי הרווחה. נוכח עודפי ההכנסות שהצטברו בחודשים האחרונים בידי האוצר, מפ"ם לא רואה כל הצדקה לתביעה לקיצוצים.

● מפ"ם שוללת את המגמה המסתמנת מההצעה לקיצוצים בתקציב, להמשך מיתון המשק במקום לנקוט מדיניות של מעבר מיידי לצמיחה.

(ב) ביחס למו"מ על הסכמי השכר קובעת מפ"ם:

● מפ"ם תובעת, כתנאי מוקדם להארכת הסכם השכר, הבטחת יציבות המחירים באמצעות הקפאת שער החליפין עד 31.3.87, תוך כדי הורדה נוספת בריבית.

● מפ"ם דורשת שלא תהיה שום פגיעה נוספת בסובסידיות למצרכי היסוד והתחבורה הציבורית.

(ג) ביחס לשכר המינימום:

● מפ"ם עומדת על הדרישה ששכר המינימום יהווה 50 אחוז מן השכר הממוצע במשק והמגיע כיום לכ־1,000 ש"ח בחודש. שכר המינימום הנוכחי — 334 ש"ח לחודש — גובל בשכר רעב — קובעת מפ"ם.

מפ"ם שוללת מכל וכל את הטיעונים של מקצת התעשיינים, שאין להעלות את שכר המינימום, לדעת מפ"ם, יש להטיל ספק בזכות הקיום של מפעל המתבסס על שכר כזה.

לנטע
ברכות
עם עלייתך לתל־אביב
חברים ב„על המשמר"

...היום

...טעות באינפלציה

אגף התקציבים אמור היה להצביע על הצורך בהעברת משאבים מן הביטחון ליעדים אזרחיים חיוניים ■ כדי לאזן את התקציב די במנהל חשבונות יעיל

מאת צבי טימור

אין ספק כי המדיניות הננקטת על־ידי [illegible] ותקפותיהו על חברי מפלגתו. [illegible] אופציות נוספות לכיוון [illegible] באמצעות הנמשת ניסוחים, [illegible] לחייב את הגדלת תקציב הבטחון ולא את קיצוצו. ברם, מבחינה [illegible] וקיומה של המדינה אין מנוס [illegible] תקציב הבטחון.

[illegible] לקצץ את תקציב הבטחון לא בשוליים, [illegible] אין ביכולתה של מדינה כה [illegible] ישראל להחזיק חיל־אוויר הגדול [illegible] של מעצמות ממדרגה שנייה, כמו [illegible] אנגליה או גרמניה. אין שום צורך [illegible] נוספות כמו סער 5 [illegible] ניתן להשיג כלים מיד [illegible] אין שום סיבה נראית לעין להחזיק [illegible] במילואים מעל לגיל 40. אין כלל [illegible] כלכלית כזו. כיום קצין בצה"ל [illegible] ארבע שנים בשירות סדיר ועוד [illegible] מילואים במשך 34 שנה, עד גיל 55. [illegible] לקחת בחשבון מלחמות וקריאות [illegible] תשע שנים פוריות ביותר [illegible] לצה"ל רבע משנות חייו [illegible] אולם אפילו טוראים רגילים [illegible] בצבא לפחות שש שנים. [illegible] זאת, במדינות עשירות כמו שבדיה,

הוצאות בטחון במדינות שונות ב־1982

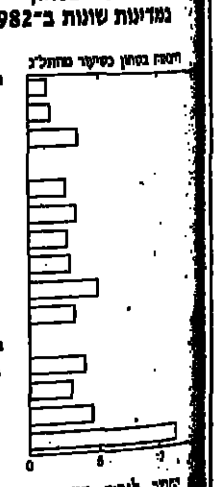

[illegible] שירות החובה הצבאי הוא בין 7.5 [illegible] שירות המילואים הוא 18־25 [illegible] הכשרת קצינים ויתר [illegible] אלא 15־22 [illegible] פחות מ־5 אחוז על [illegible] שיעור כפול מארצות [illegible] כמו אוסטריה או פינלנד, [illegible] רק כ־3 אחוזים לצרכים אלה. [illegible] נמצאת במקום ראשון בעולם [illegible] רב גם את [illegible] ברה"מ — שתי מעצמות

לכן, אם רוצים לפתור את בעיותיה הכלכליות של ישראל, לא יהיה שום מנוס מלקצץ את הוצאות הבטחון לרמה אירופית, בתוספת הסיוע הביטחוני ממקורות חוץ. בכל דרך אחרת יש עלות עבודה גבוהה. מסים גבוהים וריבית גבוהה למימון תקציב המדינה על־ידי מלוות־פנים ומלוות־חוץ. לשם השגת היעדים הכלכליים יש לקצץ את הוצאות הבטחון המקומיות לפחות בשליש ולהשיג מימון מלא מחו"ל עבור הוצאות הבטחון, כולל הריבית על חובות העבר.

מחדל אגף התקציבים

המחדל הגדול ביותר של אגף התקציבים הוא שרטוט לא נכון של המפה התקציבית. ברור כיום, כי אין שום צורך וגם יכולת לקצץ יותר את התקציבים האזרחיים. הקיצוץ המתמשך, למשל בתקציב כינון והחזקת כבישים מ־130 מיליון דולר לכ־30 מיליון דולר, יש לו מחיר בקרבנות אדם הגדול פי־כמה מן ההרג בכל המלחמות. ראשי אגף התקציבים אחראיים לכך. קיצוץ בהשקעות במפעלי מים ובטיהור הביוב עשוי למוטט את החקלאות במדינה והמחיר האקולוגי עשוי לסכן את בריאות תושביה. קיצוץ התקציב להשכלה גבוהה מאיים על הכושר המדעי והטכנולוגי בעתיד. אין שום צורך להמשיך ולקצץ בסובסידיות לתחבורה הציבורית ולמצרכי המזון הבסיסיים, שבסופו של תהליך גורמים רק אינפלציה נוספת, בלי לשפר דבר.

אגף התקציבים לוקח על עצמו אחריות כבדה, כאשר אינו מציב בפני הממשלה את סדר העדיפויות הנכון. לשם איזון התקציב בלבד אין צורך באגף תקציבים. די במנהל חשבונות יעיל. תפקידו של אגף התקציבים היה להצביע בפני הממשלה על הצורך בהעברת משאבים מתקציב הבטחון ליעדים אזרחיים חיוניים. כאשר התקציב התיפעולי מתחלק כיום חצי־חצי בין בטחון לבין כל יתר היעדים, התעלמותו של אגף התקציבים מנושא זה הוא מחדל שיביא בכייה לדורות.

השגיאות בחיזוי

אגף התקציבים גם מטעה את הממשלה ואת הכנסת והציבור בקשר לגורל החריגות מהתקציב. ויתור על אמיסיות (מיותרות) כלומר ויתור על הכנסות תקציביות, אינו הוצאה תקציבית. לכן, אין להציג את הסיוע לסולל־בונה או לקופות־חולים כחריגה מהתקציבים. אגף התקציבים גם לא עידכן את צד הכנסות בתקציב, בהתאם לגידול הצפוי בהכנסות ממסים, כתוצאה מעליית הצריכה הפרטית. במקום לעדכן את התקציב מנסה אגף התקציבים לגרום לאינפלציה גבוהה יותר, על מנת שתתאים לתחזיותיו בתקציב ועל מנת לטשטש את שגיאותיו בחיזוי.

בראש סדר העדיפויות של ניצול עודפי התקציבים חייב לעמוד שיקום המשק שנהרס כתוצאה ממדיניות הריבית המוטעה והמוגזמת בתקופת הייצוב. במקום מקביל חייב לעמוד שיקום השירותים האזרחיים בתחום התחבורה, החינוך, ההשכלה הגבוהה והרווחה. לכך יש להקדיש את עודפי התקציב בסכום של כ־1 מיליארד ש"ח. לכן אין שום צורך בדיון נוסף של קיצוצי תקציב. יש הכרח בקביעת סדר עדיפויות נכון של המשק והחברה.

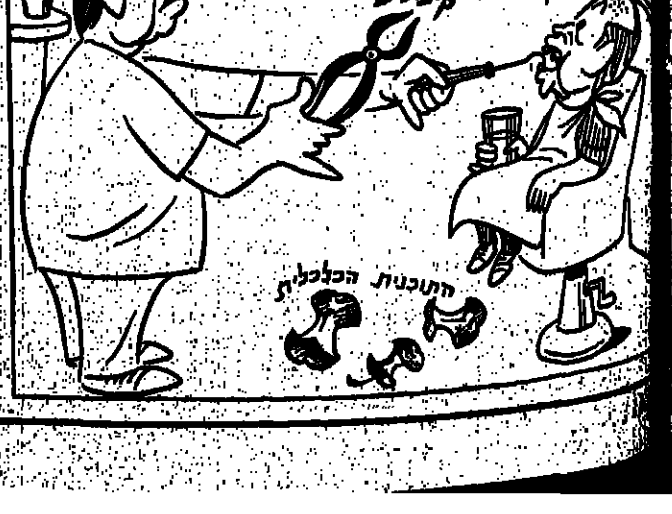

קיצוץ — ליתר ביטחון

יציבות — לא בכל מחיר

איזו יציבות היא זו התלויה כל כולה על בלימה? כמה זמן עוד נהיה תלויים בין „פורענות אינפלציונית" לבין יציבות לא יציבה?

מאת לוי מורב

היציבות ממנה נהנה המשק תלויה „על בלימה", נשענת על „חוט השערה" או שרק „מחיצה דקה ביותר" מפרידה בינה לבין חידוש הפורענות האינפלציונית. כך מתארים פרשנים כלכליים, היונקים את ההשראה שלהם מאגף התקציבים במשרד האוצר, את מצב המשק. אם נעשה פרפרזה על „הפטריוטיזם הוא מפלטו האחרון של הנבל", נגלה שהיציבות היא מפלטו העיקרי של המקצץ.

עובדי הסקטור הציבורי מבקשים תוספות־שכר מוצדקות. מיד קמה הצעקה: אם ינתנו תוספות־שכר שלא בעקבות עליית הפריון (בסקטור הציבורי אגב אין מדידה מוסכמת של הפריון) מיד „תהרס היציבות", כי הרי יצטרכו מיד לעשות פיחותים ואז „החגיגה" תתחדש. בידי האוצר הצטברו עודפי הכנסות ומיד קמה זעקה — יש להמשיך ולקצץ בתקציב. כי אם לא נקצץ בתקציב או מיד תתערער... נכון, היציבות הקדושה.

ששים לכל קיצוץ

למשרד האוצר ולאגף התקציבים לא מפריעים הנתונים. הם מעולם לא הפריעו להם. לכן עודפי הכנסות, עובדה שאושרה אפילו על־ידי סגן שר האוצר, הופכים במסע מתוכנן של שטיפת־מוח, תוך שיתוף־פעולה מצד כמה פרשנים כלכליים הששים לכל קיצוץ, לצורך מיידי וחיוני... לקצץ. לכן, במקום להעביר את עודפי ההכנסות לסקטור העיסקי, כפי שהציע העורך הכלכלי של עיתון זה, יוצרים פאניקה חדשה — אם לא יתבצע קיצוץ מיידי בשיעור שנקבע, תתערער היציבות.

והרי היציבות היא יצור כל כך מעור וחמקמק. אם להאמין לפרשנים ולאוצר, הרי היציבות הנפלאה, הנהדרת, החלומית הזאת, היא רק אשליה. כל רוח חולפת עלולה לבטל אותה במחי אחד. את היציבות המופלאה, שהושגה „בעמל ובקורבנות רבים" (אגב, שימו־לב שכל אלה החוזרים על הביטוי הזה הם במקרה לגמרי אלה שלא תרמו להשגתה מאומה, וברוב המקרים גם הרוויחו ממנה משהו).

או אני שואל, איזו יציבות היא זו התלויה כל כולה על בלימה? ושאלה לא פחות מעניינת — עד מתי? כמה זמן עוד נהיה תלויים בין „פורענות אינפלציונית" מעל לבין סרן היציבות מתחת? האם תהפוך היציבה ליציבה בסוף הקיץ? ביולי '87, במלאת שנתיים לתכנית הכלכלית? ואולי בסוף מארס '87? ואולי רק באוקטובר '88, לקראת תום כהונתה של ממשלת האחדות הלאומית? אולי מישהו יודע?

הפרשן שגילה את אמריקה

אני מוכן לנחש, שהיציבות תהיה בלתי יציבה כל זמן שמישהו ימשיך לרצות ולהצליח לקצץ בשכר, להחזיק אותו ברמה פיליפינית: כל זמן שקובעי המדיניות הכלכלית יבואו מבית המדרש של חסידי העלות הריאלית, של שונאי מדינת הרווחה, של מגלגלי העלויות לעבר מקבלי השירותים, של השמרנים הניאו־שמרנים, של התאצ'ריסטים מבית המדרש של הליכוד ושל רפ"י לשעבר.

אתמול קראתי באחד העיתונים דבר מרהים. פרשן כלכלי ידוע, שהסביר לנו במשך שנים, הרבה שנים, שוב ושוב שהאינפלציה בישראל היא אינפלציה של ביקושים, כלומר של עודפי כספים בידי הממשלה והציבור, גילה פתאום את אמריקה. הוא כותב שהאינפלציה בישראל היא מצד העלויות: „היום אנחנו יודעים" הוא כתב.

כאשר העזו ד"ר יקיר פלסנר ואחרים לטעון את הטענה הזאת ב־82' וגם קודם לכן בבנק ישראל, הוא תקף אותם בשצף קצף. היום הוא יודע; ולכן, כך הוא מסביר, אסור, אסור להעלות את השכר. כי זה יביא מיד להעלאת מחירים על־ידי היצרנים, לפיחות וכו'. אגב, הוא פתאום נגד פיחותים. אחרי שבמשך שנים ארוכות הסביר שרק שער חליפין חופשי, ללא מעורבות ביורוקראטית, צריך להבטיח את ריווחיות היצוא.

עליית שכר איננה חייבת להביא בהכרח להעלאת מחירים. חלק נכבד מן היצרנים בסקטור העיסקי יודע זאת, יותר טוב מהפרשן הכלכלי של עיתון „הארץ". עובדה שהם לא חיכו לממשלה, ואפילו לא להסתדרות, ונתנו לעובדים שלהם תוספות־שכר נכבדות וזאת בלי להעלות את המחירים. כיצד הם הצליחו בזאת? מכיוון שהם עוסקים במציאות הכלכלית הממשית ולא באידיאולוגיות כלכליות שמרניות ועכשוות. הם ידעו שההוצאות האנרגיה שלהם ירדו — הוצאות הדלק, המשלוחים, שהתמורה בשקלים עבור היצוא לאירופה צמחה ככל שהדולר נחלש והמטבעות האירופיים התחזקו, שנוצרה שחיקת שכר מסיבית במהלכה של התוכנית הכלכלית, שגורמי ייצור כמו חומרי גלם הוזלו בשנה האחרונה. כל זה הביא לכך שרובם הצליחו לשלם תוספות־שכר מוצדקות, בלי להעלות את המחירים.

אנטי־ציונית, אנטי־לאומית

הבעייה הקשה היא בסקטור הציבורי. מי שמאמין שניתן לשמור לאורך זמן על פער גדל והולך בשיעור כזה בין הסקטור הציבורי לעיסקי הוא או פרשן כלכלי שמרני או עובד באגף התקציבים. כל אדם בר־דעת יודע, שלאורך זמן לא ניתן לקיים פערים כאלה ושהתפרצות תבוא במוקדם או במאוחר. בינתיים אנחנו משלמים כולנו בירידה ובפגיעה חמורה בטיב השירותים שמספק לנו הסקטור הציבורי. בבריאות, בחינוך, בשירותי הרווחה ואפילו בבטחון. אם רס"רים נאלצים לעבוד בערב כמלצרים כדי לקיים את משפחתם בכבוד, זאת פגיעה בבטחון.

היציבות איננה מטרה. היציבות היא אמצעי. המטרה היא חידוש הצמיחה. באוצר ובאגף התקציבים ממשיכים להתעלם מכך. הצמיחה גם היא אמצעי לקלוט את כוח העבודה החדש, הצעיר, המשתחרר מן הצבא ואת העולים הבאים אלינו. בשנה האחרונה של היציבות היה, לראשונה מאז קום המדינה, מאזן הגירה שלילי. הילדים שלנו עוזבים אותנו והעולים לא באים. לכן היציבות הזאת היא אנטי־ציונית, אנטי־לאומית. ואם בתקציב יש עודפים, ואם האוצר אסף כמה מאות מיליוני שקלים כהכנסות־יתר, או במקום לקצץ בתקציב צריך להעביר את הכסף לצמיחה, להקמתם של מפעלים, ליצירת מקומות עבודה חדשים ואידך זיל גמור.

ניסים ותכסיסים

הצעת הקיצוץ של שר האוצר היא תחילת הקרב על תקציב המדינה לשנה הבאה

מאת אילן אברהם

שלוש סיבות עיקריות אפשר להעלות להצעתו של שר האוצר משה נסים, לקצץ את תקציב המדינה ב־475 מיליון שקל. ראשית, ניתן לראות בצעד זה את תחילת הקרב על תקציב המדינה לשנה הבאה. סיבה שנייה היא, ככל הנראה, רצונו ללחוץ על שאר המשרדים ועל שרי הממשלה, כדי להביא אותם לכבד את המסגרת התקציבית הקיימת. לבסוף, ניתן לראות בהצעת הקיצוץ צעד שבא למימון הורדת מיסים בעתיד.

קשה לטעון שבמשק יש צורך דחוף בקיצוצים נרחבים. האוצר עצמו מודה היום, שבקופת הממשלה התהווה עודף של כ־700 מיליון שקל בחודשים האחרונים. קיצוץ נרחב ברמות היטלים, גזירות והקטנת סובסידיות מאסיבית, אינו מועיל ואינו נחוץ.

את הדבר, הוא מבין, ככל הנראה, השר נסים, ומכאן גם הצהרותיו, שכוונתו לנהל מדיניות כלכלית באקלים של רגיעה, בלי בהלה ובלי ירידות מחמותן. הוא עצמו מבטיח, שבכוונתו לעמוד על כך שהקיצוץ המוצע לא יתבטא בתוספת מיסים. ומכאן אפשר להבין, ששר האוצר עצמו רואה בקיצוץ מאבק על מקורות למימון הורדת מיסים.

את רצונו של נסים, שלא להזדקק לגזירות מן המותנן, לא הבינו באגף התקציבים באוצר. שם כבר היו מוכנים עם תוכניות לקיצוץ מאסיבי בתקציב הסובסידיות, אגרות חדשות למיניהן, ביטול חינוך תיכון חינם וכו'. היה דרוש מעט מאד שכל ישר כדי להבין, שתוכנית כזו לא ניתנת ליישום והיא תגרום אך ורק לעימותים עקרים בין שר האוצר ועמיתיו בממשלה.

מבחינת הראות של אגף התקציבים, מדובר לא רק בהפלגת מותנה והעדר מחשבה מעמיקה. הקיצוץ דרוש לו כדי ל„תקן" את טעותו בבניית תקציב המדינה לשנה זו על בסיס של הנחת אינפלציה גבוהה מהשיעור שהיה בפועל. האגף בנה תקציב שהיה מבוסס על אינפלציה של 20 אחוזים, כששלושה אחוזים היו מעין „רזרבה". עתה כשמתברר כי האינפלציה בפועל תהיה נמוכה מהחזוי, מבקש האגף למחוק אותה רזרבה, אלא שבהזדמנות זו, הוא גם תכנן גל מחודש של גזירות.

למעשה, נסים הבהיר לשרים שאין הוא מתכוון להאבק איתם על הנושאים שבהם עליהם לקצץ. כל הצעה אשר תביא לקיצוץ בסך 475 אחוזים מתקציב המשרדים תהיה מקובלת עליו. ועד אשר כל משרד יציג ויתחיל ליישם תוכנית לקיצוצים, תישאר בתוקפה הקפאת ההתקשרויות. יש בכך יותר מרמז, שאין בכוונת נסים ליצור „מהומות וסערות בסגנון יצחק מודעי". ירצו המשרדים לקצץ, יקצצו. לא ירצו, יוקפאו ההתקשרויות שלהם עד סוף שנת התקציב.

למעשה, זה מעיד כי בכוונת האוצר ללחוץ על משרדי הממשלה שיישארו במסגרת התקציבית הקיימת. ובמסגרת זו ניתן להסתפק גם בהקפאת ההתקשרויות של המשרדים השונים. ה„קיצוץ" אינו אלא אמצעי לחץ על שרי הממשלה, כדי לעמוד בהגבלות התקציב.

רמז שני לכך שהמטרה היא למעשה יותר „הגנתית" מאשר „התקפתית" היא הדרישה של האוצר, להפחית את תקציב הבטחון ב־175 מיליון שקל. יהיה זה תמים לחשוב, שמישהו באוצר משלה את עצמו, שניתן להניע את משרד הבטחון להסכם לקיצוץ. למעשה, בימים האחרונים יש יותר ויותר רמזים שבאוצר יהיו מוכנים „לוותר" על הקיצוץ בתקציב משרד הבטחון, אם יוותר המשרד על דרישתו להגדיל את תקציבו ב־59 מיליון שקל. האוצר יהיה מוכן ל„פשרה" במסגרתה תבוטר המסגרת התקציבית.

כמה שנוגע לסכומים האחרים, אם אכן יסכימו השרים לקצץ אותם, אזי ניתן לנחש שבסופו של דבר תהיה גם פה פשרה. סכום הקיצוץ יגוע בסביבות שלושה אחוזים, כלומר, בגודלה של הרזרבה עבור אינפלציה, שלא מומשה. באופן ריאלי יישארו תקציביהם באותו גודל.

מבחינתו של נסים תהיה זו עסקה כדאית. שכן על ידי כך הוא יראה כמי שהגשים את תוכנית הקיצוצים, ומצד שני נוצר בסיס להתחיל את הדיונים על הבסיס התקציבי של השנה הבאה. יתר על כן אותם 200 עד 300 מיליון שקל אשר ייחסכו, יוכלו לשמש רזרבה סמויה של האוצר, אם מסיבה כלשהי האינפלציה תעלה למרות התחזיות הקיימות.

475 מיליון שקל הוא סכום קטן יחסית, ספק אם הוא יהיה שווה את כאב הראש של דיונים אינסופיים שממתינים למשה נסים. גם אם יצליח להביא לקיצוץ, הלקוי, כפי שתואר לעיל, נשארת הבעיה האמיתית של המשק הישראלי — תקציב בטחון אשר בולע מקורות שהיו נחוצים לעידוד צמיחה, השקעה ופיתוח אמיתי. עם גודלו של תקציב הבטחון, יישארו יתר הצעות ה„קיצוץ" כזוקת תרגילים קטנים ולא מעלים במיוחד.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי היום: עמית אנטר

ערפילי בג"ץ

מאת דב חנין

הערכה כוללת של הישגיהן ומגבלותיהן של העתירות שהוגשו לבג"ץ בפרשת השב"כ, איננה יכולה להצטמצם להתייחסות לפסק הדין שניתן בהן בשבוע שעבר. הגשת העתירות מנעה את "קבורת" הפרשה בעקבות מהלך החנינה. מורא בג"ץ והתלונה המסורתית שהגיש למשטרה העותר אמנון זכרוני הניעו את מר חריש, היועץ המשפטי לממשלה, לסגת מהודעתו הראשונה – כי בעקבות החנינה אין עוד טעם בחקירה משטרתית – ולהורות על פתיחתה של זו. זאת ועוד, כבר במהלך הדיון בעתירות נחשפו פרטים החיוניים לוויכוח הציבורי שהתפתח: ראשית, הסתבר שאנשי השב"כ הנחונים מסרו לנשיא – על פי טענתם הם – הוראות בשורה של פשעים. שנית, נודע שראש השב"כ טען בפנייתו לנשיא, כי מעשיו בפרשה זו נעשו "בסמכות וברשות".

פסק־דינו של בית המשפט העליון נותן גושפנקא מיוחדת להתחייבותו של היועץ המשפטי לממשלה, כי המשטרה תחקור בפרשה וכי החקירה תקיף את כל המעורבים, ובכלל זה גם את הדרג המדיני. אין לטשטש, עם זאת, את המשמעות המעשית הרבה שתהיה בעניין החקירה להחלטת בית המשפט, שלא לפסול את החנינות שהעניק הנשיא: החלטה זו מאפשרת פניות לחנינות מצד אנשי השב"כ הנוספים, שהיו מעורבים בעבירות שנעשו. חנינתם של אלה, ואין כל הגיון וסבירות במתן יחס שונה להם מזה שניתן לארבעת הממונים, תעקר את טעמה המעשי של החקירה.

קשה גם להתנחם בתוצאות הצפויות ממנה ביחס לדרג המדיני. ראשית, חקירה משטרתית – בניגוד לוועדת חקירה ממלכתית – אינה מקיפה את אופן העמידה באחריות ציבורית, פוליטית ופרלמנטרית. שנית, כל הסימנים מראים על כך שהחקירה תנוהל בסודיות כזו, שמסקנותיה לא יוודעו לציבור כלל, גם אם תמצא במסקנות הסודיות אצבע מאשימה כלפי מר שמיר. למשל, תספיק האטימות שהוא גילה בפרשה זו עד כה להתעלמות מכל צורך בהסקת מסקנות אישיות. יחסי הכוחות בציבור ודמותם של הכוחות והשחקנים הראשיים בזירה המפלגתית יצטרפו כאן למניעת מיצוי הדין והצדק עם זה שיימנע מלבקש חנינה נשיאותית.

תוצאה מעשית קשה זו מחייבת בחינה, משפטית וציבורית, מקיפה של פסק הדין שנתן בית המשפט בשבוע שעבר. חשיבותו של פסק הדין שייעשה, מן הסתם, בעתיד לאחת מאבני הפינה של השיטה הקונסטיטוציונית שלנו. סביר שתמקד אליו תגובות ואף מאמרי ביקורת בכתבי העת המשפטיים. בשורות אלה הכוונה היא להציג, בצורה ראשונית וכללית, הערות ביחס לטעמי ההחלטה שנתן בית המשפט העליון ולסמן כמה מן הבעיות המשפטיות הכרוכות בהם.

● בחינה משפטית

שלושת שופטי ההרכב מצאו לנכון לכלול בהנמקותיהם הערות המכוונות לפרשה באופן כללי. כותב בעניין זה נשיא ביהמ"ש העליון מאיר שמגר: "... אין נסיבות בהן יכולה רשות שלטונית האחראית לתחום מוגדר, להמנע כליל מבדיקתו של נושא, אשר יש לו השלכה על יכולת ההחלטה והתיפקוד שלה ושל הגורמים אשר עליהם היא מופקדת ועל אחריותה כלפי הציבור כולו... דומה הדבר כאילו אמר פלוני שהיה רוצה לעבור בכביש סואן בעיניים עצומות"...

המשנה לנשיא, השופטת בן־פורת, כותבת: "מן הראוי להרגיש את חומרתן הרבה של העבירות שנגולו בפנינו אשר לפי טיבן וטבען חייבות להדליק נורה אדומה ולחייב בדק־בית יסודי בשירות הבטחון..."

השופט ברק אומר, בין השאר: "אם היועץ המשפטי לממשלה סבור כי קיים חומר לכאורה, המצדיק חקירה בעניין עבירות חמורות ביותר שנעברו על־ידי מי מאנשי הרשות המבצעת, מחייב שלטון החוק חקירה ובדיקה. כך היינו נוהגים כלפי כל אדם, כך יש לנהוג כלפי אנשי השלטון. שיקולי הבטחון אינם מחייבים תוצאה אחרת. אין בטחון ללא חוק".

● "להפסיק את מחול השדים"

דווקא על רקע התבטאויות אלה תתעורר, ככל הנראה, ביקורת על החלטתו של ביהמ"ש – כבר בשלב מוקדמי של הדיון – שלא לבחון לגופם את השיקולים שהפעיל הנשיא במתן החנינה (בניהום תפס, כזכור, מקום מרכזי אותו רצון למנוע את פתיחת החקירה ו"להפסיק את מחול השדים").

הוויכוח בין השופטים התמקד, אם כן, בשאלת קיום סמכות לנשיא לחון את מי שטרם הורשע בדין. לשון סעיף 11 (ב) לחוק יסוד: נשיא המדינה המקנה לנשיא סמכות "לחון עבריינים" אין בה, כשלעצמה, כדי

הגשת העתירות לבג"ץ מנעה אמנם את קבורת פרשת השב"כ בעקבות חנינת הנשיא, אך פסק הדין מותיר שאלות פתוחות רבות כמו: מה הם אותם מקרים נדירים במסגרתם יפעיל הנשיא את סמכותו? ■ לזכות השופטים ייאמר, שלא בחרו בדרך הקלה

לפתור את הבעיה וביהמ"ש הצטרך, לכן, להכרעה פרשנית בשאלה זו.

שופטי הרוב ביססו את עמדתם, בין השאר, על התבטאויות בעניין זה של שופטים בבית המשפט העליון, במסגרת דיונים בתיקים אחרים בעבר. ואכן, כמה וכמה שופטים עליונים הביעו בהזדמנויות שונות עמדה התומכת בפרשנות מרחיבה כזו של סמכות החנינה. השופט ברק עונה לטענה זו באמרו, שההתבטאויות הללו אינן יותר ממה שנקרא בשפה המשפטית "אמרות אגב" בלתי מחייבות. ואכן, בניגוד למה שעולה מהנמקת שופטי הרוב, הקהילה המשפטית בארץ לא ראתה את השאלה המשפטית שעמדה הפעם לדיון כמוכרעת מכוחן של אותן התבטאויות. על כן דווחו לגביה דעות מנוגדות. גם היועץ המשפטי הקודם, פרופ' זמיר, לא ראה כאן כל הלכה פסוקה ואף כתב חוות־דעת מפורטת המצדדת דווקא בפרשנות המצירה.

● בחירת הפרשנות הנאותה

הנשיא שמגר תומך את הנמקתו בקיום סמכות לחון בטרם הרשעה באנגליה ובארצות־הברית. השופט ברק משיב בהטעמת ההבדלים היסודיים בין השיטה הקונסטיטוציונית בארצות אלה לבין זו הנהוגה בארץ: אצלנו אין מלך כמו באנגליה.

בארצות־הברית הנשיא הינו למעשה ראש הרשות המבצעת, המעורב באופן תדיר בקבלת החלטות השנויות במחלוקת. לעומת זאת, אצלנו מהווה מוסד הנשיאות מעין "סמל לאחדות האומה" ואינו אמור לשקוע בוויכוחים המפלגים את הציבור.

השיקול המרכזי המנחה את הפרשנות שעושה השופט ברק הוא מיקומו ואופיו של מוסד הנשיאות בשיטה הקונסטיטוציונית שלנו בארץ. מעקרונות הפרדת הרשויות המקובלים אצלנו למד השופט ברק גם את הצורך במניעת "פלישה" של הנשיא לתחומי פעולתם של גורמים שלטוניים אחרים.

הנשיא שמגר מקדיש חלק מפסק־דינו לשאלת "הביטול מכללא" של הסמכות לחון עבריינים בטרם הרשעה. בכל הכבוד, לא זו השאלה שעמדה להכרעה בפני בית המשפט הפעם. השאלה כאן היתה זו של בחירת הפרשנות הנאותה, מבחינת השיטה המשפטית, לסמכות החנינה של הנשיא.

הנשיא שמגר עורך ניתוח מקיף של ההיסטוריה החקיקתית של הסעיף העוסק בסמכות החנינה. את המשקל הרב שהוא, למעשה, נותן להיסטוריה של תהליכי החקיקה קשה ליישב עם המשקל המיזערי שהוא מוכן לייחס לאחרות הרעים שהתקיימה בזמנו בוועדת חוקה חוק ומשפט – אותה ועדה שעיצבה את הסעיף הזה – כי אין כל כוונה לתת לנשיא סמכות לחון את מי שטרם הורשע בדין.

לדעת כותב שורות אלה, אין הנמקות שופטי הרוב נותנות תשובה פוזיטיבית, מוגדרת וכוללת לשאלה מיהם ה"עבריינים", אותם מוסמך הנשיא לחון. עצם הקביעה כי הם כוללים גם את מי שטרם הורשע בדין איננה מספיקה כאן. בהעדר הגדרה כוללת נותרים מעורפלים התנאים הקונקרטיים הנדרשים להפעלה בפועל של הליך חנינה ביחס למי שלא הורשע בדין.

הערפל מתבטא באי התמודדותם של שופטי הרוב, למעשה, עם מערך הטענות שהעלו כמה מן העותרים, על פיו גם אם יש לנשיא סמכות לחון את מי שטרם הורשע אך הודה בפניו בעבירה, גם אז לא היתה כאן סמכות לחון, באשר כאן לא היו בפני הנשיא הודאות. טענות אלה ביססו העותרים על ניתוח טקסטואלי של בקשות החנינה הכתובות ועל העובדה שרק אחד מהנחונים הודה, על פי טענתו, בעל־פה בפני הנשיא בעבירות שעשה.

ההתבטאויות המצויות בהנמקות שופטי הרוב, כי הנשיא מוסמך לחון את כל מי שלו "מייחסים מעשה עבירה" אינן, בכל הכבוד, תורמות להבהרה מספקת של העניין: מיהם ה"מייחסים" המספיקים לעניין זה? מה צריכה להיות איכותו של "יחוס העבירה" כדי שתעלה כדי יצירת סמכות חנינה לנשיא? מתן סמכות לנשיא לחון גם את אלה שיאמרו לו רק "טוענים כלפי שעברתי עבירה" יביא

לתוצאות מרחיקות־לכת ובלתי רצויות.

בבחינת שאלת החנינה [illegible] לנשיא, השופטת בן־פורת, [illegible] שהוצעה על־ידי כמה מן העותרים [illegible] המרוכר הוא במעשי פשע, המשטרה [illegible] על פי החוק, לפתוח בחקירה, [illegible] מובילה אותה לדעה שהפעלת סמכות [illegible] היא אכן, במצב המשפטי הקיים, [illegible] חקירה משטרתית במצב כמו [illegible] עמדה זו מעוררת קשיים [illegible] שעימם. בכל הכבוד, [illegible] הרי כך יגרור הנשיא [illegible] למחלוקות אל תוך שדה העשייה [illegible] והוויכוחים המפלגים את הציבור. [illegible] לבצע הכרעות מורכבות, בלי שיש [illegible] מוסדיים הנדרשים לכך ובכלל זה [illegible] משלו של איסוף ראיות ובדיקתן [illegible]

● הכרעות ללא כלים מוסדיים

עמדת שני שופטי הרוב, על פיה [illegible] לנשיא קיימת אך צריך שתופעל [illegible] מיוחדים ונדירים, מוסיפה לקושי [illegible] אותם מצבים מיוחדים? איך יקבע [illegible] אחרים בעתיד, שמצבנו של חשוד [illegible] "מיוחד" עוד בטרם נפתחה חקירה [illegible] בעניינו? איך יובטח במצב הדברים [illegible] שיוויון בין החשודים השונים? [illegible] ביקורת שיפוטית על החלטות [illegible] במצב הדברים הזה [illegible]

מעבר למחלוקת שבין העמדות [illegible] חשוב, להערכה כוללת של פסק הדין [illegible] שבית המשפט הובא כאן, מבחינה [illegible] אם לא מהבחינה המשפטית, [illegible] סמוכה לקצה יכולת פעולתו [illegible] ההחלטה לפסול את החנינות [illegible] עם עמדת הקבינט והיועץ [illegible] ואף יצירת מתח עם מוסד הנשיאות [illegible] בפעולתו כאן, מגיבוי ציבורי [illegible] עלולות להיווצר, בהמשך הדברים [illegible] על מעמדו וסמכויותיו של בית המשפט [illegible] לזכות שופטי ההרכב ייאמר, שהם [illegible] בדרך הקלה של סילוק [illegible] יומו של בית המשפט [illegible] מקדמיות כמו זו של "זכות העמידה" [illegible] העותרים. מבחינה זו פסק הדין [illegible] במגמת ההרחבה של זכות העמידה [illegible] שערי בית המשפט בפני עתירות [illegible] בעיה חוקתית־ציבורית. [illegible] על־ידי מי שנפגע אישית מן [illegible]

סוף דבר, פסק הדין מהווה [illegible] למגרש הציבורי. לאחר שהמערכה [illegible] מיצתה את התרומה שהיתה לה [illegible] יקבע הוויכוח בציבור את תוכנו [illegible] והיקף האחריות שיתקיים [illegible] בעתיד.

כותב המאמר הוא [illegible]

קמפ־שומריה

מאת ישראל זמיר

העיירה ליברטי שבמדינת ניו־יורק לא ראתה זמן רב תנועת רכב כל־כך שוקקת, כשהכל עושים דרכם אל קמפ־שומריה. אל מחנה הקיץ של תנועת השומר־הצעיר. 302 "שומרים ושומרות", רובם שומרים לשעבר, מגיל שבע עד שבעים, ניצבו במפקד תנועתי נרגשים ומטועמים, כשחלק ניכר מהם לא ראו זה את זה שלושים, ארבעים ואפילו חמישים שנה! ולפתע הם מוצאים עצמם ניצבים "דום" ובגרון ניחר צורחים ושואגים "חזק ואמץ!" "חזק ואמץ!" והנעורים חוזרים ומסכים והחזה מתנפח מגאווה, והכל כל־כך מוכר, אך גם שונה: הקרחת, הכרס, הקמטים. בכנס "שרשרת" — בוגרי תנועת השומר־הצעיר מראשית יסודה בארה"ב ועד ימינו, שבאו לליברטי, קיץ 1986.

כיצד מארגנים מפקד שכן ניצבים שומרים דהוים, דאתמול ודשלשום? ומה יאמרו "המגשימים באמריקה" להללו שמתכוונים להגשים בישראל, בקיבוץ? וכולל מנסרות שאלות מביכות: למה לא עליתי? ולמה חזרתי? ומהו המסר החינוכי שהפגשת אידיאליסטים ועזובים? ותהי רועים למיניהם מתעופפים להם ברוח הרי הקטסקיל בנימה מתנצלת, אפולוגטית אך גם סלחנית־משהו, שלא להכביד על השמחה של האירוע.

רובם ככולם בעלי מקצועות חופשיים. הם חזרו מן הארץ (או כלל לא עלו) ושבו ללימודים. וכך אתה פוגש רופאים, פסיכולוגים, פסיכיאטרים, פיזיקאים, גיאולוגים, סייסמולוגים, כלכלנים, מתימטיקאים ומה לא, אגב, אף אחד מהם לא פנה לעורכות־הדין. מדוע? לברוך מורוויץ, אחד מני פרופסורים רבים, תשובה שאולי יש בה משהו "רבע". כאשר עזב את הקיבוץ האמין שעוד ישוב לישראל, לקיבוץ. אז מי צריך בקיבוץ עורכי־דין?

רגל התנועה אט אט עולה אל ראש התורן והכל שרים בהתלהבות ובעגה אמריקנית רגושה את "התקווה". בין הוותיקים דומה שדמעה מתגנבת. הם מסודרים לפי קיבוצי התנועה האמריקנית, שאליהם השתייכו בשעתו. ולפתע אוזניך קולטות אשה כסופת שער, עומדת דום, מצריעה ומכריזה בגאווה: "גרעין עין־השופט נוכחים עימי במפקד שבעה חברים ציונים טובים! עמוד נוח!" ואחריהם נציגי כפר־מנחם, חצור, עין־דור, גלאון, להב, הראל, ובקיצור, קהל גדול של "אקס־שומרים". וחלב כבר, כשבניהם מצויים גם בני־קיבוץ, הללו שהיו פעם בניהם של שליחים וכיום יורדים, שמחה ותוגה בליברטי.

עוד קיים?

משה כגן, מזכיר A.P.I (מפ"ם בארה"ב וקנדה), טס באווירון ללוס־אנג'לס ונודד שולף את "על המשמר". האיש שמימינו לוטש עיניים. אינו מתאפק ושואלו:

"זה עוד קיים?"

"מה קיים?"

"השומר הצעיר, מפ"ם, הקיבוץ הארצי" — שואל איש בעיניים תמהות.

קלוד אמסלם, "אוצר עתיקות ומטבעות ישנים, רייו — מדינת ניו־יורק". יליד צרפת. היה בנעוריו בשומר־הצעיר, עלה ב"אקסודוס", שם יטבה לו את המפרקת וזה 40 שנה הוא ללא כל מגע עם התנועה. משה כגן מספר לו על "מחנה שומריה" והאיש רוצה לבוא, לראות במו עיניו ולשלוח לשם את נכדיו. קלוד נרגש כילד — מספר משה כגן ומאז הוא חבר ב"שרשרת" — רשימת כל יוצאי תנועת השומר־הצעיר בארה"ב וקנדה, לפחות כ־30 אלף איש, שהתרחקו מן התנועה, היהדות והציונות, ועתה עשתה התנועה מאמץ אדיר, כדי לחדש עימם את הקשר. וכך, באמצעות "הלשונות", החלה הלשכה לארגן ברטסת שנועדה "להחזיר שומרים" אל חיק היהדות ואולי אף מעבר לזה. הכנס הראשון בליברטי היה, לדעת המארגנים הצלחה רבה. מתוכנן, ב־1988 כנס עולמי בגבעת־חביבה. הללו כבר

מבריקים את הסמלים, מגהצים את העניבות — מתכוננים לעוד כינוס נוסטאלגי.

אריאל הורכיץ מקיבוץ גלאון הוא שליח כמעט "מקצועי". מהו השומר הצעיר ב־1986? האם מצויים עדיין קינים, דגלים, סמלים, עניבות? האם מושבת־הקיץ שבה כ־150 חניכים יש בה די חמצן, כדי להחזיק חניכים במסגרת תנועתית לשנה תמימה? האם יש עלייה תנועתית מארה"ב, או שמא רק ירידה? האם הכסף

300 "שומרים ושומרות" מגיל שבע עד שבעים שרים התקווה במבטא אמריקני ושואגים "חזק ואמץ", "חזק ואמץ" — בכנס "שרשרת" של בוגרי התנועה בארה"ב

חוליות ב"שרשרת" – בכנס בליברטי

שהקיבוץ־הארצי משקיע במשלחת כה נכבדה מצדיק עצמו בתקופה של קיצוצים? כל השאלות ניתכו על ראשו של אריאל בבת אחת.

אריאל: "המשלחת כאן עוסקת בתחומים ויוזמות שלא עסקו בהן בעבר. השומר־הצעיר היא עדיין תנועה קלאסית. יש לה קינים בלוס־אנג'לס, בשיקאגו, באן־ארבור (מישיגן), בטורנטו, במונטריאול, בפילדלפיה, אך לא בניו־יורק. כאן מתכנסים לסופי־שבוע ארוכים, ולמחנות חורף וקיץ. חובת ההגשמה? קיימת, אך מספר המגשימים — חלש".

מה חדש "תחומים ויוזמות שהמשלחת לא עסקה בהם בעבר"?

יש לנו גרעין המתעתד ללכת לקיבוץ צעיר. 16 מהם כבר בארץ, מכרמיאל־ואיזו קיבוץ היעד שלהם. הם חניכי תנועה ובוגרי מושבות. זהו חומר אנושי טוב. עניבות? סמלים מפקקים? — הכל כרגיל (אפילו ה"ג'ימאלייה" הארוכה כאורך הגלות מושמעת בליברטי). בליברטי היו הקיץ 150 חניכים ובפארת שבקנדה עוד 125. אנו פועלים עם גרעינים לא־תנועתיים (גחל"ת — גרעיני־חו"ל — לא תנועתיים) ואחד מהם מיועד לקיבוץ ניר־דוד. גרעינים כאלה עלו בשנים האחרונות לעין־דור, יסעור, שמרת, גלאון, הגיל 25־35, משפחות ובודדים.

כמו כן, אנו פועלים עם גרעין סטודנטים שהתארגן לפני כשנתיים ועלה לשדה־יואב (12 חבר'ה). הללו התארגנו אגב לימודיהם באוניברסיטה. חלקם היו באולפנים, אחרים מתגברים שהחליטו לשוב. גרעין אחר — "בעלי מקצועות חופשיים, העולים כבודדים — בהתאם לצרכי הקיבוצים: מהנדס חשמל — יישלח לקיבוץ שיש לו מפעל המייצר מוצרי חשמל וכו'. השנה אנו מארגנים

גרעין של "יורדים" ו"בני־יורדים" [illegible] מן השליחים עובד ב"שלוח עליה" [illegible] ומשם מגיעים רבים [illegible] מעלים בודדים השנה עלו [illegible] לקיבוץ הארצי.

האם עולים ובעבור [illegible]

אחוז הישארות מקביל [illegible] בני קיבוץ. מחציתם נשארים. [illegible] גם בתוכניות לביקורי קיץ [illegible] הנערים שוהים חודש [illegible] ושאריות הזמן מטיילים [illegible] בגבעת־חביבה. לתוכנית [illegible] "ידיד", תוכנית דומה, [illegible] מכוונת להיכוניסטים [illegible] שבתום הקיץ יצטרפו לתנועה [illegible] הללו גם משתתפים בסמינר [illegible] בגבעת־חביבה. כמו כן, אנו פועלים [illegible] נוער רפורמי, "אנקאונטר" [illegible] בארץ וסמינר בגבעת־חביבה.

כמה כל התרבויות [illegible] לישראל?

השנה מעל ל־300, המספר [illegible] הפחד מפני טרור. אך תוכנית [illegible] להגיע עד ל־1000. הוסף על אלה [illegible] קבוצות סטודנטים לשהות [illegible] אחר בארץ — בקיבוץ גלאון [illegible] והמספרים הופכים למשמעותיים.

בארץ יש המפקפקים [illegible] במשלחת מוצרכת. [illegible] והצמצומים.

יהדות אמריקה היא יהדות [illegible] ומוכרחים לפעול בה. [illegible] לבכל שנייה והתנתקות [illegible] התוכן היהודי הולך ונעלם [illegible] נוער יהודי. מספר העולים [illegible] התנועה גדל לאחרונה [illegible] המסגרות. אנו מגלים [illegible] רבנים רפורמיים. נוער [illegible] וזהו פוטנציאל. [illegible] לגבי נוער כזה כיצד [illegible] דתי בעל השקפות [illegible] משפחות השליחים [illegible] תשע (כולל שליחות [illegible] ההקצבה למשלחת [illegible] 170,000 אנו [illegible] בכלכלית באמצעות [illegible] אמרות ועבודת השליחים [illegible] התנועתיות.

לדעתי, חשוב מאוד [illegible] והעיקר, שנצליח [illegible]

מטען חלול

מאת אלכס פישמן

יחסים מן הסוג המוזר

במקום תוכנית עבודה של צה"ל, הציג המטכ"ל לשר הבטחון נייר הפחדה. רבין ממולכד על־ידי אלופיו, משותף בדיונים אופרטיביים שאינם שייכים לדרג מדיני, מסתבך במינויים. חגיגה של חוסר יציבות

יצחק רבין
כניעה ללחצים

[illegible] התופעות המוזרות במערכת היחסים שבין הדרג הצבאי לדרג המדיני הממונה, קרי שר [illegible], באה לידי ביטוי בימים האחרונים, בלי שזכתה להד כלשהו. זאת, למרות שיש בתופעה [illegible] כדי להצביע בבירור על מערכת יחסים מוזרה ולא תקינה בין שר הבטחון למטה הכללי. [illegible] לפני יותר משבוע הציג לראשונה המטה הכללי בפני שר הבטחון את עבודת המטה שהוכנה [illegible] "תוכנית עבודה רב־שנתית לבניין צה"ל בעשור הקרוב". הנה, גם אנחנו הלכנו שולל [illegible] הטרמינולוגיה וקראנו למסמך שהציג המטכ"ל — "תוכנית". עבודת מטה זו אמורה היתה [illegible] על תווית שדה־הקרב העתידי והתאמתו של צה"ל לשדה־הקרב הזה במסגרת אילוצים [illegible] כלכליים צפויים.

[illegible] אלא שבמקום תוכנית עבודה שמע שר הבטחון סקירה וקיים דיון על נייר שבמקרה הטוב [illegible] לקבל את הכותרת: "נייר הפחדה..."

[illegible] תוכנית עבודה (גם אם מדובר בטיוטות ראשונות) שהציג את הבעיות הצפויות ובצידן [illegible] אפשריים על־פי סדרי עדיפויות שנבחנו בדקדקנות, הציג המטה הכללי עבודה [illegible] לספר פרוטרוט: מה הצבא לא יעשה, לא יכול לעשות וצריך לבטל... כל זאת, בגיבוי [illegible] כלכלית התואמת רמה של פינקסנות בדרג נמוך. היו אלה פתרונות כלכליים לאילוצים [illegible] שאין בהם לא חזון, לא ניסיון להתמודד עם בעיות, אלא פשוט — הפחדה. [illegible] אחר ממרכיבי העוצמה של צה"ל, שמעולם לא היה בראש סדרי העדיפויות, נעלם [illegible] מתוך חישוב ההקצבות ממקורות עצמאיים.

[illegible] מן הסוג הזה מלוות בלהטוטים פיננסיים גאוניים. למשל, להטוט הגורס כי עקב [illegible] כספי בשקלים בטווח הקצר תבקש ישראל מארה"ב להמיר כספי סיוע המיועדים בתיכנון [illegible] משך שנתיים לשנה אחת.

[illegible] השקלי בטווח הקצר הוא להחזיר חובות שהצטברו בטווח הבינוני. פירושו של דבר, [illegible] כספי ההמרה באותה שנה ימנע המרה בשנה שלאחר מכן, אגב מתן מכת שיתוק [illegible] והבטחוניות המתוחכמות בישראל. חלק ניכר מפעילותן של תעשיות אלו נעשה בזכות [illegible] כספי המרה.

[illegible] כך, מה הבשורה שנושא עימו מסמך מעין זה?

[illegible] הגברת התלות המוחלטת במקורות חיצוניים, קרי ארה"ב. בכל הכרוך בבטחון [illegible] הפוכה לחלוטין לתפיסת הבטחון, משך שנים, שאיפיינה את מעצבי מדיניות [illegible] של ישראל. במקום לנסות להינתק מחיבוק הדב האמריקני — אף האמריקנים רואים [illegible] הצפוי מן התלות המוחלטת בהם — התוכנית הרב־שנתית רק מהדקת חיבוק זה. [illegible] במסמך פגיעה חמורה בתשתית התעשייתית והטכנולוגית מבית, המגבה את פעולתה [illegible]

[illegible] תוכנית ההפחדה רחוקה מלהתמודד עם פתרונות, אך יש להודות כי היא מצטיינת בהצגת [illegible] לפנות לגבי חלק מן הבעיות — ידעו [illegible] תוכנית לפידוש, כי התנאים שהובאו אינם מקובלים ונוגדים את הדוקטרינה של צה"ל [illegible] כזה, היום.

[illegible] והעיר את הערותיו, במקום להביע מחאה על אופי המסמך שהוצג בפניו [illegible] על האופן בו הוגש. האם זה מה שביקש מן הצבא להכין? שר הבטחון הציג [illegible] הצבא להכין עבודה. אך מה קיבל במקום תוכנית רב־שנתית? מסמך [illegible] יכולים להניח, כי הוא משרת מטרה של סחיטת כספים נוספת לתקציב [illegible] המדולדלת. שנת התקציב 1987, על־פי הנחות היסוד הכלכליות [illegible] לשנת העבודה 1986. אך מכיוון שהצבא עבר כל השנים באופן גרעוני וגלגל [illegible] משנה לשנה, ב־1987 הוא מתחייב להמשיך להתכנס בתוך עצמו ולהצטמק פנימה. [illegible] אנשי קבע, להקטין מסגרות וכיוצא בזה.

[illegible] העבר של השנים האחרונות מלמד, כי הצבא לא הצליח לעמוד במשימות [illegible], אין כל סיבה שיצליח לעשות זאת על־פי המתוכנן ב־1987. על כן, נולדה [illegible] היקף ההמרות מארה"ב, אותה הזכרנו, הבאה לכסות גרעונות שהם בבחינת [illegible] לצורך הצריכה השוטפת של הצבא, גם אם יבוצעו המרות אלו לצורך כיסוי [illegible] ולהרחיב את התשתית, הם ייבלעו שם ללא תכלית. כך שב־1988 לא [illegible] שחוקה בסעיף ההמרות מסיוע החוץ הבטחוני האמריקני.

[illegible] העבודה, שר הבטחון, בעצם השתתפותו בדיון המתנהל בליווי סטנוגרמות, נותן [illegible] שלא מרצונו, אפילו — לתופעה שהוא עצמו רואה בה חריגה חמורה בהפרדה שבין [illegible] המוטלת על הדרג הצבאי והאחריות המוטלת על הדרג המדיני.

[illegible] לידי ביטוי נוסף היעדר ההפרדה בין שני הדרגים, העלול לגרום נזק אישי לשר [illegible] יותר מכך, הוא עומד בניגוד לעיקרון חלוקת האחריות שבין הדרג המדיני למטה [illegible] שר הבטחון עצמו התווה. כאן פועל יצחק רבין בסתירה להגדרות שהוא עצמו

■ ■ ■

[illegible] הבטחון חוזר לא פעם על ההגדרה, הקובעת שהקו המפריד בין אחריות הדרג המדיני [illegible] הצבאי — הוא גורם ההחלטה. כלומר, הצבא צריך להיות מוכן לכל אפשרות בטחונית [illegible] באיזור. הוא צריך להכין את המיגוון הרחב ביותר של האופציות הצבאיות לפתרון [illegible] הדרג המדיני הוא זה שמחליט איזו אופציה צבאית לבחור על־פי המלצות הצבא, וכאיזה [illegible] על אופציה צבאית, כזו או אחרת על־פי המלצת הצבא. מה שקורה לשר ביטחון זה, [illegible] מטכ"ל בעבר, שדווקא הוא מאפשר למטה הכללי הנוכחי, למלכד אותו ולשתף [illegible] שלפי הגדרתו שלו, אינו שייך לדרג המדיני. המטה הכללי ממלכד את [illegible] בכל מיני אירועים שנדונים בהם תיכנונים אופרטיביים. באירועים אלו [illegible] של ניטחון" היוצרים שותפות בלתי־נפרדת בין הדרג המדיני והדרג הצבאי [illegible] להגדרת שר הבטחון עצמו.

[illegible] הבטחון יוזם את השתתפותו הפעילה בדיונים אלו או שמא זה המטכ"ל המצליח [illegible] לעניין זה. יתרה מזו. בכמה אירועים שזכו לפומבי, הצליח המטה הכללי להביא [illegible] לשותפות מלאה בנושא אופרטיבי באירועים מביכים כמו הפלת שני מטוסי [illegible] ב־1981 בנובמבר אשתקד ויירוט המטוס הלובי. ייתכן, שהמטה הכללי פשוט מיישם [illegible] מלחמת יום הכיפורים ומלחמת לבנון בתחום אחריות הדרג המדיני.

[illegible] ההדוקה של שר הבטחון בחלק מן התכנונים האופרטיביים והביצועים [illegible] הצבא, מסתבר — לפחות על־פי התקשורת — כי יש אירועים ששר הבטחון [illegible] לגביהם. למשל, סיפור קטן שהתפרסם באחרונה, העוסק בפרשת החיילים [illegible] מסיבות שהוצגו כ"בעיות קולינאריות".

[illegible] עצם כתיבת שורות אלו יודע שר הבטחון במה דברים אמורים. למרות שהנושא [illegible] ציבורית.

[illegible] מואשם על־ידי מעצמה ידידותית בריגול. על־פי התקשורת, לא ידע ראש [illegible] במה מדובר, שר הבטחון לא ידע במה מדובר. הרמטכ"ל לא ידע במה מדובר. מפקד [illegible] אף אחד לא ידע. אף אחד לא אישר. מי גייס את מי, למה גויס, מי ולמה [illegible] — כלום. הקצין מועלה בדרגה ומקבל תפקיד בכיר יותר בלי שיינתן הסבר [illegible] ומדוע לא ידעו...

[illegible] פרשיות קטנות. אך יש בהן כדי להצביע, אולי, על משהו מהותי יותר.

■ ■ ■

[illegible] הרב־שנתית של צה"ל, חזה — נוכח האילוצים התקציביים — שינוי לרעה ביחסי [illegible] היבשה, כאשר באים וסופרים דביזיות. [illegible] על פירסומים גלויים) מספר הדיביזיות של עיראק־סוריה וירדן במלחמת [illegible] נגלה גידול של פי־ארבעה ויותר בהיקף הדיביזיות שהחזית המזרחית [illegible] צה"ל את כוחו בסדרי־כוחות היבשה בהרבה פחות. אם במלחמת יום הכיפורים [illegible] בין מספר הדיביזיות בין צה"ל לחזית המזרחית אחד לשניים, הרי שבעתיד ישתנה [illegible] הסקת מסקנות אישיות? האם בא הרמטכ"ל או אלוף אחר והטיל את מלוא כובד משקלו בעניין [illegible] הסקת מסקנות אישיות? התשובה שלילית. וכך צריך להיות אם הרמטכ"ל ואלופים [illegible] כי יוכלו לעמוד במשימות המוטלות עליהם גם ביחסי כוחות משתנים לרעה.

[illegible] מוכיחים את הצעד של הסקת מסקנות אישיות? משום שצעד קיצוני מעין זה הוא [illegible] בצמרת במהירות לא על נושא מהותי כדוגמת זה שהבאנו, אלא על נושאים של [illegible] הקודם, לדוגמה קצין בכיר א' מבטיח לקצין בכיר ב', הנסמך ממנו בדרגה, [illegible] בתפקיד מסויים. במקרה שלפנינו, באישורו של שר הבטחון ולעתים [illegible] ראש הממשלה והקבינט, אם כך, כיצד יכול בכלל קצין א' להבטיח לקצין ב' את המינוי למבצע, בלי שהיה מוסמך לכך, ולאחר מכן לבוא ולהציג את העניין בפני שר הבטחון כנושא הקשור באמינותו האישית? יתרה מזו, קצין א' מטיל את מלוא כובד משקלו הפרסונאלי לעניין זה, קרי הסקת מסקנות אישיות. שר הבטחון אוכל את הקשקוש הזה ונאלץ למלא התחייבויות שאותו קצין א' לא היה מוסמך להבטיח לקצין ב'. קצין ב', שקצין א' מתקשה למלא את ההבטחות, מאיים אף הוא בהתפטרות.

כל הסיפור הזה בא ללמדנו מה שווה היום איום קיצוני בהסקת מסקנות פרסונאליות ומה לא שווה — או בלשון אחרת — מה חשוב ומה טפל.

שר הבטחון מודע לעובדה שכל נושא המינויים הבכירים בצה"ל מעסיק את הצמרת הצבאית יותר מן המקובל. שר הבטחון גם יודע, כי תכיפות המינויים היא גורם מובהק לחוסר־יציבות. שר הבטחון גם מכיר את התוצאות ההרסניות של הקרקס הזה על הדרגים הנמוכים יותר. אך בכל זאת, משום־מה, הוא נותן לכך יד. צריך להיות נהיר לשר הבטחון, כי קצין בדרגת אלוף, שמילא תפקיד חצי שנה בלבד, לא מיצה את יכולתו ולא מימש את ייעודו, גם אם הרמטכ"ל מעריך שבחצי שנה זו עשה הקצין בתפקיד זה יותר מקודמיו, שעשו את התפקיד לאורך שנים. מסיבות של נוחיות פרסונאלית, מועבר אותו קצין לתפקיד המיועד. שר הבטחון נותן לכך יד. מדוע? לא ברור.

■ ■ ■

לחגיגת חוסר־היציבות במטה הכללי ששר הבטחון שותף לה, גם אם לא מרצון, בעצם כניעתו ללחצים, יש השלכות קשות על תיפקוד הצבא. מאחריות זו הוא אינו יכול לברוח. רבות דובר באחרונה על בעיות התיפקוד של שירותי הבטחון הכלליים עקב "הקילקולים בצמרת". אך צריך לזכור, ששירות הבטחון הכללי אחראי רק על איכות־חיים יומיומית סבירה במדינת ישראל. אי־יציבות בצה"ל, שלא מעוררת רעש ואין עליה שום ועדות ושום בדיקות, עלולה לפגוע בדברים הרבה יותר מהותיים מתיפקוד השב"כ. כי צה"ל, בניגוד לשב"כ, מופקד על עצם קיום המדינה.

של מי הגמל?

בשבועון "ג'יינס דיפנס וויקלי" מאמצע יולי השנה, מופיע מאמר המתייחס לתערוכה אווירית שהציג חיל־האוויר האינדונזי. בין המוצגים האוויריים מופיע מטוס "סקייהוק" מדגם A-4E ועליו "דבשת" מוכרת... את הגמל הזה אנחנו מכירים מאיפשהו.

על־פי הפירסומים הזרים, בדגם הספציפי הזה הורכבו מערכות אוויוניות ייחודיות בעבור חיל־האוויר הישראלי בלבד... או איך הגיע הגמל הזה לאינדונזיה?

רצנו אל הספרות המקצועית, ובבטאון "איירקרפט" מאפריל 1981 אנו קוראים, כי מטוסי סקייהוק נראו בחיל־האוויר האינדונזי לאחר שנמכרו למדינה זו על־ידי ישראל באמצע שנות ה־80.

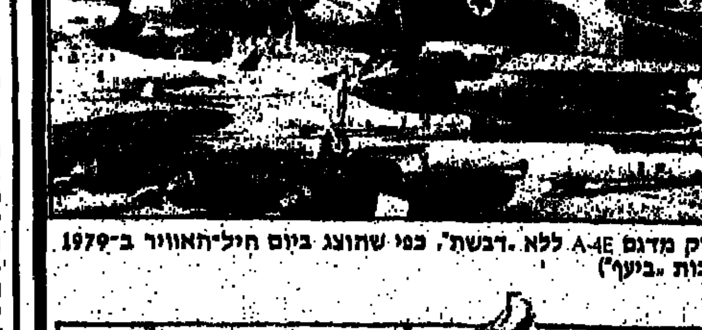

סקייהוק מדגם A-4E ללא "דבשת", כפי שהוצג ביום חיל־האוויר ב־1979 (באדיבות "ביעף")

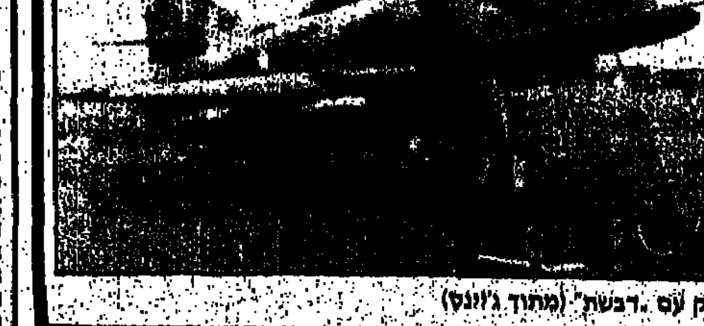

סקייהוק עם "דבשת" (מתוך ג'יינס)

רשות הקורא

חוק הפרישה דורך במקום

הפרישה לגימלאות בגיל 65 גורמת, אצל רוב הפורשים, הרגשה של דחיפה החוצה בניגוד לרצונם. יציאתו לפנסיה של אדם בן 65, בריא בנפשו ובגופו, המסוגל והרוצה לתרום מיכולתו ומהניסיון העשיר שצבר במשך שנות עבודה רבות, מהווה עיוות. זהו גם בזבוז כספי ציבור.

מאז ימי ביסמרק השתנו סדרי החיים; הרפואה התקדמה בצעדי ענק, אך רק על חוק הפרישה שומרים בכל החומרה. חושבני שרק אצלנו, במדינת ישראל, מקפידים על כך והלוואי והיו מקפידים לשמור כך גם על יתר החוקים...) חוק הפרישה דורך במקום. מה עוד שנבחרי העם ממשיכים בתפקידיהם הרבה אחרי גיל 65, בלי להזכיר שמות. בהסתדרות אפשר להצביע על כמה מחברי הוועדה המרכזת ומזכירי ההסתדרות לשעבר.

אין ספק שבעידן המודרני יש מקום לשנות את החוק כך, שיאפשר פרישה רק לפי רצונו של העובד.

מרדכי פלג, תל־אביב

מסרסרים בשטחי פארק הכרמל

כמה סוחרי קרקעות מחיפה מעבדים תוכניות לשנות יעד שטחים מפארק הכרמל כדי להופכם למגרשי בנייה. לפנינו נסיון מכוער לספסר באדמות השמורות ביותר בישראל, שנועדו לרווחת הציבור הרחב והמוגנות בחוק. הכנסת הגבילה את שינוי היעד במקרים יוצאים מהכלל וחייבה אישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה לשם כך.

פארק הכרמל הוא נכס לאומי יחיד לחוף הים התיכון. בעבר ניסתה חברת המלט "נשר" לנגוס ממנו והניסיון נבלם מיד.

כל הגורמים בישראל, שוחרי איכות החיים והסביבה, המאוגדים בארגון הגג "חיים וסביבה", מגנים את הניסיון לחוור ולחבל בפארק, כשכל מטרתם של בעלי התוכנית היא לצבור רווחים קלים על חשבון טובת הכלל.

מרים זיבנר,
חיים וסביבה
ארגון גג של הגופים הציבוריים לקידום איכות החיים והסביבה, ת"א

באך לא אשם

טועה יורם בר ברשימתו "יוהאנס פאסיון" (על המשמר", 30.5), בקובעו שזהו הביצוע הראשון של היצירה בישראל; יוהאנס־פאסיון בוצעה בפעמיים בפסטיבל אבו־גוש, לראשונה באמצע שנות ה־60, ובפעם השנייה ב־1971. אולם אין זו טעותו היחידה. בתחילת הרשימה מופיע המשפט: "יושב לו קהל ישראלי יהודי, ומתמוגג מיצירה מוזיקלית המבוססת על מסמך אנטישמי מחריד". לדברי בר, "לא צריך להיות יהודי דתי כדי להסתייג מיצירה נוצרית־אנטישמית זו, שהרעילה נשמות נוצריות רבות בשנאת־יהודים, תוך שהיא מטפטפת את הרעל במעטפה של מוזיקה שמיימית נפלאה. המאזינים בקונצרט... העדיפו להתמוגג מהמוזיקה, שאכן אין דומה לה, ולהתעלם מהתמליל שמאחוריה".

יורם בר מעיד על עצמו שהכיר את היצירה מתקליטים שברשותו, והוא גם מאזין בביתו לוואגנר, ריכארד שטראוס וקארל אורף. מה שמפריע לו הוא ביצוע היצירה ברשות הרבים, והעובדה שהקהל התמוגג ממנה. למעשה ניתנת התשובה לטענותיו בתוך רשימתו: גם הוא וגם הקהל נהנו מהמוזיקה, למרות הטקסט. תגובה דומה של הקהל היתה בפסטיבל אבו־גוש, בו בוצעו שני הפאסיונים של באך — הקהל מילא את האולם עד אפס מקום ונסחף בהתלהבות מהמוזיקה. ישנו צימאון רב בקרב חובבי המוזיקה ליצירות אלו, המבוצעות בארץ לעתים כה נדירות. עובדה, הכרטיסים ליוהאנס פאסיון נחטפו ואולי כבר בשני ימי המכירה הראשונים.

קשה לקבל את הטענה שהיצירה "הרעילה נשמות", "תוך שהיא מטפטפת את הרעל" וכו'. לי נדמה שהיצירה, בזכות המוזיקה, גורמת התעלות הנפש ואהבת־אדם. בשום פנים ואופן אין לייחס לבאך כוונות רעות. הוא לא כתב את יצירותיו נגד מישהו; הפעולה המוזיקלית היתה לגביו מצווה עליונה, "עבודת קודש" שנועדה לתהילת האל. הטקסטים "המחרידים" שימשו לו בסיס ליצירות הגדולות שנכתבו אי־פעם. יורם בר אינו תומך בהחרמת יצירות מוזיקליות, והצדק עימו. אם נתחיל לבדוק בציציותיהם של יוצרים ומחברים, ונפסול גזענים ואנטישמים שלמים או לשליש ולרבע, כי אז ישארו מעט מאד יצירות שמהן נוכל ליהנות, ורק אנו נהיה המפסידים מכך.

אמנון גלזר, בית זרע

יורם בר מגיב:

הטענה שהיה זה ביצוע ראשון בארץ הינה טענת מארגני הפסטיבל בפירסומיהם. הכותב אינו מכחיש למעשה את טענתי שהטקסט הוא אנטישמי. לטענתו, אין לכך חשיבות. אני דבק בעמדתי שטקסט כזה, דווקא בעטיפתו הנפלאה של המוזיקה הנהדרת, תורם לקבע דעות אנטישמיות בקרב שומעיה הנוצריים במאות ה־18, ה־19 (כמחצית הראשונה של המאה ה־20).

מאת שלי יחימוביץ'

סולו על הכביש

כביש הערבה, שבו נהרגו בשבוע שעבר איטה, ליאן, שגית, אריאלה ושני אותיון – הוא כביש מועד לפורענות. רוב מכריע של התאונות בכביש הזה אינן תאונות שבין נהג לנהג, אלא תאונות „סולו".

מאז ינואר השנה היו בכביש זה 24 תאונות דרכים עם נפגעים. 18 מתוך 24 התאונות ארעו בשל התהפכויות עצמיות של כלי רכב. ארבע בשל אי-שמירה על ימין הדרך, ושתי תאונות כתוצאה מעקיפות.

138 בני אדם נפצעו בתאונות אלה. 38 באורח קשה ו־93 באורח קל. חלק מכריע מהפצועים הם נוסעי אוטובוסים. ששה הרוגים היו בתאונות, לרבות משפחת אותיון.

במשטרת מרחב הנגב אמרו בשבוע שעבר כי הקטע המועד לפורענות הוא קטע הכביש בין באר מנוחה לאילת. לשם מגיעים הנהגים אחרי שלוש, ארבע שעות נסיעה מהצפון, או לחילופין – סחוטים ותשושים אחרי הבילויים באילת. הכביש חדגוני, משעמם, וקל לאבד בו את תשומת הלב לשבריר שניה גורלי.

פינג-פונג פוליטי

פרשת בחירתו של מחליף לראש עיריית באר-שבע, אליהו נאווי, מזכירה משחק ילדים פרוע, שהכל מרמים בו. לכל צד יש שפן תורן משלו. לכל חתימה יש חתימה זהה גם עבור הצד שבנגד.

בראשית הצליח אורי סבג (העבודה) לגייס 11 חתימות של חברי מועצה, שהבטיחו את הצבעתם עבורו כראש העיר הבא. סבג כבר התהלך כחתן בתופתו, אלא שאז שב בנץ כרמל (גם הוא ממפלגת העבודה) מחופשה בקנדה, וחיש קל התהפכה הקערה על פיה.

את סופו של התבשיל שרקחו בנץ (מזכיר מועצת פועלי באר-שבע) ונאווי, אפשר היה לראות בסוף השבוע שעבר, בהכרזה חגיגית שפורסמה על-ידי חברי הסיעות – העבודה, אש"ל, מפד"ל ולב. 12 חברי הסיעות הללו הודיעו כי חתמו על הסכם קואליציוני ביניהן. לפיו יהיה ראש העירייה בתקופה הראשונה – נציג סיעת אש"ל, ובסוף שנת הכספים הקרובה – יוחלף בנציגו של מפלגת העבודה.

ההסכם הזה הכשיר את הקרקע להסדר שבין נאווי לבנץ, לפיו יכהן סגנו של נאווי, זילברמן, כראש עיר משך חצי שנה, ואחריו יירש את התפקיד בנץ כרמל. כדאי להבהיר שלצורך חתימת ההסכם נדרשו חתימותיהם של מי שכבר היו חתומים קודם לכן על המסמך של אורי סבג. אז חתמו פעמיים – אז מה.

בעת כתיבת שורות אלה, יום ב', אמורה להתכנס ישיבת מועצה, שתוכננה להיות גם ישיבת הכתרתו של זילברמן, אלא, שבינתיים, כבר ביום א', שלפה קבוצת סבג את קלף הנצחון הזמני שלה: צו ביניים שהוצא לבקשת משה טכוך, מאנשי סבג. אוסר על נאווי ועל חבר מועצה מהמפד"ל, יחזקאל ויזל להשתתף בישיבת המועצה מה שהופך את ה־12 ל־10. ומונע מקבוצת נאווי-בנץ-זילברמן להגיע לרוב מכריע שלו הם זקוקים. רוב, אמנם, יש להם – אבל הם זקוקים לרוב של 11. רק בתום 4 הצבעות בהן אין רוב מכריע – ניתן לבחור ראש עיר ברוב פשוט.

העילה להוצאת הצו היא העובדה שגם נאווי וגם ויזל אינם תושבי באר-שבע. ויזל עקר לישוב מיתר, נאווי לתל-אביב. „המשיבים, בתוקף כהונתם במועצה, עומדים ביום ב' הקרוב לבחור בראש עיר חדש לבאר-שבע ובסגנו" – כותב משה טכוך לבית המשפט – „יש בכוח ההצבעה של שני המשיבים להכריע לגבי בחירת ראש עיר וסגנו, ויש בבחירתם כדי להשפיע, ישירות, על דמותה וצביונה של העיר, שבה המבקש ומשפחתו חיים. לא יתכן שהמשיבים, שאינם תושבי העיר, ופסולים מלכהן במועצה, יכריעו לגבי גורל המבקש כתושב באר-שבע".

כתשובה לנוקיאאוט

שלשום כינסו אנשי סבג מסיבת עתונאים לציון הנוקיאאוט שהנחיתו לנאווי, זילברמן ובנץ. על שאלות בדבר כישוריו של סבג לכהן כראש עיר, הם עונים: „אנחנו לא מתייחסים לכישורים שלו. סבג קיבל בזמנו 48% מקולות הבוחרים, כשהתמודד נגד נאווי. הציבור בחר בו כמחליפו של נאווי. לא יתכן שנאווי, זילברמן ובנץ יתייחסו אל ראשות העיר כאל נחלתם הפרטית. ראש עיר נבחר על-ידי הציבור".

ובינתיים, תוך כתיבת שורות אלה, יש מהלך חדש: סבג חוזר מתל-אביב עם צו של מפלגת העבודה, המורה לכל חברי מפלגת העבודה לתמוך בו, ולא בבנץ. משמע: בנץ מאבד את כל חייליו, סבג הוא המועמד היחיד של מפלגת העבודה, נאמר שם, ודבר זה מחייב את כל חברי מפלגת העבודה במועצת העירייה (שהם גם חברי סיעת אש"ל). עכשיו אפשר לצפות בסקרנות גדולה למהלך הבא.

הסבה מקצועית

חקלאים רבים מסבים מכונות חקלאיות יעודיות לגידולים חדשים. זו תוצאת המצוקה בענפי החקלאות השונים. בתמונה זו אפשר לראות עגלת ביניים של כותנה, שאברהם לבנון, חקלאי ממושב תלמי יפה, הסבה אותה לעגלה המיועדת לאיסוף ושקילה של חמניות בשדה.

מן הקל אל הכבד – עגלת כותנה מוסבת לעגלת איסוף חמניות

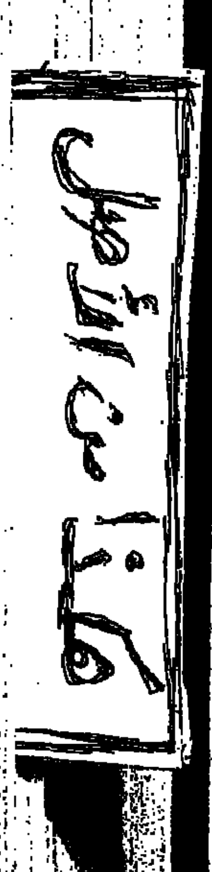

אחרון המוהיקנים

„מאחרוני דור הנפילים" – כך ספדו בסוף השבוע שעבר בשדה בוקר ליהושע כהן, שנפטר בן 68, מהתקף לב. יהושע כהן – „איש לח"י", תושב שדה בוקר מאז היווסדו, חבר קרוב של דוד בן גוריון – היה בין הדמויות היחודיות שאיכלסו את קיבוץ שדה בוקר, קיבוץ לא פוליטי, „יחודי", עם אוסף של משוגעים לדבר אחד – לנגב, למדבר.

יהושע כהן הצטרף ללח"י בהיותו נער, והוא זה שהוסיף לקיים את הארגון לאחר רצח יאיר שטרן, כאשר רוב המנהיגים נאסרו, נמלטו או פרשו, ועד להתאוששות הארגון ב־1944. במשך שנים יוחס לו רצח המתווך השבדי פולקה ברנדוט, שבא במהלך מלחמת השחרור כנציג האו"ם, עם הצעה לוותר על ירושלים ועל הנגב. יהושע כהן מעולם לא הכחיש ולא אישר את מעורבותו בפרשה.

יהושע ונחמה בנשימה אחת

מאז בואו של בן גוריון לשדה בוקר, ב־1953, „הצמיד" אליו יהושע בתוקף תפקידו כממונה על הבטחון בקיבוץ. בין השניים נרקמה ידידות קרובה. ההיסטוריון ד"ר זאב צחור שעבד בשדה בוקר, אומר: „לאורך עשרים שנותיו של בן גוריון בשדה בוקר, הקשר האמיתי שלו ושל פולה היה עם יהושע ונחמה כהן. בכלל, כשמדברים על יהושע, צריך לדבר על יהושע ונחמה בנשימה אחת. הוא ורעייתו היו קשורים מאז ימי לח"י לאחווה, שראשיתה אחוות לוחמים. בחוג מצומצם קרא לאשתו „אחות הלוחמת". צחור אומר גם שליהושע היה ככל הנראה תפקיד אישי מכריע ברצח הרוזן ברנדוט, אחרים, שלא לציטוט, יאמרו כי יהושע הוא זה שלחץ בפועל על ההדק.

יהושע מילא תפקידים שונים כמו שיחזור עין עבדת וניהול החוזרות במצרה, אולם בכלל לא היה עסקן. לא איש של מרות וכיבודים. בחדרו שבקיבוץ חי בצימצום רב, כשעד יומו האחרון לא הסיר מעליו את בגדי העבודה. „האחות הלוחמת", שנפטרה לפני שנה היתה עכשיו [illegible] או כמו שאמר זאב זיוון, חבר שדה בוקר: [illegible].

מאת יצחק שור

איך להבחין בין מוצלח לכושל

בלשון המעטה מותר לקבוע, כי משרד החינוך וחלק ממנהלי בתי-הספר אוהבים את ההורים מרחוק. ההורים החזקים דורשים מבית-הספר יותר ממה שהוא מסוגל לתת. החלשים אדישים. ובכלל, מה הם מבינים?! יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, נחמן רז, חבר קיבוץ גבע, מחזיק, משום מה, בתפיסה הדמוקראטית, לפיה שייכים הילדים להוריהם ולא למדינה.

בעקבות דיון בוועדת החינוך, על בית-הספר ברוח ערכי תנועת העבודה בירושלים, פרסם יו"ר הוועדה מסקנות, הקוראות למשרד החינוך לפשט הליכים ביורוקרטיים כדי לאפשר להורים ולמורים לנקוט יוזמות מקומיות ולהקים בתי-ספר ייחודיים.

האמנם ישנם מאפיינים מסויימים לבתי-ספר כושלים ולבתי-ספר מצליחים? האם שותפות הורים וגישות דמוקראטיות הם מן המאפיינים של בתי-הספר הטובים? כיצד יכולים הורים להבחין בין בית-ספר מוצלח לכושל? הצגתי את השאלה הזאת לפסיכולוגית זילברמן, מנהלת השירות הפסיכולוגי-חינוכי של עיריית ירושלים, והרי תשובותיה:

א) ישנם בתי-ספר הנתונים במשבר מתמיד, משום שאינם מסוגלים לעכל את המידע הזורם אליהם בדבר שינוי אופי האוכלוסיה שלהם. המורים בבתי-ספר אלה אינם לומדים בהתמדה את המציאות המשתנה, אלא נמצאים במאבק בין מה שהם רוצים ללמד לבין מה שהילדים מסוגלים ללמוד. בעיני המורים בבית-ספר כושל, התלמידים הם המכשילים את המורים.

בבית-ספר טוב המורים מחפשים בהתמדה היזון חוזר, ומתאימים את חומר הלימודים ושיטות העבודה לאוכלוסיית התלמידים.

ב) בבתי-ספר הנתונים במשבר אפשר למצוא ילדים רבים בכיתות ג'-ד', שאיבדו את יכולתם להשתלב בלימודים. בכיתות א'-ב' עסוקים הילדים בלימוד מיומנויות היסוד. בכיתות ג'-ד' הם אמורים לעסוק בתכנים הלימודיים.

מורים בבית-ספר טוב מאתרים את הילדים החלשים די מוקדם, בכיתות א'-ב'. המורים יודעים היכן הנקודות החלשות של כל ילד, במיוחד בתחום הוראת הקריאה, והם מכינים תוכנית לטיפול בחולשות התלמידים, כדי שלא יהיו „מנותקים" כהגיעם לכיתות ג'-ד'.

ג) הביקור הסדיר בבית-הספר היסודי איננו מהווה כיום סימן היכר של בית-ספר טוב. גם בבתי-ספר חלשים אין כמעט נשירת תלמידים ביסודיים.

בית-ספר טוב הוא בית-ספר אשר מונע נשירת תלמידים „פנימה", והוא מצליח למצוא את השיטה הלימודית והחינוכית שיש בה כדי לסייע לתלמידים להשתלב בתהליך הלמידה.

ד) בית-ספר כושל עוסק כל הזמן בהוראה ומוריו משתדלים „להספיק חומר". בבית-ספר כזה אין כמעט מקצועות הבעה ועשייה כמו מוסיקה, ציור, פיסול, בישול, מלאכה וכיוצא באלה.

בבית-ספר טוב מרבים התלמידים לעסוק בהבעה. זה מועיל משתי בחינות: הפער שבין המבוססים לטעוני הטיפוח בא פחות לביטוי בתחום האמנותי והממשי. באמצעות [...] לומר הילד להגיע לחשיבה מסוגנת [...] ולעתים לחשיבה מתוחכמת מאוד.

ה) בבית-ספר כושל מקבל התלמיד [...] המורים, שכדי לקדם את מעמדו [...] צריך לצמצם את אישיותו [...] האינטלקטואלי. המסר הוא [...] החברתית והריגשית אינה חשובה [...] דווקא הצלחה בתחום החברתי והריגשי הם שמאפשרים לילד [...] בצורה בריאה יותר עם המשימות [...] לפניו בתחום האינטלקטואלי.

המורים בבית-הספר הטוב אינם [...] איפוא, ב„העברת פרק" בתנ"ך או [...] הם שואלים את עצמם, ללא הרף, [...] לתלמיד כאשר הוא לומד – מה [...] חשיבתו וקליטתו, לא רק [...] האינטלקטואלי.

ו) בבית-ספר כושל המנהל אינו [...] הוא „טוב" עם כולם, אבל גם [...] תלמידים מוכנים לקבל ביקורת, [...] מוכנים להשלים עם התעלמות. [...] כי הערכה כוללנית, בצורה [...] להעלות את מידת שקיפותו [...] ואילו הערכה ספציפית, המגדירה [...] ואת הדרך להתמודד עימן – [...] להעלות את איכות העבודה [...] המורה ואת איכות הלמידה של הילד.

בבית-ספר טוב קובע המנהל [...] לטווח ארוך, במונחים של [...] וחינוכית, אבל הוא גם מסוגל [...] היעדים לטווח הקצר, כדי שניתן [...] את האידיאולוגיה לשפת המעשה. [...] קולט את ההיזון החוזר והוא מסוגל [...] תוך כדי עבודה. מנהל טוב הוא [...] ליטול על עצמו אחריות ולא [...] התלמידים, ההורים, משרד החינוך [...] הישראלית".

ז) החינוך ההישגי [...] לאונפורמיות. אחד [...] ההישגי הוא הילד החריג. [...] ילדים כבדי ראייה או שמיעה [...] ביכולת המוטורית. חינוך טוב [...] לשונה, לחריג, וגם למקורי [...] ספר חלשים החריג עלול [...] לעזאזל. המקורי עלול [...]

ח) בבית-ספר כושל נתפסים ההורים [...] המורים כעוד זרוע המפקחת עליהם. [...] אם אותם הורים הם אקדמאים [...] האחרונים נפגשים עם ההורים [...] השרה באותו בית-כנסת, [...] בעיניהם מוקד ללחישות [...] מתפיסה מוטעית זאת של ההורים [...] חלק מהם לעויינים. אחרים [...] והם חדלים להאמין כי יש [...] לענות על ציפיות בית-הספר.

בבית-ספר טוב נתפסים ההורים [...] פעילים למעשה החינוך. [...] זילברמן.

נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך – הילדים שייכים להוריהם

למה הם מפסיקים?

המפקח המרכז את הוראת המוסיקה במשרד החינוך והתרבות, בן-ציון אורגד, פירסם לאחרונה נתונים על היקף החינוך המוסיקאלי. לפי נתונים אלה לומדים 330,000 ילדים בחינוך היסודי אצל 750 מורים, בהיקף של כ־12,000 שעות. חישוב פשוט יעלה, כי מדובר בהיקף של שעת הוראה בת 45 דקות לשבוע לכל ילד. בחטיבות הביניים יורד בתלילות מספר הלומדים, המורים והשעות. ואילו בחטיבה העליונה ניגשים לבגרות במוסיקה רק 90 תלמידים.

שיעור בן 45 דקות, כותב ב"צ אורגד, איננו מאפשר הפנמה מספקת של קשר, או יצירת דיאלוג בין ההתרחשות המוסיקאלית לבין הילד הקולט. כיתות מאוכלסות מדי מזמינות אי-שקט. תנאים אקוסטיים פגומים פוגעים ביכולת ההאזנה. הפער בין הציפיות להישגים עלול לרפות את ידי המורה. המסירות המאפיינת מורים מוכשרים מסבירה את ההישגים בשירת המקהלות, בנגינת צוותים ובזימרה בחגים.

לצד החינוך הפורמלי קיימת פעילות חינוכית מקבילה בקונסרבטוריונים. אלא שבגלל המצוקה הכלכלית פחת מספר הלומדים בהם בכ־30 אחוזים. התפלגות 10,000 תלמידי הקונסרבטוריונים לפי שנות לימוד מצביעה על אי-המשכיות בלמידה. תהליך זה מקביל לרצף בחינוך המוסיקאלי, אשר נקטע בין בית-הספר היסודי לחטיבת-הביניים. כשלושה רבעים מכלל התלמידים לומדים במכינות ובקורסים בשלוש השנים הראשונות. במסגרות של השנים ה־4־5־6 לומדים כ־19 אחוזים ואילו ברמות הגבוהות יותר לומדים 637, שהם כ־6 אחוזים מכלל תלמידי הקונסרבטוריונים.

לפי חשבונו של אורגד, רק 175 מבוגרי הקונסרבטוריונים מהווים עתודה שנתית פוטנציאלית לחינוך מוסיקאלי גבוה. היעד הרצוי הוא 350 בוגרים, שיבואו מתוך 5000 ברמה הבינונית ו־10,000 ברמה ההתחלתית.

מדוע מפסיקים ילדים לנגן בשלבים מוקדמים, בטרם הגיעו למיומנות המאפשרת להם להמשיך ולהתקדם בכוחות עצמם? תשובה לשאלה זאת מצאתי במאמרה של אהובה בביוף-קרמר, המופיע בבטאון הנוער המוסיקאלי „גיתית" מחודש מאי השנה. את הסיבות להפסקת הנגינה יש לחפש בהשפעת הבית, החברה וההוראה. לא תמיד תומך הבית בנגינת הילד; בין המורה להורים לא נוצרים קשרים ולכן ההורים אינם מסוגלים לעקוב אחר התקדמות ילדם. ילד אחר טוען לשעמום ואילו הוריו טוענים שהוא עמוס מדי בתחומים אחרים ואין לו זמן להתאמן.

לעתים מנגנים ילדים משום שחבריהם עושים כן. אבל מאותו טעם עצמו הם גם עוזבים. זה מורגש במיוחד בגיל ההתבגרות. המשקל הנכבד ביותר לנשירה מצוי בטיב ההוראה – סבורה אהובה בביוף-קרמר. ישנם מורים המפגינים גישה נוקשה, חוסר סבלנות והעדר השכלה מוסיקאלית רחבה, או אי-שליטה מספקת בכלי. אפשר למנוע את הנשירה על-ידי תמיכת הבית, הליכה משותפת של הורים וילדים לקונצרטים, וכן האזנה ונגינה משותפים. אין ללחוץ על הילד להרבות באימונים, אך יש לראות שהזמן המוקדש לאימונים יהיה אפקטיבי. מומלץ לתת חינוך קדם-כלי ולהעשיר את הילד בעיסוקים מוסיקאליים נוספים לנגינה. שילוב של לימוד אינדיבידואלי וקבוצתי יכול לתרום להקטנת הנשירה.

יותר פסיכולוגים – פחות צרות

מכל בתי-הספר עולה זעקה כנגד הקיצוצים המכאיבים. ואילו מספר הפסיכולוגים במערכת החינוך במעט שלא פחת. האם לא הגיע הזמן להחזיר את הכיתה לידי המחנך ולהקטין את מספר הלוויינים המסתובבים סביב מערכת החינוך – פסיכולוגים, יועצים, עובדים סוציאליים וקציני ביקור סדיר? שאלה זאת הפניתי לפרופ' קלמן בנימיני, איש המחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטה העברית ומי שעמד בראש שפ"י (שירות פסיכולוגי-ייעוצי) במשרד החינוך ובראש השירות הפסיכולוגי-חינוכי של עיריית ירושלים.

משיב פרופ' בנימיני: לפי התקן דרושים למערכת החינוך כאלף פסיכולוגים במשרה מלאה, בפועל מקצים משרד החינוך והרשויות המקומיות כ־400 תקנים. מהם נטלה ירושלים 35 תקנים ובהם מחזיקים כ־80 פסיכולוגים, רובם במשרות חלקיות. חרף הקיצוצים, לכל כיתה יש מחנך, אך לא לכל בית-ספר ולא לכל רשות מקומית יש פסיכולוגים. מערכת החינוך הדרדרה מאוד. הימצאותם של כמה מאות אנשים בעלי תואר שני ושלישי בתוך המערכת מהווה תגבורת מקצועית רצינית. כל גורם שיש בכוחו להגדיל את כוח האחזקה של בית-הספר ולמנוע נשירה – יש לקיימו. מנקודת מבטה של המערכת, החזקת 400 תקנים של פסיכולוגים היא זולה ביותר.

האם בנימיני מגן על פרנסת חבריו הפסיכולוגים? הוא מחייך: ההיפך הוא הנכון. אילו באתי להגן על פרנסתם, הייתי מעודד אותם לעזוב את השירות הציבורי ולפתוח תחנות ייעוץ פרטיות. אילו כך היה קורה, היתה מתפתחת פסיכולוגיה פרטית, לעשירים, כשם שמתפתחת רפואה פרטית.

האם תרומתם העיקרית של הפסיכולוגים החינוכיים נעשית באיתור של חריגים ומחוננים? פרופ' בנימיני מזכיר, כי נוסף לתפקיד האיתור, שאין לזלזל בו כלל, הרי שהפסיכולוגים של מערכת החינוך [...] במצבי לחץ. כאשר קורים אסונות [...] משרד החינוך בכך שעומדים לרשותו [...] מיומנים היודעים כיצד לסייע [...] אירע אחרי האסון בבית-ספר [...] תקווה. הפסיכולוגים החינוכיים [...] למפקחים, למנהלים ולמורים כיצד [...] לתלמידים להביע את אבלם. [...] החליטו הפסיכולוגים כי מן [...] מסוגל להדריך את תלמידיו בעת [...] שבור ורצוץ.

משרת הפסיכולוג החינוכי [...] המורה לתפקידו החברתי, ולא [...] להישאר בתחום הפרופסיונאלי של [...] בדרכי הוראה ובהקנייה ידע.

התרבות המודרנית מוציאה את [...] המוות מתחום המשפחה [...] לתחום הרשאה. „אני מתנגד [...] של אסונות" – אומר פרופ' בנימיני – [...] מבקש שנחזיר את המורה להיות [...] חברתי של כיתתו, כלומר [...] ולהיות מנהיג חברתי של תלמידיו.

האם גדל מספר הפניות [...] ומורים לפסיכולוגים בשנים האחרונות? [...] בנימיני משיב בשלילה: המספר לא [...] גדלה חומרת הפניות. למשל, [...] וילדים שנפגעו מן המלחמה [...] או מאסונות. יש לזכור, [...] גברה, כן גברה האבטלה.

כאשר לגישות המערכת החינוכית [...] פחות כיתות טיפוליות [...] לחלשים, עולה חשיבותו של [...] החינוכי, כדי שיוכל לעזור [...] להתמודד עם הילדים הקשים. [...] תלוי בו היה מכפיל את מספר [...] במערכת החינוך, אומר פרופ' [...] שביתן יהיה לאתר את הילדים [...] קדם-חובה ולהתחיל להדריך [...] ימנע צורך בהרחבות [...] היה מרחיב במידה ניכרת את [...] לבוגר מתבגר ואת [...]

הסכמי השכר

בציפייה לסולם זוסמן

בימים הקרובים ייחתם הסכם השכר בשירות הציבורי, שהוא לא רק הסכם לקידום העובדים בשירות אלא גם הסכם להקפאת שכר. התחימה היא לשנה אחת בלבד ולמעשה רק למחציתה. תוקפה יפוג בסוף השנה התקציבית, בחודש מארס הקרוב. הציפייה הדרוכה בחודשים אלה לא תהיה רק להתרחשויות בתחום שיעורי האינפלציה, עליות המחירים או המסים, אלא גם, ואולי בעיקר למסקנות ועדת זוסמן, האמורה להגיש את מסקנותיה לשינוי סולמות השכר בשירות הציבורי בתחילת 1987.

הדיונים על ההסכמים הבאים יתבססו ויסתמכו על הממצאים והמסקנות של ועדת זוסמן, האמורה לתת תשובה למחלוקת בין המצדדים בסולם אוטומטי כפי שהוא כיום, לבין התובעים סולם שכר מוטיבציוני, המתגמל את העובד על-פי רמתו, השכלתו והתמחותו.

בהסכם, העתיד להיחתם אולי כבר בסוף שבוע זה, נשמר מאזן הכוחות בין האיגודים המקצועיים. ההסכם שומר למעשה ולהלכה על מבנה הסולם הנוכחי שנקבע בהסכמים של 84'-86'. הקווים הכלליים של ההסכם כבר גובשו, אך חללים רבים נותרו פתוחים ונראה שחלק יישארו למשא-ומתן גם לאחר החתימה.

על-פי מה שכבר סוכם, יקודמו כל העובדים בשירות בדרגה אחת. וזו גם הסכם פשרה בין אי-יכולתה ואי-רצונה של הממשלה לשלם תוספות שכר, ובכך לעמוד בקווי מדיניותה, לבין הצורך התכוף של ראשי האיגודים המקצועיים להציג לפני שולחיהם איזה שהוא הישג מקצועי, גם אם עיקרו הוא פסיכולוגי.

השווי הממוצע של דרגה הוא בשיעור של 7 אחוזים, אך על-פי ההסתדרות, בפועל הוא קטן בהרבה, משום שתוספת הדרגה תינתן רק מאוקטובר ותיפרס לאורך שנה שלמה. הנטל הלא-כבד הזה יפול על כתפי המעסיק הציבורי, הממשלה, רק בשנת 1987 ועד אז היא תקזז אותו על-ידי מספר צעדים מוניטאריים לא מסובכים במיוחד. לפי שעה חלוקים הצדדים, ההסתדרות והמעסיקים הציבוריים האוצר, לגבי התאריכים בהם יקודמו העובדים. ועדה מצומצמת אמורה לקבוע מי יקודם כבר באוקטובר הקרוב ומי מאוחר יותר.

מחלוקת לא פחות רצינית קיימת בשאלת איוש דרגות 12 ו־13 בדירוגים המקצועיים או כ"ב וכ"ג בדירוג האחיד. מספר העובדים המאכלסים דרגות אלה בדירוג האחיד הוא מיזערי לעומת המקצועיים, בעיקר בקרב המהנדסים, וייתכן כי ההסכם ייחתם וחתימתם של נציגי מיגזר זה יצורפו לאחר מו"מ נפרד עימהם. הדבר נוגע גם לאקדמאים במדעי החברה והרוח, לעובדים סוציאליים, לטכנאים ומדובר בראשי אגפים לסוגיהם.

אשר לדרגות הנמוכות, הממשלה נוטה ללכת לקראת תביעת ההסתדרות ובהסכם ייקבע סעיף, לפיו השכר ההתחלתי בדרגות אלה לא יפחת מ־450 ש"ח, שהם 45 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

ההסתדרות חותרת לרפד את ההסכם הצפוי בהסכמה, או אפילו באמנה חברתית שתקפיא את המחירים ואת שער החליפין וכן תיערך רפורמה במיסוי ויוטל מס מיוחד על דירות פאר. שני הסעיפים הקודמים הם פזמונים ישנים שחוקים, הנשמעים מאז נרקמה עיסקת החבילה הראשונה.

ראשי ההסתדרות הכינו את דעת הקהל לכך שלא צפוי שפע של אחוזי שכר בהסכם החדש, אך בעבור התמורה הזעירה הם מבקשים עתה בטחונות שגם התוספת הזעירה שתינתן, באמצעות ההעלאה בדרגה, לא תתפזר לכל רוח כבר בחודשים הקרובים. לפיכך חוזרת ההסתדרות ודורשת כי לא יועלו מחירי המוצרים המסובסדים והתחבורה הציבורית וגם לא המיסים הישירים והעקיפים. כל תחום הוא חלק מהמבנה הבא להבטיח את יציבות ההסכם. על-פי אנשי האגף לאיגוד מקצועי, אם אכן יישמרו נקודות אלה, צפוי בסופו של דבר כי השכר יגדל וההסתדרות לא תופיע, כפי שהיה בפעמים הקודמות, כפראיירית התורנית.

לדברי מזכיר הסתדרות הטכנאים וההנדסאים, זלמן שנקמן, היו כבר הסכמים הרבה יותר טובים. היו גם הסכמים שלא קיבלנו דבר, הוא מציין. „במצב הנתון אנו מעוניינים ביציבות, וכשם שהשכר מוקפא לא יעלה על הדעת שהמחירים, של המוצרים המסובסדים והתחבורה הציבורית, יועלו". התזוזה הצפויה בדרגות היא סבירה ויש חשיבות לא מבוטלת, פסיכולוגית אך גם מעשית, לקידום העובדים בדרגה, אומר שנקמן.

לדברי מזכיר הסתדרות המהנדסים, יצחק רז, הקונספציה של ההסכם מגובשת „והיא מקובלת עלינו". בעיקרון, הסתדרות המהנדסים עומדת מאחורי התכנית הכלכלית והצורך בשמירת היציבות, אך אלה יושגו בלוויית צעדים משלימים. „אם לא נצרף את חתימתנו להסכם, לא יהיה זה בגלל מחלוקת פנימית עם צמרת ההסתדרות, אלא מתוך תיאום מלא איתם". אומר רז. איש האיגוד המקצועי אברהם שמר קובע, כי מתחילת הדיונים היה ברור שאם יהיו תוספות, הן לא יהיו גדולות. „הפעם", לדבריו, „מצאה ההסתדרות דרך מתוחכמת לתת לעובדים במיגזר תוספות לא ישירות אלא דרך העלאות בדרגה. העלייה בדרגות איננה סיטונית כפי שהיא נראית, אלא מדורגת".

אבשלום קווה

טור החדשות

העלייה ביבוא — טעות סטטיסטית

נתוני היבוא כפי שהם מתפרסמים כיום, מטעים את הציבור ועלולים לגרום נקיטת צעדים שאין בהם צורך — אמר נשיא איגוד לשכות המסחר, דן גילרמן, בתגובה על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לפיהם יש גידול ביבוא.

לדבריו, הנתונים המוצגים לפני הציבור הם במונחים דולריים שוטפים, ולמעשה מייצגים את ירידת ערך הדולר בעולם יותר מאשר גידול בהיקף היבוא.

כלכלני איגוד לשכות המסחר ניתחו באמצעות מחשב הלשכה את נתוני היבוא למדינת ישראל על-פי מונחי סל המטבעות, הכולל את 14 המטבעות בהם נקנה היבוא בהתאם למשקלם בפועל ביבוא (על-פי הנתונים המתפרסמים ע"י בנק ישראל).

במונחים דולריים עלה היקף היבוא ללא יהלומים ב־7 החודשים הראשונים של השנה לעומת התקופה המקבילה אשתקד ב־8 אחוזים, והגיעו ל־4.28 מיליארד דולר. לעומת זאת, במונחים של סל המטבעות היתה ירידה של 11 אחוז בהשוואה בין שתי התקופות, כך שבדולרים קבועים של 1984 היה היבוא 3.79 מיליארד דולר בלבד. משמעות הדבר, ירידה ריאלית בערך היבוא לישראל. לעומת 1984, קיימת במונחי דולר עלייה של כ־4%. לעומת זאת, במונחי הסל, יש ירידה של 7% בהיקף היבוא.

כלכלני איגוד לשכות המסחר מציינים, כי העיוותים לגבי נתוני היבוא של מוצרי הצריכה חריפים עוד יותר בהשוואה בין נתוני היבוא על בסיס דולרי לבין בסיס סל המטבעות. הסיבה לכך — מרבית יבוא מוצרי הצריכה מיובאים מאירופה ומיפאן ולא בדולרים. תרגום היבוא הזה למונחים דולריים גורם הצגה של גידול עצום בערך היבוא של מוצרים אלה — גידול הנובע בעיקרו מתולשת הדולר — בעוד הגידול בכמויות קטן בהרבה ויש להסבירו בתגובת תיקון לשפל הגדול שהיה ברכישת מוצרים אלו ב־1985.

גם הגידול כביכול בגרעון במאזן המסחרי הוא גידול הנובע בעיקר מההשוואה הנעשית על בסיס דולרי. אם גרעון זה היה נמדד במונחי הסל, אין ספק שבבחינה ריאלית הגידול בגרעון היה קטן בהרבה מכפי שהוא מוצג בסטטיסטיקות.

הסוחרים תומכים בעיסקת חבילה

התאחדות הסוחרים הכללית תומכת בעיסקת חבילה נוספת במשק. תמיכת התאחדות הסוחרים הועברה בכתב אל ראש הממשלה פרס, והשרים שמיר ונסים.

לדברי יהושע נהרי, יו"ר התאחדות הסוחרים הכללית, ציבור הקונים התרגל ליציבות המחירים הממושכת במשק ולכן אין כיום מקום לשינוי המדיניות הכלכלית.

הסוחרים טוענים, כי הם נתונים בעימות מתמיד עם ציבור הקונים על רקע של העלאות מחירים תכופות, ולכן הם תובעים להמשיך במדיניות הקפאת המחירים במשק.

היצוא יבוטח מפני תביעות צרכנים

שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, יפנה לוועדת השרים לענייני כלכלה, כדי שתאשר הפעלת תוכנית מקיפה לביטוח חבות המוצר ליצואנים ישראליים.

השר הטעים, כי המצב החוקי בארה"ב יצר חובה להבטיח שיצואנים ישראליים יוכלו לבצע ביטוח חבות המוצר, כדי להמשיך ביצואם למדינה זו.

חבות המוצר הינה חבותו של יצרן או משווק לפצות צרכן המשתמש במוצריו בגלל נזקי גוף ורכוש שנגרמו לו כתוצאה מהשימוש במוצר. המצב החוקי בארה"ב הביא לכך שקשה היום לייצא לתחומה ללא ביטוח שכזה הנועד להגן על היצרן מפני תביעות של צרכנים. בשנתיים האחרונות, בשל זרם של תביעות משפטיות, העלו חברות הביטוח את פרמיות הביטוח כנגד חבות המוצר פי עשרה ויותר, ובמקרים רבים אף מסרבות החברות לבטח מוצרים ברמת סיכון גבוהה.

מצב זה מקשה על היצוא הישראלי לארה"ב וליעדים אחרים. לדברי השר, הקמת תוכנית ביטוח בקנה-מידה לאומי תבטיח יתרון יחסי ליצוא הישראלי ותאפשר אף ליזמים מתחילים וקטנים להשתלב בסחר עם ארה"ב. כיום נהנה חלק מהיצוא הישראלי מהסכמי ביטוח קודמים וקיים חשש, כי פוליסות קיימות לא תחודשנה.

ההצעה קובעת, כי החברה הישראלית לביטוח סיכוני סחר חוץ תהיה זו אשר תבצע את הביטוח. לפי ההצעה, הפרמיה שתיגבה בשיעורים ממוצעים של אחוז עד אחוז וחצי מהיקף היצוא בעוד המדינה תעמיד ערבות מתאימה.

נסים: הריבית תרד עם האינפלציה

יש לייצב את האינפלציה בין חצי אחוז לאחוז לחודש — אמר שר האוצר משה נסים לשלומה לשם, דובר התק"ם, בראיון המתפרסם ב„יחד", בטאון התנועה הקיבוצית המאוחדת.

לדברי השר, האינפלציה נעה כיום בין 1.5 ל־1 אחוזים, וכאשר היא תרד יוכל משרדו לקבוע ריבית יציבה לאורך זמן.

שר האוצר סבור, כי היציבות במשק תלויה בשני גורמים — שכר ותקציב המדינה. „אם כמות השכר תישמר", טוען השר, „והתקציב יקוצץ, יימצא המשק ברמת יציבות קבועה שתאפשר ביטול הפיקוח על המחירים, וירידה נוספת בריבית".

השר נסים מסר בראיון, כי בכוונתו לערוך רפורמה במערכת המיסוי. לדבריו, בישראל נטל המס גבוה מדי ואינה אטרקטיבית למשקיעים. הוא ציין, כי מטרת הרפורמה במערכת המסים היא הרחבת בסיס המס והפחתת מס לעידכון מדרגות המס לזכאים. שר האוצר משוכנע, כי עם ירידת האינפלציה יקטן המס הריאלי ומכך תגדל ההכנסה נטו.

כתשובה לשאלה על גיוס הון מחו"ל אמר השר, כי משרדו התיר באחרונה גיוס הון מחו"ל, והתברר כי גורמי המשק שעסקו בכך גייסו חלק מההון במחיר גבוה מדי. בכמה מקרים עלות הכסף היתה בשיעור של 13 אחוז ריבית לשנה, שעה שהממשלה מגייסת הון בריבית של 7 אחוזים. עוד אמר, כי מינה צוות מיוחד לנושא גיוס הון בחו"ל בראשו עומד סגן שר האוצר, עדי אמוראי.

לשם שאל את שר האוצר „הליברלי" בנושא הקונברסיה להתיישבות העובדת (מושבים וקיבוצים) ולגבי מחילת ריבית לאלה שנפגעו ממנה. לדעת נסים, אין במחילת ריבית פתרון לבעיות. לדבריו, מעשה כזה היה יוצר תור ארוך של נפגעים, שקשה יהיה לאתר ביניהם את אלה שנפגעו יותר ואת אלה שנפגעו פחות. הוא אינו יודע לפי איזה קריטריון אפשר יהיה לסמן את הפגועים. קשה יהיה להוכיח מנין לקחו הפגועים את הכסף, האם מן הבנקים ואולי מ„השוק האפור". אם יטילו את המעמסה של חזרת הכסף על הבנקים, בלבד תיווצר בעיה חדשה, אמר נסים. הפתרון, לדעתו, צריך להיות פרטני. כלומר, קביעת קריטריונים לכל גורם בנפרד, כדי לחלצו מהמצוקה בה הוא נתון. בכל הקשור להתיישבות העובדת, עם כל הכבוד שיש לו כלפי ההתיישבות, וההבנה לצרכיה, הוא חושב שבמקביל לסיוע של הממשלה לתת לתנועות ההתיישבות, עליהן לתת את חלקן, על-פי הגודל הטבעי והיכולת.

שר האוצר סיפר, כי את מצב הקיבוצים הוא לומד עתה וכי בקרוב יחל בסיורים בקיבוצים ובמפעלים האזוריים, כדי לעמוד מקרוב על הבעיות והקשיים. את נושא המושבים הוא למד. הוא משוכנע, כי רצוי שמושבים שאין להם די אמצעי ייצור יהפכו ליישובים קהילתיים שלא יתפרנסו מחקלאות. השר הדגיש, כי יש לבצע רפורמה בארגוני הקניות של המושבים כדי שיפעלו כארגוני קניות ולא יהפכו לבנקים ובכך יגרמו התפתחויות בלתי רצויות. השר סייג עצמו לביקורת על מהלכים כלכליים בתנועת המושבים. אין בכוונתו לעסוק בנושאים אידיאולוגיים. הוא מתנגד למענקים. העזרה, לדבריו, תינתן במסגרת תקציב המדינה. הדרכים עליהן הוא ממליץ הן פריסת חובות לזמן ארוך, או הנפקת אגרות-חוב בריבית סבירה לטווח ארוך, באחריות המתיישבים.

שר האוצר נסים מחכה לשיתוף פעולה מצד תנועות ההתיישבות.

חיים מרגלית

בוחנים ביטול פטור ממע"מ לתיירות

אגף המכס תובע לבטל את הפטור ממע"מ הניתן כיום לענפי התיירות בגין מתן שירותים לתיירים. מדובר בבתי-מלון, חברות להשכרת רכב, משרדי נסיעות ועוד. התביעה באה על רקע העובדה שאין כיום למעשה אפשרות לפקח אם אכן השירות ניתן לתייר בלבד. בעבר כבר התגלו מקרים רבים בהם נוצל פטור זה לרעה ולהתחמקות מתשלום מע"מ.

החברות מצאו שיטות שונות בתחום זה, כולל רישום פיקטיבי של תיירים לטובת שירותים לתושבים מקומיים. לדברי גורם בכיר במכס, באף מדינה בעולם המערבי לא קיים פטור כזה וניתן לסייע לענפי התיירות באמצעות מתן הנחות מיסוי ישירות.

יבוא רואי-חשבון מדרום-אפריקה

[illegible]

מכתבים לעורך הכלכלי

נסיעות היצואן — לקידום היצוא

בתגובה לרשימה „סיבסוד נסיעות לחו"ל — הצעה פחותה" („על המשמר", 7.8.86) הריני להעיר:

נכון שיצואן יכול לנכות 60% ממס הנסיעות שהוא משלם על נסיעותיו העסקיות, אולם יש לזכור כי עדיין זו הוצאה, וכהוצאה היא מסבירה על היצואן, מאותו טעם ניתן לשאול מדוע בכלל מטילים מסים, אם ממילא שבים 60% מהם?

אשר לתיאור הפלסטי כיצד אותו יצואן בזול מצא את עצמו אך ורק בשורות תעופה, כדי לנצל את תלושי המס העומדים לזכותו, הרי שזה תיאור נחמד אך חוטא לאמת. עבודת היצואן מחייבת קשר רצוף עם לקוחות וסוכנים בחו"ל, השתתפות בתערוכות ותצוגות ומשלחות, צוותים טכניים להתקנות ולתיקונים. אין מדובר כלל בנסיעות היצואן בעל חברה. בחברות גדולות ישנם מנהלי שיווק, יצואן, אנשי צוות טכני ומדריכים, היוצאים בנסיעות עסקיות לחו"ל כחלק מפעולת היצוא. נסיעות אלה יקרות וכל הקלה בהן תקל על היצואן ותסייע לו להגדיל עוד יותר את יצואו.

לטענה שקשה לפקח כדי שהתלושים הללו לא ינוצלו לרעה, הרי ברור כי אפשרות כזאת קיימת, כפי שהיא קיימת ביחס לכל הצעה או חוק אחרים. אבל גם אם חלק מן התלושים הללו ינוצל לרעה, למרות שההצעה מנסה למנוע אפשרות כזאת, הרי 99% מהתלושים ימלאו את המטרה לה הם נועדו — להקטין את עלות הנסיעות העסקיות לחו"ל, וכך לקידומו של היצוא הישראלי.

קובי אבן עזרא
יו"ר מכון היצוא

יוגבר יצוא מוצרי אבטחה מישראל

יצוא מוצרי האבטחה מישראל לאירופה ולגבולי מזרח-אסיה וקריבים.

בימים אלה עומדים להגיע לישראל שני מומחים לאבטחה המשמשים יועצים לנציבות השוק המשותף ולממשלות באזור.

מומחים אלה יפגשו עם שורה של יצרנים ישראליים כדי לעמוד על יכולתם להשתלב ביצוא מוצרים לאירופה. בחודש ספטמבר אמורה להגיע משלחת של 25 אנשי עסקים מאירופה כדי לבחון מוצרי אבטחה של יצרנים מקומיים.

בחודש הבא, אמורים 10 יצרנים ישראליים להציג את תוצרתם בתערוכת אבטחה מיוחדת בגרמניה. לישראל יש מוניטין רב בתחום פיתוח וייצור מוצרי אבטחה שונים, אולם עד היום לא טופל נושא היצוא של המפעלים העוסקים בתחום זה בצורה מקיפה.

על כן החליט מכון היצוא להתלבש על נושא זה.

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת צבית בן־שלום

הן מגזע הפראיירים של המדינה

הן יושבות בחצי גורן, במועדון „מרחב המרכז", ומספרות בהתלהבות מעוררת קינאה על עבודתן עם הנוער. יפעת מרכזת מועדון קליטה ברעננה. רותי מדריכה לנוער חו"ל בצלמון; נורית מדריכה קהילתית בשכונת טעונת־טיפוח; זיוה — חברת רחוב בירושלים; חבצלת מרכזת תנועת נוער מקומי „תך יד" בנתניה; יפה, מדריכה נערים בתיכון בבסיס אימונים פיקודי, רותי דוד, האתיופית, מדריכה צעירים בני־עדתה לפני גיוסם לצה"ל; סג"מ צביה היא קצינת מושבים...

בנות 18, 19, אולי 20, העושות עבודה של מ"כיות, עובדות סוציאליות, מורות טיפוליות, מקשרות בין הנער ומשפחתו לבין הממסד, בין בני יורדים לבין צה"ל, בין עולם מושבים נידחים, שקועים בשנות החמישים, לבין העתיד של נעריהם... מדריכות נוער של גדנ"ע.

מד"ניות בצה"לית. כולן „מורעלות", שקועות בעבודתן בלב ובנפש, מקדישות לה ימים ולילות. אבל רק תגידו להם שהן כאלה ומיד יעלבו, יתקפדו, יתחילו למחות. לא, מה פתאום מורעלות? הן פשוט עושות מה שצריך...

ומיד יספרו לך על הסיפור העצוב שיש להן כשנער „ראש קטן" מחליט להצדיע לרגל. כשצעיר חוזר למסגרת לימודים, כשלמועדון הריק באים החבר'ה הראשונים, כי לא נעים להם שהחיילת נסעה במשך שעה וחצי ומחכה לשווא, כשבני יורדים חוזרים כדי להתגייס, כשחניך עולה מתקבל לקורס קצינים, חניכה דתית שהתגייסה...

מפקד הגדנ"ע, אל"מ אורי מנוס, אומר שהפעילות במרחבים, במושבים, בתי הספר המקצועיים, שכונות טעונות־טיפוח, ישובי עימות וכו' — היא חלק חשוב מאוד בתפקידי הגדנ"ע, אבל זה לא הכל.

גדנ"ע, לדבריו, מהווה גשר. בין נוער לצבא, בין ישראלי לתפוצות, בין דתיים לחילוניים, בין תרבויות שונות, בין עדות... מטרות הגדנ"ע הוגדרו עוד על־ידי בן־גוריון („הגדנ"ע הוא לא רק מכינה לצה"ל") והן: הכרת המולדת, הקניית חינוך למודע ביטחוני, טיפוח נאמנות לעם ולמדינה... טוב, בסך הכל 9 מטרות וכולן אהבת מולדת. בן גוריון, אם לא שכחתם, הועיד את גדנ"ע להיות תנועת־נוער ממלכתית, א־פוליטית. כאשר רחק, באמצע שנות החמישים, את רגליהן של תנועות הנוער מבתי הספר. לא כאן המקום לערוך חשבון היסטורי...

כך או כך, בתחילת שנות השבעים הוצא הגדנ"ע מבתי הספר התיכוניים לטובת של"ח (שדה־לאום־חברה) והשתלט בלעדית על הנוער הזקוק להזדמנות שנייה. על בתי הספר המקצועיים של משרד העבודה, נוער יהודי עולה, המרחב הדרוזי, השירות הלאומי והפעלת נוער בשעת חירום. לתיכוניסטים מספק הגדנ"ע ימי אימון בבסיסים, מפעלי קיץ וקורסים שונים של מש"צים — הלא הם מדריכי של"ח צעירים.

נוער עולה זה סיפור מורחב. יש פעילות בקרב עולים חדשים מארצות רווחה (בני 18־28), הכנה לגיוס לצה"ל, כנ"ל — בקרב עולי ארצות מצוקה. שזאת הכנה לגמרי לגמרי אחרת. יש חידון התנ"ך הבינלאומי וה"חץ וקשת" לילדי יורדים...

גם מועדוני קליטה זה סיפור. סיפור הצלחה — מדגיש אל"מ מנוס. מרבית אלופי קליטה בארץ קשורים למועדונים אלה. שירות לאומי חל על נוער לומר ולא לומר כאחת. אלה הנערים המטפחים את בסיסי צה"ל, אורזים מנות קרב, מבצרים את הגבולות — כשזה נעשה במהלך שנת הלימודים כולם מרוצים.

המיגזר הדרוזי הצטרף ל„משפחת הגדנ"ע" לפני שלוש שנים. המד"ן הוא בדרך כלל בן הכפר. נצר ל„משפחה מכובדת; והצעירים נשמעים לו. פעילות זאת מקיפה כ־2,300 בני נוער. כ־80 אחוז מהנערים בגיל הגדנ"ע, במגזרים אחרים המצב פחות מזהיר. באימוני שדה מקיפות הפעולות פחות מחמישים אחוז, בבתי הספר המקצועיים מפעילים 19 אלף צעירים (מבין 25 אלף), נוער טעון־טיפוח — 3,000 בלבד (מבין 20 אלף משוערים), שירות לאומי הגיע ל־20 אלף. כפול מאשתקד... בסך הכל — אומר מנוס — מקיפות פעולות הגדנ"ע מאה אלף צעירים, מבין כ־250 אלף שיש במדינה. תכתבי שהגדנ"ע לא עושה מספיק — הוא אומר ובזאת לא אמר שנעשה מעט אלא שלדעתו, צריך לעשות עוד יותר.

השאלה שמתעוררת היא, כמובן, האם כל הדברים החשובים האלה של טיפוח נוער־שוליים ועבודה קהילתית והכשרת עולים וקירוב לבבות היורדים ושכנוע עדין של נוער דתי בחשיבות השירות הצבאי — האם בכל אלה צריך לעסוק הצבא, שמטרתו המוצהרת היא לוחמה. הגנה על המדינה ואימון לקראת משימות אלה. נקודה.

סג"מ צביה, קצינת מושבים, טוענת בלהט שכן, בהחלט כן: כי מה שהמד"נים שלה עושים במושבים הנידחים, ומה שמד"נים אחרים עושים בשכונות ומרכזי עולים לא יעשו אזרחים, בעלי מקצוע, אפילו מאוד מאוד מלומדים, אבל מוגבלים בזמן, מטופלים במשפחה, עם שעות עבודה והתחייבויות, אבל בלי להט נעורים ועקשנות ואמביציה ואיכפתיות שכל כך אופייניים לגיל זה. על כל פנים, הם לא יעשו את זה בהשקעה כל כך קטנה, תקציב מצחיק של מיליון דולר בשנה. פלוס שני מיליון עלות עקיפה (רכב, ימי מילואים, משכורות קבע) ובכלל, כל הגדנ"ע על מיגוון פעולותיו מעסיק רק מאות חיילים בסדיר, כולל קצת אנשי קבע. 70 אחוז מסגל ההדרכה הן בנות. את המספרים תורם מסקר הפיקוד אל"מ מנוס ולא סג"מ צביה, היודעת מצויין מה נעשה אצלה במושבים, אבל אינה מתמצאת במכלול פעולות הגדנ"ע, מה שלא מפריע לה ולחברותיה להאמין בנחיצות פעילותן. אגב, במקרה זה יש אולי הצדקה בהפעלת צבא על תקן עובדים סוציאליים וקולטי עלייה, כי הרי המד"נים בסך הכל עובדים בשביל צבא: הם סוללים את הדרך לחיילים לעתיד, מרפים קצת את הנחיתה בבסיסי טירונים; מעבדים חומר גלם...

המד"ניות מגיעות לגדנ"ע אחרי מיון קפדני. את מרביתן מאתרים עוד בהיותן בתיכון. הן עוברות גיבוש ומיון לפני הגיוס. אחרי הטירונות מצפה להן קורס בן שלושה חודשים, אחר כך השתלמות ייחודית של שבועיים־שלושה. לא מעטות ממשיכות לקורס קצינות, המחייב חצי שנה שס"ן (שירות סדיר נוסף). הן משרתות בתנאים קשים, מי בבסיס סגור, רחוק מהבית, מי בקומונה, עם תקציב אש"ל צבאי. נסיעות באוטובוסים, עבודה עד שעות לילה מאוחרות, כל היום במדים — ומדיהן משופשפים ודהויים ועל הפעילות הן מדברות בלהט, אי־אפשר להפסיק אותן.

בנות מגזע הפראיירים של המדינה. והן גאות להיות כאלה.

צב"ש

המד"נית תמיד צמודה לנשק, והיא מיטיבה להשתמש בו

היפאניות מתחנכות לחסוך

בתנאים האובייקטיביים של יפאן — ארץ קטנה וצפופה אוכלוסין, בעלת מקורות טבע דלים ביותר, היתה מאז ומתמיד המטרה של עובדי האדמה להוציא את יבולי האורז הגדולים ביותר. הם צריכים היו להספיק עד ליבול החדש. לכן שקדו האיכרים על עבודתם והשקיעו בה את מיטב כוחותיהם. המאמץ המשותף יצר גם הארמוניה מיוחדת בין האיכרים בעלי המוצא המסורתי וזה חישל את אופיים.

אחת התכונות הברוכות של היפאנים היא השמחה שהם מוצאים בעצם העבודה ולא רק בשל השכר שבצידה. חרף היבולים הטובים היו, כבכל עבודה חקלאית, גם אסונות טבע כמו טייפון וכדומה — לכן למדו היפנים לחסוך, כדי שיהיה להם מה לאכול בעת צרה. ומי כאשה יודע לחסוך — לכן הן היו למעשה הממונות על כל מלאי המזון וגם על יין האורז המפורסם, סאקי.

פרטים אלה שמענו מפי פרופסור (מן המניין, באוניברסיטת „קיאו") סומיקו איוואו, שבאה הנה בתור ציירה לכנס לפסיכולוגיה, אשר התקיים בחיפה. ממש ברגע האחרון נענתה לבקשת שגרירות יפאן ולשכת המסחר שלה ולאגודה לידידות ישראל־יפאן, ובאה להרצות בתל־אביב.

החסכון והרגשת הבטחון הכלכלי הולידו אצל היפאנים גם ערכים מוסריים, בלי כל קשר עם הדת, שאינה תופסת מקום רב בחייהם. הם גם למדו להתייחס באמון לחבריהם בעבודה. לאחר ההצלחה החקלאית — עברו היפאנים לתעשיה, והשקיעו בה את אותו המרץ וההתמדה. בעבודת התעשייה נכנס גם הגורם היצירתי. התוצאה ידועה: הם הצליחו להתחרות בתעשיות הגדולות בעולם ואף לעלות עליהן בכמה שטחים, והדורש ללא לאות שכלולים.

אחוז ההשכלה, ציינה המרצה, גדל מאד לאחר שנפתחו שערי המערב. המרצה יתו בהשכלה האקדמית הגבוהה היא 44 גברים על כל 35 נשים. (אגב, בטוקיו בלבד 98 אוניברסיטאות).

עוד קו אופי יפאני מובהק: רוב היפאנים, אפילו הגדולים ביניהם, אינם אוהבים להתבלט ולא להיכנס לסכסוכים. הם פשוט רוצים להיות אנשים בינוניים.

אדית פיינגולד

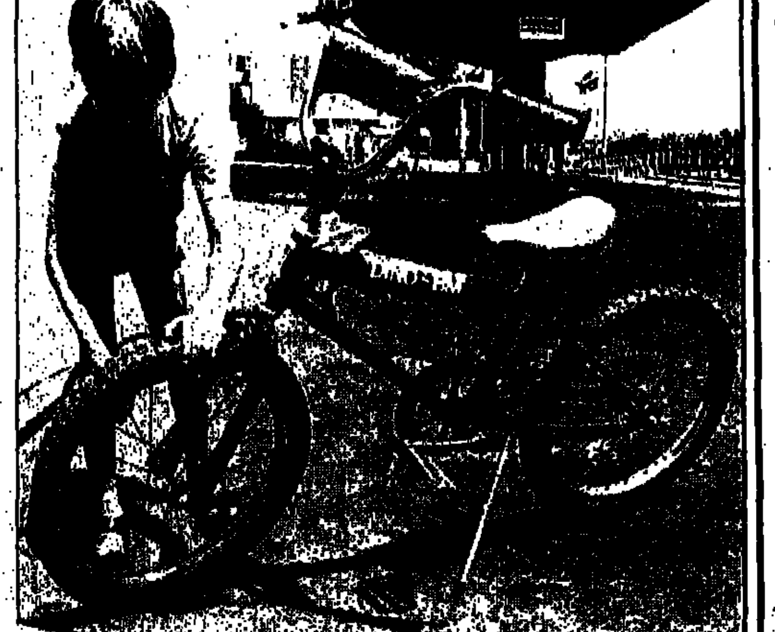

משאבה מיוחדת לניפוח אופניים

בכמה מתחנות „פז" יינתנו מעתה שירותים לא רק לבעלי רכב מנועי, אלא גם לרוכבי אופניים ולילדים המשחקים בכדור. בתחנות אלו הותקן צינור מיוחד במיתקני האוויר, המותאם מראש למטרה זו. וכך מובטח, למעשה, כי ניפוח גלגלי האופניים והכדורים יבוצע במיתקן מתאים ובצורה בטוחה, יעילה, כי מילוי האוויר, שאינו נעשה בצורה הנכונה, יכול לגרום לבעיות בטיחותיות רבות.

בשלב זה ניתן לקבל שירות זה ב־16 תחנות „פז" ברחבי הארץ, אך בעתיד מתכוננת החברה להתקין צינור נוסף זה ביתר התחנות השכונתיות והעירוניות בערים השונות בארץ.

מפעלי קיץ: הם יודעים למה

לפעמים אתה די מתפלא על הנערים והנערות הללו, שממתינים לקיץ ומייחלים לתחילת החופש הגדול וכשזה מגיע, הם יוצאים להשתתף בקורסי הקיץ של הגדנ"ע.

תוכל למצוא אותם בכל רחבי הארץ. אך כדאי לחפש בבסיסי הגדנ"ע וב„סדרות שבאות" בחורשות, ביערות ובשבילי הארץ. כמעט שאמרנו ביבשה, בים ובאוויר.

בסיס הגדנ"ע בהרי מנשה, ג'ועדה. קורס סיור וניווט, מפות טופוגרפיות, מצפנים. היום הם בבסיס. יום של לימוד עיוני ובערב ערב הווי, אתמול היו „בשטח": תרגיל ניווט הלכה למעשה.

„לכאן באים הטובים והמנוסים שבין בני הנוער", אומר רב"ט יוסי. „באים כאלו שהשתתפו כבר בשנה שעברה בפעילות ההדרכה של הגדנ"ע".

יער בן־שמן; קורס מד"צים. נשמע כמו קללה, אבל אלה ראשי תיבות של „מדריכים צעירים". חבר'ה מהמושבים והעיירות. שם מקיימים מדריכי הגדנ"ע פעילות משך השנה כולה, וכחלק ממנה הם מאתרים את הבולטים שבין בני הנוער, כדי לטפח אותם ולהקנות להם את הכלים להפוך למנהיגים. אלו הם המד"צים, מדריכי הנוער הצעירים, שמבלים חלק מהקיץ ביער בן־שמן בסיירת מחנאות.

„קורס מגניב" — כהגדרתו של יוסי מירוחם.

בסיס הגדנ"ע בצלמון, בקורס לנוער יהודי מחו"ל, בני־נוער יהודים מאנגליה, מצרפת, מבלגיה ומארצות־הברית, אשר מגיעים ארצה במאורגן, לעשות כאן את חופשת הקיץ שלהם. מבלים שבוע אחד במסגרת הגדנ"ע, לטעום קצת, כבה על קצה המזלג, משהו מהווי של צה"ל. קצת שיחות על המכבה והארץ, קצת לימוד נשק וירי במטווח, בשביל להרגיש את הטעם: ביקור ביחידות צה"ל ומפגשים עם מפקדים ולוחמים. סידרה קצרצרה בחיק הטבע על מנת לחוש מעט את השראות. יותר קייטנה מאשר קורס.

ובמועדוני הקליטה של הגדנ"ע בכל רחבי הארץ מתקיים קורס „שלושה מצבים". זה נשמע כמו משהו מ„קמה סוטרא", אבל זה לא, אלה שלושת מצבי הירי של הקליעה הצבאית: עמידה, כריעה, שכיבה.

הגדנ"ע הוא בית היוצר של הקלעים של מדינת ישראל. חניכי הגדנ"ע משתתפים בקביעות, מדי שנה בשנה, באליפות צה"ל בקליעה, ובקביעות, מדי שנה בשנה, הם זוכים בה בפרסים, בגביעים, במדליות, בתעודות הצטיינות — מלוא חופניים.

בכל רחבי הארץ נודדים להם, מאיזור לאיזור, מבסיס גדנ"ע לבסיס צבא, מערים לעיירות־פיתוח ולקיבוצים — ארבעים ה„מסלולים" של חניכי תוכנית „חץ וקשת" — פרוייקט שנועד לבנים ובנות של ישראלים השוהים בארצות־הברית וקנדה, ושלא לפרסום מכנים אותם „בני היורדים" — צב"ש. זו השנה החמישית בקביעות שבני־נוער אלו מגיעים לכאן בחופשת הקיץ להשתתף בתוכנית „חץ וקשת". — מיוזמתו של הרמטכ"ל דאז, רפאל איתן.

כאן, בארץ, מצרפים אליהם בני־נוער ישראלים, שנבחרו לקורס זה בקפידה, ויחד עוברים הישראלים־אמריקנים מארה"ב ומקנדה יחד עם הישראלים מישראל קורס גדנ"ע משולב בלימוד יסודי של הארץ ושל ההיסטוריה שלה, ושל מדינת ישראל, על הישגיה ובעיותיה ונפגשים עם תושביה.

זה פרוייקט שנושא פרי — אם כי פחות מהמקווה, צעירים רבים חוזרים פעמיים שלוש למפעלי קיץ ולא מעטים באים להתגייס, משרתים בצה"ל, מקווים להחזיר את ההורים. לא שוכחים ידידות שנרקמה, יזכרו לתמיד את טקס הסיום המרגש על יד הכותל, בנוכחות הרמטכ"ל...

בסיס הגדנ"ע בשדה־בוקר. נערך אימון „בני־עקיבא" — קורס גדנ"ע בן שבועיים, לחניכי תנועת הנוער הדתית. זה — כהגדרת הסמל גיל: „גדנ"ע פלוס". קורס גדנ"ע פלוס החובות הדתיות. החבר'ה נחמדים, שובבים במיוחד. אולי זאת הזדמנות שלהם להתפרק.

בכאר־אורה — קורס לתלמידי תיכון, בוגרי כיתות יו"ד, העתודה המיועדת של מדריכי הנוער בגדנ"ע, במחזור אחר — בוגרי כיתות י"א משתלמים בכוונה להשתלב בהדרכה. פעילה של בני־נוער מחו"ל, ומתקיימים גם „קורס הכנה לצה"ל", שהוא פרוייקט מסכם של פעולות ההכנה לצה"ל שמקיימים מדריכי הגדנ"ע משך כל השנה, בעיירות הפיתוח ובמושבים.

יש גם הקיץ קורס „פעילי משא"ז" — „המשמר האזרחי"... בקורס בן שבועיים מכשירים את בני הנוער, המתנדבים למשמר האזרחי, למשימות המוטלות עליהם במסגרת פעילות זו. לפעמים אתה די מתפלא על הנערים והנערות האלה, אשר בהגיע עונת הקיץ, אורזים את ילקוט הגב ומתייצבים בבסיס הגדנ"ע, במקום להסתלבט בים. אבל כשאתה רואה אותם מגיעים ויעה, בעלייה למצדה או גוחנים על המפה ומתבוננים במצפן בעת מסע ניווט, או בוחנים בעיון את המטרות שבמטווח — אתה מבין שהם יודעים למה.

יעקב חינון

ניר הוא הלילה: מהווי פעולות הקיץ

מפוף ומשם

הצד השלישי של התקליט

גלאזורה

פיליפ גלאס וימים זורמים

ייתכן שאנו עדים, כימים אלה, למהדורה חוזרת של סיפור תום וויטס. וויטס, יוצר מוסיקלי שהיה מוכר לקבוצה קטנה ונבחרת של מאזינים בארץ, בהם גם עיתונאי־פופ לא מעטים, הפך לכמעט־רב־מכר בשוק התקליטים המקומי, בגלל דחיפה מאסיבית מצד המדיה. רגע אחד הוא אלמוני לקהל הרחב, וכמשנהו אליל־תקשורת. ייתכן שתופעה זו חוזרת על עצמה עם פיליפ גלאס, עד לפני זמן־מה מוסיקאי שמאזכרים את עבודותיו, רוכשים תקליטים שלו במהדורות מצומצמות ביבוא. ולפתע, גלאס במרכז העניינים, בזכות שני תקליטים.

תקליט ראשון נמכר בארץ ביבוא, אמנם, אבל במחיר דומה לתוצרת־הארץ, זהו פסקול הסרט „מישימה" (החברה הכללית למוסיקה). השני, בהפקה מקומית, „שירים מתוך ימים נוזליים", היותר מעניין מבין השניים. זו פעם ראשונה שגלאס פונה לפורמט הרגיל. לא אופרה, לא יצירה ארוכה, לא קטעים כליים מינימליסטיים. הפעם, שירים „פרופר", כפי שאנו שומעים דווקא מתחום האופרה ו/או האוונגרד, לינדה רונדסטט, למשל, באה מן הרוק והקאנטרי. הפעם, שירים שנכתבו בידי יוצרים שונים, בניגוד לאופרות של גלאס.

ועוד איזה יוצרים: דייוויד ביירן („ראשים מדברים"), סוזן וגה, פול סיימון, לורי אנדרסון. אחדים מהם מודים בהשפעה החזקה של גלאס על המחשבה המוסיקאלית שלהם ועל יצירותיהם. למותם כדייוויד בואי, בריאן אינו, פיטר גבריאל, רוברט פריפ. הרשימה ארוכה ומאוד מכובדת. „אומרים שהחיקוי הוא הצורה הכנה ביותר של הבעת כבוד למקור," אומר גלאס. „כך אני מתייחס למי שהושפעו מן המוסיקה שלי. מעניין אותי לשמוע על יוצרים צעירים שמתעניינים בדברים שעשיתי בשנות ה־70."

מצד שני, בראיון אחר, הוא נוקט גישה צנועה יותר, שיש בה כדי לומר משהו על הסכנה של יוצר מוסיקה קלאסית בת־זמננו...

גלאס, בן 49, מלחין מאז היותו נער בן 14. למד בג'וליארד המפורסם ושנתיים נוספות בפאריס, אצל נדיה בולנז'ה. עבד עם ראווי שנקאר, המוסיקאי ההודי שהכניס את הסיטאר למוסיקת־הפופ וגילה עניין רב במוסיקה מהעולם השלישי ומתעתד, במוסיקה עממית מן אפריקה ודרום־אמריקה. פסקול סרט המשך ל„הנבואה" של ג'פרי רג'יו, „הנבואה" עשתה רבות למען הפופולאריות של גלאס בין מאזיני הרוק.

גלאס היה מזוהה עם המוסיקה המינימליסטית, אחר־כך התפרסם בזכות אופרות שהלחין, המפורסמת בהן „איינשטיין על החוף". סימן־ההיכר של גלאס, היא המוסיקה האלקטרונית־מונוטונית, הכאילו־לא־משתנה, שיש לה השפעה כמעט־היפנוטית על המאזין. „הו סופרמן" של לורי אנדרסון, חב הזכה לפיליפ גלאס.

הוא מסרב לקטלג את המוסיקה שלו ולהגדיר אותה. בארצות־הברית, התקליטים שלו מופיעים במדפי־המכירות הקלאסי. „אומרים לי שהמוסיקה שלי קרה וסטרילית," אומר גלאס. „למי שטוען כך אני אומר: קפוץ לי".

„שירים מתוך ימים נוזליים", זה שמו המלא של התקליט, נוצר בעקבות רצונו של גלאס להלחין מוסיקה לטקסטים של יוצרים פופולריים. הוא חש, מספר גלאס, שטקסטים של משוררים, והוא כבר הלחין כאלה בעבר, לא יתאימו הפעם. כמו כן, הוא מוסיף, חיפש שירים הנושאים מטען רגשי משמעותי לגבי יוצריהם. כל מי שפנה אליו, למעט אחד, נענה ברצון ותרם שיר. היוצא־דופן, האיש שלא נתן, היה סטיבן זונדהיים, אחת הדמויות המוכרות ביותר במיוזיקל האמריקני בן־זמננו.

„לא רציתי שהקהל יחשוב שזו אופרת־פופ, משום שאז היו שואלים מדוע השירים אינם קצרים יותר, כדי שיתאימו להשמעות ברדיו, ומדוע חסרים תופים ומדוע חסר הבאס החשמלי," גלאס אומר. „לא התייחסתי לימים נוזליים כאל תקליט פופ, אם כי תיארתי לעצמי שהוא עשוי להיות פופולרי. ראיתי בו מחזור שירים, ייתכן ששירים מסויימים יתקבלו באהדה רבה יותר משאר השירים בתקליט."

אחד מאלה, לפי דעתה של חברת התקליטים „סי.בי.אס" (בה הוא חתום על חוזה בלעדי, לו זכו לפניו רק איגור סטראווינסקי ואהרון קופלנד), הוא „מקפיא", בביצוע לינדה רונדסטט. השיר הזה יצא על גבי תקליטון. „אני יודע," אומר גלאס, „שרבים, מבקרי מוסיקה קלאסית, סבורים שהשתמשתי בלינדה כדי לעורר את מכירת התקליט, ממנו נלקח הקטע, זה נכון, במידה. לינדה אכן תעזור למכור את התקליט, אבל זו לא הסיבה העיקרית שהזמנתי אותה לשיר בו. היא שרה משום שחשבתי שהיא תתאים לי, לקטע הזה. ובכלל, על עטיפת התקליטון מופיע תצלום שלה, לא שלי..."

איסוף השירים לתקליט לא היה, מסתבר, תהליך ארוך ומייגע. „קהיליית המוסיקאים בניו־יורק, בה אני מתגורר, פתוחה וידידותית," אומר גלאס. „אין בעיה להגיע אל האנשים. הרמתי טלפון לדייוויד ביירן ושאלתי אם יש לו טקסטים שלא השתמש בהם. אחר כך טילפנתי לפול סיימון. כולם, במוקדם או במאוחר, היו מוכנים לתת משיריהם. זו היתה פעם ראשונה, שהם שמעו את השירים שלהם כלחן של מוסיקאי אחר, זה היה מעין הלם לרובם. דייוויד ביירן קיבל את התקליט, התקשר אלי למחרת וסיפר לי שניגן אותו שוב ושוב, פעמים רבות."

לא קשה להזדהות עם מה שחש דייוויד ביירן. „שירים מתוך ימים נוזליים" הוא מסוג התקליטים המכונים בארצות־הברית „קרוסאובר", בדרך־כלל, מיוחסים ביטוי זה לתקליטי מוסיקת־נשמה, לדוגמה, קאנטרי, ורוק, שיש בהם „משהו" שיגרום להם להגיע לקהל, שלא מן התחום שלהם, זו אחת הפעמים הנדירות, ש„קרוסאובר" מתייחס לתקליט שאי־אפשר להגדיר את קהל־היעד שלו. זו אחת הפעמים הנדירות, שיוצר מוסיקה „קלאסית", יכול למצוא קהל גם בקרב מאזינים שמוסיקה „קלאסית" בת־זמננו היא עבורם, שעמום מתמשך ומנופח.

עופר נור

להקת פיליפ גלאס

זכוכית נוזלית

„ימים נוזליים" אינו מהפיכה. הוא בקושי חידוש.

פיליפ גלאס הולך בתקליט החדש בתוואי בו הלכו מלחינים מודרניים לפניו, ומשלב יוצרים מתחומים שונים של המוסיקה העכשווית. ג'והן קייג', אחד מחלוצי־החלוץ של המוסיקה החדשה, עשה זאת בעבר ועבד עם שותפים מפתיעים, כרוברט וויאט, והמתופף לשעבר של „סופט־משין". ויוצר חשוב ברוק המתקדם) ושותף עוד יותר מפתיע, כמו זמר הפופ דריל הול מהצמד „הול ואוטס". וקייג' לא היה היחיד ששילב מרכיבים קלאסיים, אוואנגרדיים ורוקיים.

מאז שהרוק התבסס בשנות ה־60 כמוסיקה העיקרית של דור שלם, שנולד בזמן ואחרי מלחמת העולם השנייה, שילבו מוסיקאי רוק אלמנטים קלאסיים ואוואנגרדיים במוסיקה שלהם (בעיקר מוסיקאים אירופיים. ראה: „קינג קרימזון", פינק פלויד, רוקסי מיוזיק, בריאן אינו. ועוד...). במקביל, מוסיקאים „רציניים" גילו עניין גובר והולך ברוק (ובפופ).

הכספים העצומים שגילגלה תעשיית המוסיקה המודרנית באו בראש וראשונה ממוסיקת הפופ והרוק. כספים אלה איפשרו לאמנים לרכוש ציוד אלקטרוני וטכנולוגי מתקדם, ולפתח שיטות הקלטה שלא היו קיימות לפני כן.

נוסף לזאת, משהו באווירה הלא ברורה והראשונית שליוותה את המוסיקה והתופעה החברתית החדשה איפשרה למוסיקאים לנסות דברים חדשים, בתחום המוסיקה. ההופעה, השיווק, ההגבדה ועוד...

„ימים נוזליים" של פיליפ גלאס פונה לקהל הרחב ביותר של הפופ המתוחכם, המוסיקה הקלאסית המודרנית והרוק המיועד למבוגרים.

המוסיקאי ה„רציני" מלחין תמלילים של אמני־הפופ ה„איכותיים", ורוצה להיות מרגש כמוהם בלי לאבד מ„איכותו — הרצינית". התוצאה יפה בזכות הקטעים שהלחין לתמלילים של דייוויד ביירן ובזכות השירה של לינדה רונדסטאט („הרוצ'רס" והזמר דאגלס פרי. מחזור השירים נפתח בשיר נורא, שהולחן למילים של פול סיימון, על רעשים והמהומים ששמע בחדר. הלחן גרוע מהמילים והביצוע הנמרח משעמם משניהם.

זוהי דוגמא קלאסית למוסיקה שכושלת בגלל היומרות המנופחות המלוות תמלילים ולחנים אקראיים. החל בשיר השני, של סוזן וגה המוכשרת, השירים מתחילים להישמע טוב והשיא, כאמור, מושג בהלחנה ובביצוע המצויין לשירים של ביירן — מנהיג „ראשים מדברים". שירי הבנות — ווגה ולורי אנדרסון — מודפסים על העטיפה בצבע שונה מאלה של הבנים — סיימון וביירן, ועיצוב האותיות גם הוא משתנה בהתאם לשיר. על העטיפה נראה גלאס בפוזה של אינטלקטואל ניו־יורקי (מתנשא) בסטייל שמתאים לתקליט די טוב — שנשמע כמו פוזה.

את „מישימה", שיצא בהדפסות היבוא של הד־ארצי, קשה לבקר כיצירה, מאחר שהוא משמש פס קול לסרט „מישימה" של פול שריידר. והעובדה שהוא מופץ כתקליט רק מעידה על הפופולריות של גלאס.

מישימה מוצלח פחות מ„הנבואה", פס־קול סרטו של קופולה, והסגנון שגלאס הציג בצורה אלקטרונית ומסוגננת בטעם ב„גלאס־וורק" מתחיל לעייף ב„מישימה", שמתוזמר לכלים אקוסטיים. שיטת ההלחנה של גלאס על הפיתוחים המינימליים והאלמנטים הקבועים שמשתמשים בהדגשות קיצביות ומוטיבים גלוים אינה מושכת או מעניינת במיוחד. אני מעדיף את סטיב רייך.

עמית רוט

המלחין פיליפ גלאס

רוק כבד

והם עשו זאת שוב

מאת אפי שפריר

בשנתיים האחרונות חל מפנה אדיר ביחסן של חברות התקליטים בארץ לסיגנון הרוק הכבד, כולם הבינו, שסיגנון שמרני זה אינו פוסח על ישראל ועדיין יש לו מעריצים נלהבים בקרב קהל רוכשי התקליטים אצלנו. אי לכך התכבדה כל חברה והוציאה מספר תקליטים מתחום זה.

הגדילה לעשות חברת C.B.S. להקות כמו „בתולת הברזל", „סגול כהה", „נחש לבן", ג'ודאס פרסט", „ג'ורני" וכל תקליטיה של להקת „סקורפיונס" שיצאו בעת האחרונה — מתקפה של ממש.

בימים אלו ראו אור שני תקליטי רוק כבד נוספים, באיחור רב, אך מוטב מאוחר מאשר לעולם לא...

התקליט הראשון, הוא אלבומו האחרון והמצויין של אוזי אוסבורן, זמר, לשעבר מלהקת „שבת שחורה" וכולן בפני עצמו, והו תקליט מצויין, הכל מונח במקום. המוסיקה קליטה, אינה מסובכת או מורכבת. להיפך, ככל ששמעתי את התקליט, כן נהניתי יותר ויותר מן הקלילות. אך אל לכם לזלזל באוזי. אותה קלילות המשרה אווירה טובה היא רק אמצעי להעברת המלל החריף כנגד העולם, החברה, מעצמות־העל וכו'.

אוזי משתמש בעוצמה הנבחרה כדי להדגיש את חששותיו של האזרח הקטן מהתיכוכים האימפריים בין המעצמות הגדולות, „ענקים ישנים, ענקים זוכים במלחמות — כאשר הם חולמים, כאשר הם מתעוררים, מאוחר מדי"... „היו הענקים מאיים עלינו, והים של טירוף עומדים כה גבוהים". תאמינו או לא, זהו אוזי אוסבורן. ובשיר אחר, „מלחמה היא רק משחק, שחייט תער למטורף" זה בהחלט תקליט בוגר. בעל מסר מהאחי משנהו, ולכן באה הקלילות המוסיקאלית, כדי שנוכל לנגן את התקליט עוד ועוד, ואז אולי נקלוט את המילים. אין ספק, אלבום מצויין וזה הוא תוצאה של שיתוף פעולה בין אוזי אוסבורן למוסיקאים המלווים אותו, שהשקיעו את כל נשמתם בעשייה. כדאי מאד לקנות.

התקליט השני שייך ללהקה חדשה, „וינר" שמה. עוד להקה גרמנית, שהייחוס שלה מתבטא בכך, שמנהיגה והגיטאריסט שלה הוא אחיו, של נגן הגיטארה הראשון של להקת „סקורפיונס".

„וינר" מונה שלושה חברים, שעושים מוסיקה מסחרית עד להחריד, מוסיקת „רוק למבוגרים", המתאימה מאוד לשוק האמריקני. קצב קליט, עשוי במיוחד לשידורי רדיו ומובן שלא חסרות בלאדות באנאליות, נעדרות טעם מילולי או מוסיקאלי. נקודת אור אחת לתקליט, והיא נגינת הגיטארה, המחפה על מוסיקה חלשה ורדודה. קוריוז קטן; להקה זאת זוכה לפירסום רב, בגלל חברת התקליטים שלה, שחתמה איתה חוזה על סכום בן שבע (!!!) ספרות, עוד לפני ששמעה או ראתה את הלהקה בפעולה. ועכשיו הם חייבים „לאכול את הכובע". בתאבון.

מה חדש?

● לא רוצים לאפריקה...

להקת „באלט שפנדאו" שבה לפעילות, לאחר שנה־וחצי של בטלה־מאונס, בשל בעיות משפטיות עם חברת התקליטים שלה. עתה, בחברה חדשה, עם תקליטון חדש, („נלחמים למען עצמנו") ואלבום חדש בדרך, יש ללהקה זמן לעמוד גם על דברים עקרוניים. למשל, מאבק באפארטהייד.

בחוזה שלה עם חברת התקליטים „סי.בי.אס." הכניסה סעיף מיוחד, הראשון מסוגו בתחום המוסיקה הקלה, האוסר על החברה להוציא את התקליט בדרום־אפריקה. בעבר כבר הודיעו חברי הלהקה כי יעשו כל אשר בכוחם למען מיגור שלטון הדיכוי שם. „איננו יכולים לעשות משהו ממשי, במדינה. אבל נוכל, לפחות, לנסות למשוך תשומת־לב לנעשה שם," הסביר חבר הלהקה גארי קמפ. כל הכבוד ל„שפנדאו".

רוק־אנ'־רול באדום

„הגל האדום" הוא שם התקליט של חברת „ביג טיים רקורדס", שיצא לאחרונה בקליפורניה ובו הקלטות של ארבע להקות רוק סובייטיות, בלתי רישמיות, כמובן. את הקלטות המקוריות — מוקלטות באמצעים ביתיים, בבתיהם של הנגנים הרוסיים, שהיו לאולפני־הקלטה מאולתרים לצורך זה — הביאה לארה"ב אשה צעירה, ג'ואנה סטינגריי, שהשקיעה את כל חסכונותיה בקניית כרטיסים לסיורים בברית־המועצות, אחרי „שגילתה" את הרוק הסובייטי.

ג'ואנה בת ה־25 היא זמרת ומחברת תמלילים, כך שהתעניינותה ברוק הרוסי אינה מקרה. במשך שנתיים ביקרה שמונה פעמים בברית־המועצות, והבריחה את הטייפים המוקלטים איתה.

ברוסיה עצמה מוסיקת הרוק מועברת מחובב לחובב בעזרת קלטות „בלתי רישמיות", מין סאמיזדאט מוסיקאלי.

שמות הלהקות שבתקליט, שיצא בעשרת אלפים עותקים מזכירים את אלה המערביות: „אקוואריום", „קינו" (קולנוע ברוסית), „עליסה" ו„משחקים מוזרים" (STRANGE GAMES).

תקליט

פיטר גבריאל — "SO" CBS

שמעתי אנשים שמכתירים אותו כאלבום השנה, אף כי השנה עדיין לא נגמרה. שמעתי גם אוהבים מאוכזבים, שטוענים: „איך השתנה לנו". גבריאל מציג ב„או" את יצירתו המאוזנת והטובה ביותר מאז תקליטו השלישי.

מה השתנה?

גבריאל התבגר והוא חוזר לשורשים האמיתיים של המוסיקה שלו. הוא מבין שלא נולד באפריקה, והאינטרפרטציות שלו למוסיקה אפריקנית ומזרחית היו נגועות בעצבנות ומערביות טכנולוגית מעצבנת.

מה השורשים האמיתיים שלו? הוא טוען שאהב והעריץ זמרי ריתם־אנד־בלוז משנות ה־50, — מוסיקה אמריקנית שחורה — שורשים טובים — גם הם צמחו באפריקה. אבל אותם גבריאל מכיר הרבה יותר טוב מאשר את המחוזות האקזוטיים שחקר בשנים האחרונות, בתקופה שהיה מבולבל למדי ולא מאושר במיוחד. „או" לא מתכחש לשנים האלה, אבל הוא שלב חדש בלידתו של אדם סימפאטי, שיודע לרגש, לברוח ולהלהיב ביחד עם חבורת מוסיקאים מעולה.

אורחים בתקליט: סטיוארט קופלנד, מתופף „משטרה"; טוני לוי — הבאסיסט של „קינג קרימזון" שמנגן קבוע עם גבריאל; הפסנתרן־קלידן המבוקש ביותר בארה"ב — ריצ'ארד טי (פול סיימון), ובעלה של ג'וני מיטשל, הבאסיסט לארי קליין. נוסף ל„פטיש כבד" — הלהיט עם הוידיאו המהמם, יש בתקליט עוד להיט ריתם־אנד־בלוז מדליק (Big — Time Success) והסיום „אנחנו עושים מה שאומרים לנו" — נפלא. תקליט שחובה לשמוע, וגם תענוג.

ע. רוט

מרטין קמפ ואחיו גארי, מלהקת „באלט שפנדאו"

חדשות

תכנית חדשה לצמצום צריכת המים בחיפה

מאת ירון זליג
כתב "על המשמר" בחיפה

עיריית חיפה תפעיל בקרוב תכנית חדשה לצמצום צריכת המים בעיר, שבמרכזה עומד פרוייקט להעברת מיתקני המים, התחנות והבריכות למערכת ממוחשבת מרכזית שתשלוט על כ־50 אחוז ממערכת המים בעיר. על כך סוכם אתמול בפגישה בין ראש העיר, אריה גוראל, למנהל אגף המים בעיריית יונה אגרש.

מעיריית חיפה נמסר אמש, כי אגף המים יגביר את קצב עבודות החלפת הצנרת ובמהלך השנה הקרובה יוחלפו כ־15 ק"מ של צנרת ישנה הגורמת לנזילות, וזאת לאחר שבשנה האחרונה כבר הוחלפו כ־5 ק"מ של צנרת ישנה.

במקביל החליטה עיריית חיפה לעבור להשקיית גינות ציבוריות ואיי תנועה בשעות הערב בלבד וכן על צירוף עצות לחיסכון במים לחשבונות המים שיישלחו לצרכנים.

יחד עם זאת העריכו אתמול באגף המים של העירייה, כי החיסכון במים יושג רק בדרך הדרגתית, וזאת מאחר ובחיפה פועלת מערכת מים מורכבת ביותר, בה מופעלות כ־40 בריכות בעשרה אזורי לחץ שונים.

"פגישת הלסינקי" בתיווך צ'אושסקו

מאת כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מיפגש הלסינקי בין משלחות ישראל וברית־המועצות אורגן בתיווכו של נשיא רומניה, ניקולה צ'אושסקו — דיווח אתמול שבועון החדשות האמריקני "יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט".

תיקון טעות
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
בגוש 6205 חלקה 520, 521 רח' ז'בוטינסקי מס' 71 — דהיינו שימוש וגג מרידה למחסן של מסעדה.
בכבוד רב,
אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, רמת־גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"
מודעה
בהתאם לסעיף 149
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה" בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת 6% אחוזי בניה לכיסוי קרקע ברח' לוחמי הגטאות בקרית עקרון, גוש: 3802 מגרש 145ב'.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה", רח' בית הפעלים 6 רחובות, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
ציון כהן
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"
תאריך: 19.1.86

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, בקשה ליתן אישור להקלה לחלל גג בקו בניין צדדי עד 10% ברחוב קהילת קובנה מספר 15 גוש 6625 חלקה 546, תיק בניין 015־2/982.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שדרות בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב—יפו

רשות השקעות בע"מ
(ח.פ. 51־071626־9)
ניתנה בזה הודעה כי באסיפה הכללית שלא מן המניין של החברה הנ"ל שנועדה ונתכנסה כהלכה ביום 3.7.86 נתקבלה החלטה מיוחדת לפרק את החברה מרצון ולמנות את עמי פולמן, עו"ד מבן־יהודה 34, ירושלים, כמפרק החברה.
כל נושה שיש לתביעות נגד החברה הנ"ל יגיש את תביעותיו בצירוף הוכחותיהן תוך 21 יום מיום פרסום הודעה זו למשרד למפרק הנ"ל.
נושה או אדם אחר, אשר לא יגיש תביעותיו כאמור תוך המועד הנ"ל, לא ייענה.
עמי פולמן, עו"ד
מפרק החברה

גומד השקעות בע"מ
(ח.פ. 51־056788־4)
ניתנה בזה הודעה כי באסיפה הכללית שלא מן המניין של החברה הנ"ל שנועדה ונתכנסה כהלכה ביום 3.7.86 נתקבלה החלטה מיוחדת לפרק את החברה מרצון ולמנות את עמי פולמן, עו"ד מבן־יהודה 34, ירושלים, כמפרק החברה.
כל נושה שיש לתביעות נגד החברה הנ"ל יגיש את תביעותיו בצירוף הוכחותיהן תוך 21 יום מיום פרסום הודעה זו למשרד למפרק הנ"ל.
נושה או אדם אחר, אשר לא יגיש תביעותיו כאמור תוך המועד הנ"ל, לא ייענה.
עמי פולמן, עו"ד
מפרק החברה

אורטל השקעות בע"מ
(ח.פ. 51־053689־3)
ניתנה בזה הודעה כי באסיפה הכללית שלא מן המניין של החברה הנ"ל שנועדה ונתכנסה כהלכה ביום 3.7.86 נתקבלה החלטה מיוחדת לפרק את החברה מרצון ולמנות את עמי פולמן, עו"ד מבן־יהודה 34, ירושלים, כמפרק החברה.
כל נושה שיש לתביעות נגד החברה הנ"ל יגיש את תביעותיו בצירוף הוכחותיהן תוך 21 יום מיום פרסום הודעה זו למשרד למפרק הנ"ל.
נושה או אדם אחר, אשר לא יגיש תביעותיו כאמור תוך המועד הנ"ל, לא ייענה.
עמי פולמן, עו"ד
מפרק החברה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת לאחורי בניה ברח' אופקים 18 גוש: 6628 חלקה: 64.
תיק בנין 018—1/945
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה ת"א־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לקו בניין אחורי במסגרת 10% בלבד, ברחוב עולי הגרדום מס' 30, גוש 6638, חלקה 147, תיק בניין 030־2/0916.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד כאן — רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור 09.05 שעת כושר — המעלה גופנית לכל המשפחה 09.15 פרפר נחמד — משחקים וצעצועים — דודו מביא מהמטמון את כל הצעצועים בהם שיחק כשהיה ילד קטן 09.40 דון קישוט איש לאמאנשה — פרק 17 — דון קישוט מוחזר בכלוב לכפר הולדתו. הוא משוכנע שכישוף פועל עליו ולכן אינו מנסה לברוח 10.05 הצופן: איקרוס פרק 5 — מרטין מוסתר בבית אבטחה של שרותי הבטחון האנגלים. הוא ממשיך לעבוד על המחקר שלו בפצצת העל ואינו מצליח להשתחרר ממצב ההיפנוזה
והו זה — בשידור חוזר 14.00 עד כאן — רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור 14.05 שעת כושר — המעלה גופנית לכל המשפחה. תרגילים לשיפור הכושר הגופני 14.15 סרט קולנוע באורך מלא המלכה של ווילד — דן ויילד הוא שליט על ממלכה גדולה של עסקים. בתו של דן, אלכסנדרה שואפת להיות לוליינית בקרקס ורקדן רוסי בלהקה שהביא אביה מתאהב בה ורוצה לערוק למערב 16.15 קרובים קרובים — ילדות קשה — בעקבות טעות של ליאורה שקע יורם במצב של היפנוזה. הוא חושב שהוא בן שש ומתנהג בהתאם. דוקטור פיינשמקר (מונה צפיר) נסע לקונגרס בחו"ל ואין מי שיוציא את יורם ממצבו 17.00 ערב חדש — מנחה רפי רשף 17.30 הקש בעץ — תאטרון בובות של יורם פולק עם ציפי שביט תכנית ראשונה: להקה ביער — חבורה של חיות הגרה ביער מחליטה להקים להקת קצב. לכבוד המאורע נכתב שיר חדש ומכינים ארוחה חגיגית, אלא שלא הכול עלה כשורה. ציפי וידידה הכלכל עוברים שם במקרה ופותרים את הבעיות 17.55 סרט מצויר 18.05 באדי — סידרת דרמה הפרק השלישי: נעליים הדורות 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 טלוויזה — סדרת סרטי תעודה 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 משפחה במבחן — סדרה משעשעת הערב האחד־עשר: יום התחתונה. תכניותיו של הזוג הוותיק פיש ואשתו ברניס להגיע רגע שני בחייהם מתנגשות בתכניותיה של העלמה ריאן לבית־פיש, העומדת לפני פגישה ראשונה בחייה עם עלם צעיר 20.30 כולבוטק — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים 21.00 מבט לחדשות 21.40 מבט שני 22.20 מאגנום — סדרת סרטי מתח ופעולה פרק אחרון: סמיך יותר מדם. טיסי נעצר בירי משמר החופים ומושלך לכלא האנייה. הוא מסרב להעיד בשירותיו של מאגנום ומתכוון להודות באשמה. מאגנום אינו מרפה ומצליח להוציא לאור את האמת. בתוך כך נחשפת פרשה אחרת 23.10 קונצרט: צ'ייקובסקי — סימפוניה מס' 4 בביצוע התזמורת הסימפונית של שיקגו. מנצח: גאורג שולטי 23.55 פסוק של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב. 07.50 שחרית מוסיקלית. 08.30 קונצרט בוקר: באך — סויטה מס. 2 ללאוטה, בעיבוד לגיטרה; היידן — שבע המלים האחרונות לרביעיית כלי־קשת; סרסט — קונצ'רטו מס. 1 בלה מג'ור, לצ'לו ולתזמורת; וגנר — סימפוניה מס. 2 לתזמורת כלי־קשת 11.57 מגישים שיר 12.05 מוסיקה קאמרית: מרכה — זכרונות מספא לצ'לו ופסנתר; צ'ייקובסקי — ששייה לכלי־מיתרים, זכרונות מפלורנץ 13.00 קונצרט צהריים: י. כ. באך — סימפוניה לתזמורת כפולה; מוצרט — קונצ'רטו בסול מג'ור, ק. 453 לפסנתר ותזמורת; סמטנה — רביעיית כלי־קשת מתוך "מחיי"; סיבליוס — סימפוניה מס. 2 ברה 15.08 קונצרט ועירו; ברוקנר "שני אקורדים", ליברה מתו מאני מנדלסון — אוברטורה לפי תמונות תנ"כיות 16.00 קונצ'רטו מנתח רחמנינוב — קונצ'רטו מס. 1 לפסנתר ולתזמורת במהדורה מינור; סמטנה — מולדתי; קוכ? סואמות סימפוניות; כרטוק — קונצ'רטו מס. 2 לכנור ולתזמורת 18.30 אתנחתא: בשידור חוזר (21.3.85) וכריה פלאיין — מסגתר — באך־כחוני — שני פרלודים: בטהובן — סונטה מס. 17 ברה מינור, הסערה; שופן — פולונז־פנטסיה בלה־במול מג'ור; שוברט — שלשה קטעים; שומאן — אטיורים סימפוניים 20.05 ערב טוב: בארבר — הזהום ומחול הנקמה של מדיאה; סמטנה — הפתיחה לאופרה "הכלה המכורה" 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — התזמורת הפילהרמונית הישראלית/ג'ודה סתופולי סולן דניאל בנימיני — ויולה ובהן — שש קטעים לתזמורת; שומאן — סימפוניה מס. 4 ברה מינור; ברליוז — הרולד באיטליה 22.30 סעם ועוד — ג'ון אבלטון: פרדות של ג'ורג'נה 23.00 ברק הברק עם רטיי רנסנס.

רשת א'

07.30 היו שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 חגה — עם בני הגרל 08.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מגע — מגזין לבעיות משפחה, וחברה בשידור חי 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 שירים עבריים 11.30 השכלה ורעת לכל — קולות ישראל — המעט: קנדה 12.05 צלילי חמרה כבקשתך 14.05 לבת ולבן הלכל המתעניין — תכניות לילדים: א) ספור הכחול פרק חמישי ב) החתכנים — פרק עשירי ג) מספרי הנשכ — לבנת החטרה של חנה 14.45 לילדים הגדולים — חתול בשק — ילקוט כליכר 15.05 השכלה ודעה לכל — היה בוא נדבר אנגלית 15.55 ספר חרש — קקודה עם אנשים — עם יעקב הגלר (ש.ח.) 17.12 מגישים שיר 17.20 האוניברסיטה בירושלים — שיר עם המשורר יצחק שליו, [illegible]

רשת ב'

...בחנות הקמה של מונטיפיורי 18.06 מינחת ערב 19.05 שעור בתלמוד 19.30 שידורים לעולים 22.05 שבינו ביחד וכל אחד לחוד — עורך ומנחה: יובב כץ.

07.00 הבוקר הזה 08.05 חתול במגפיים — תכנית לתלמידים בחופשה 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.06 יש ענין — עם גבי גזית 15.05 רגעי קסם — בעריכת אפרים דייל 15.51 לוח מודעות 16.05 חוצות הארץ — תכנית כבקשתך לשירים עבריים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.06 אצבע על הדופק — שבועון בעניני בריאות ורפואה 19.00 היום הזה — עורכים: גלעד שר ומרדכי חיימוביץ 19.35 עולם חדש — מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו 20.05 פרקי חזנות כבקשתך — מזמור שיר 22.05 עוד פעם אחת — תכניות בשידור חוזר הזמן הנבחרים: על אסירי מצפון — תכנית במלאת 25 שנה ל"אמנסטי".

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: מרד יצירה והתגלות נסתרת ומוצא אפשרי. מרצה: פרופ' שלמה שוהם 06.30 פוקחים עין — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 אילה כוכר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקה 10 — מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 פיצוץ — מצעד הפזמונים היומי — עם אברי גלעד 14.05 רה יומי — עם רובי לנץ ורני קרפל 15.05 סייסטה — שעה רגועה עם דורי בן זאב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — מינתו של אבשלום קור 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון ויעל דן 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן 18.40 משירי הלהקות הצבאיות 18.55 הודעות לחיילים 19.05 פזמונים לכולכם 20.05 מוסיקה נטו — רוק ישראלי 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: מרד יצירה והתגלות (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 לילה לילה — עם יואב קוטנר 23.55 שיחת חצות — עם ד"ר צופיה מלר — מרצה לחינוך באונ' בן גוריון 00.05 ציפורי לילה — עם דורי בן זאב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר — להיטים ותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — פזמונים ישראליים 09.05 בא לי — להתמודד עם התקליטיה 10.05 אותי זה מצחיק — מערכונים 11.05 יום יום ים — עם אבי אתגר 13.05 פזמון חוזר — שירים עבריים 14.05 בטו"ג — עם שוש עטרי וטוני פיין 16.05 הצגה יומית — עם יגאל רביד 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים 21.05 ארום עתיק — שירים שלא נס ליחם 23.05 פניני ג'אז — עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: שובו של מקצוען 5, 7.30, 9.40
אורלי: רכבת אל החופש 5, 7.15, 9.30
בית לסין: אבודים באמריקה 23.15
בן־יהודה: השגעון הגדול
גת: הצבע ארגמן 3, 6, 9
גורדון: בר 51 10, 8, 11.45
דקל: אצבע משולשת
דרייב אין:
הקרב על הוער 08.00
קוברה 10.00
סקס 12.00
הוד: זהירות הבית מתפרק 5, 7.30, 9.30
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
לימור חדש: מעריץ אלמוני 7.00, 9.30
פאר: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.30, 9.30
סינמה 1: המשימה האחרונה 5, 7.30, 9.30
סינמה 2: רק בין חברים 5, 7.30, 9.30
פאריס: כוורת 12, 2, 4, 7.30, 9.30
רב־חן:
חן 1: ביה"ס לשוטרים מתחילים 5.30, 7.50, 9.50
חן 2: שגעון של לילה 5.50, 7.45, 9.50
חן 3: ספורה של אננס 7.40, 9.50
חן 4: מרגלים כאלה 6, 7.55, 10
חן 5: חופשה מטורפת באירופה 5, 7.50, 9.50
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תל־אביב: תקלה מופלאה
תכלית: לא מאוחר לאהוב 4.30, 7.30, 9.30
צוותא: ילדי המדרגות 8.00

רמת־גן
ארמון: הצבע ארגמן 5, 7.30, 9.30
לילי: תקלה מופלאה 7.15, 9.30
ארמון: בי"ס לשוטרים מתקדמים 5, 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: שגעון של לילה 7.30, 9.50
גן 2: חופשה מטורפת באירופה 7.30, 9.50
גן 3: סיפורה של אננס 7.20, 9.50
גן 4: קרטה קיד II 7.20
מרגלים שכאלה 9.50

ירושלים
אדיסון: זאב צעיר 4.30, 7.30, 9.30
אורנע: בי"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון:
צ'יטי צ'יטי בנג בנג 15.30
אוכלים לוהטים 17.30
שר הטבעות 24.00
בנייני האומה: נשיקת אשת העכביש 7.30, 9.30
כפיר: זהירות הבית מתפרק 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: סלבדור 7.00, 9.30
מיטשל: מעריץ אלמוני 7.15, 9.15
סמדר: כבודו של פריצי 7.15, 9.15
הבירה: שתי אצבעות מצידון 7.00, 9.30

חיפה
ארמון: שובו של מקצוען 4.30, 7.15, 9.30
אורה: 3 רווקים ותינוק 4.30, 7.00, 9.15
חן: קרטה קיד 4.30, 7, 9.15
עצמון: תחיך, תחיך 5, 7.00, 9.15
פאר: בי"ס לשוטרים מתקדמים
קרן אור המוזיקה: יוסים אסורים 4.30, 7.00, 9.15
רון: השגעון הגדול 4.30, 7.00, 9.15
אמפי: מוזסל ושמו גינג'ה 4, 7, 9.40
אורלי: כחור כי 4.30, 7.00, 9.15
4.30 ,6.45, 9

נתניה
שרון: 3 רווקים ותינוק 6, 8, 10
סטודיו: הקרב על הוער 6, 8, 10

חולון
סביון: השגעון הגדול 5, 7.30, 9.30
מגדל: שובו של מקצוען 7.15, 9.30
ארמון: קרטה קיד 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: השגעון הגדול 5, 7.15, 9.30

הרצליה
תיכל: השגעון הגדול 5.00, 7.30, 9.30
מלון דניאל: 9½ שבועות של שרון חושים 7.15, 9.30

באר־שבע
חן: השגעון הגדול 4.30, 7.30, 9.40

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ג', 12.8
תיאטרון הבימה
חשקיעת: 20.30
פרוד זמני: 20.30
התיאטרון הקאמרי
חוות חיות — מחזמר: 20.30
חקו — בצוותא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 12.8 בשעה 16.30
המדרשה
למחשבה סוציאליסטית
צבי טאובר על "התרמודור הגמטי" — בעיות השחרור אצל טרוצקי
— הכנסה חופשית —
ב־20.30 — חקו

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
עצמאות — בלפור 75
חולון
ר"ד חורי — סוקולוב 70
ירושלים
צרפתי — גילה מול השארק
נתניה
המגן — שד' וייצמן 13
פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר
רמת־גן
המגן — ביאליק 30
תל־אביב
בס — פרישמן 66
בריאות — המלך ג'ורג' 28
חיפה
מזור — המגינים 97
רחובות
הנשיא — הנשיא הראשון 34

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה:
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים רחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק — ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים
ביקור חולים —
פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני: בימים א'—ה' ב־08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00, טלפונים: 03־433500, 03־455500
יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ת"א — 226027 (24 שעות) חיפה — 04־229488 (11.00—20.00) נהריה — 04־920014 (11.00—20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' — טל. 229732.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הרופאה לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טלפון 523566.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות, בתאום מוקדם בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03־294869, 285822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס לדעגנה ואיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־55316
סילוק מיטוריים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, גבעתיים, בני־ברק — טל' 781111, חולון — טל' 221022, בת־ים, ראשל"צ, רמלה — 101, טל' 93384—065, טלפון לוד — 101, טלפון נהריה — 04־931401, ראשון — טל' 823333, בת ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'—ה' 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג 6.00, 6.30, 7.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'—ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.45, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.33
רכבת תוספת בימי א' בשבוע [illegible]

אבי כהן לא יצא לגרמניה

קפטן מכבי ת"א, אבי כהן, לא יצא אתמול עם קבוצתו למחנה־האימון בגרמניה. המאמן שמעון שנהר הביע אכזבה רבה מאי סיום המו"מ עם אבי כהן.
במכבי ת"א הובעה אמש התקווה כי תוך הימים הקרובים ישכנעו את אבי כהן להישאר בקבוצה והוא ימריא לגרמניה.
בינתיים מגלה הכדורגלן עמדה נוקשה וטוען שלא ישחק במכבי ת"א אלא שרצונו להופיע בריינג'רס הסקוטית.

איוניר שוחרר רשמית לרודה

מאת ראובן חנניה

כדורגלן מכבי תל־אביב עד לעונה שעברה, מוטי איוניר, שוחרר אתמול רשמית מקבוצתו וההתאחדות לכדורגל אישרה לו להופיע בקבוצתו החדשה, רודה מהולנד.
אתמול הגיע אישור שכן קבוצת מתחייבת רודה לשחרר את הכדורגלן לכל משחקי הנבחרת הלאומית של ישראל 48 שעות לפני תחילתם.

לביא ברשימת ההעברות

שחקנה הוותיק של מכבי נתניה, ומי שהיה מלך־השערים של הליגה הלאומית לפני שנתיים, דוד לביא, הוכנס אתמול לרשימת ההעברות של ההתאחדות לכדורגל ע"י קבוצתו, מכבי נתניה.
לביא שנקלע לקשיים עם מכבי נתניה מסרב לשחק בשורותיה.

מציע לפנות לבית"ד בהאג...

מאת ראובן חנניה

חבר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, דב שוהר, תבע מראשי ההתאחדות לפנות לבית־הדין הגבוה לצדק של פיפ"א, שמקומו בהאג, כדי למחות על שיבוצה של נבחרת הכדורגל של ישראל במשחקי הקדם־אולימפיים בבית האוקיאניה.
שהר תובע לברר אם חוקי נבחרת ישראל מקיימת את כל המשחקים הקדם־אולימפיים מחוץ לארצה.

גמליאל ניצח בתחרות באסן

אריה גמליאל ממכבי ת"א הגיע ראשון בתחרות אתלטיקה באסן, גרמניה, בה נטלו חלק 12 משתתפים. גמליאל עבר 1500 מ' ב־3:49.9 דק'.
אבי ניפקרון מאס"א ת"א היה שני ב־400, בקפצו שיא אישי — 49.0 שניות.
רב קרמר מאיילות רץ 800 מטר ב־1:52.8 דק'; שמעון פרנסקי מאס"א ת"א קבעה בריצה זו — 1:53.7, ועמית נאמן הציב ב־1500 — 3:53.0 דק'.
הערב יתחרו האתלטים הישראלים בדורטמונד.

הגולשים נכשלו בפתיחת אליפות אירופה

הגולשים לא הצליחו בשני היומים הראשונים בפתיחת אליפות אירופה, הנערכת בשבדיה, בהשתתפות גולשים מהמעולים בעולם, לרבות מארה"ב.
בגלשנים הכבדים מדורג עופר מזר במקום ה־33 מתוך 90 משתתפים. בגלשנים הקלים תופס גיל אברהם מקום 133 אמיר עירד קוזן עקנר — 79 ועמית עגבר. צעיר המשתתפים באליפות, הוא שגם את יום הולדתו ה־14, והוא מקום 110. מ־135 משתתפים.

אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון:

ארמלי בהפועל ת"א

מאת יוסף גלזר

"טוטו" זאהי ארמלי הגיע אתמול לסיומו באשר בשעות לפנות־הצהריים הסיר החלוץ את מעטה הערפל והבריז: "הפועל תל־אביב". בכך הגיעו לסיומן שבועות ארוכים של התלבטויות ונידונים.
עד אתמול בבוקר עדיין התייסר ארמלי בשאלה אם לעזוב את קבוצתו בשלוש השנים האחרונות, מכבי חיפה, ולהרחיק לאיזור המרכז.
לא היה זה סוד שבני משפחתו בשפרעם, ובעיקר אביו שאפיק, הפעילו עליו לחצים כבדים להישאר במכבי חיפה, אולם מערכת היחסים המשובשת שלו עם המאמן שלמה שרף ועם כמה מראשי ההנהלה היטו את הכף לזכות הפועל תל־אביב. בכך "קנה" זאהי את דעת פרקליטו, עו"ד סלמן פרג', שצידד לאורך כל הדרך בנחרצות כי עליו לעבור להפועל ת"א.
אתמול בבוקר, בדרכו למשרדו של הפרקליט, כדי להכריע בסוגיה, עיין ארמלי בעתונים השונים, נדהם לקרוא אודות האולטימטום בן 24 השעות שהציבו לו החיפנים, ועוד כמה התבטאויות שלא היו לרוחו. אז גמלה ההחלטה הסופית לעזוב את מכבי חיפה אחרי שערב קודם־לכן עוד התבקש ע"י משפחתו לא לעשות כן. רומה כי הציטוט שהשמיע פרג' מלמד טוב מכל על הגורם להחלטה: "הכבוד של זאהי נרמס במכבי חיפה. אלמלא המו"מ העצבני ייתכן שהיה נשאר בקבוצה".
כבר אמש החל המו"מ עם ארמלי והפועל תל־אביב. נראה כי כבר בימים הקרובים. יטוס לרומניה כדי להצטרף למחנה־האימונים של קבוצתו החדשה.
פרג' הדגיש כי החוזה הוא לעונה אחת בלבד, בניגוד לפירסומים קודמים שדיברו על שלוש שנים.
במכבי חיפה ניסו אתמול להסתיר את המבוכה אם־כי ביומיים האחרונים כבר החלו לחוש כי אופציית ארמלי נשמטת מידיהם. אחד מעסקני הקבוצה אמר לי: "גם עם זאהי לא זכינו באליפות. לא רק לזאהי יש כבוד. גם לנו יש".
נראה כי מכבי חיפה תנסה, עתה לאחר שאיבדה שניים משלושת כבירי חלוציה, רוני רוזנטל וזאהי ארמלי, להחתים חלוץ תיגבור. המועמד העיקרי הוא חלוץ הפועל חיפה, רונן רוקמן, שתמורתו מוכנה מכבי חיפה להעביר להפועל חיפה את השוער צדוק אברהמי, דוד לוי וגדי אוחיון.

מכבי חיפה תתבקש להציבו הבוקר ברשימת ההעברות

בחצות נמסר, בעקבות פגישת נציגי הפועל ת"א ונציגו של הכדורגלן זאהי ארמלי, כי למעשה סוכם הכל, אולם בטרם מימוש ההסכם חובה להכניס את הכדורגלן לרשימת ההעברות ע"י מכבי חיפה.

זאהי ארמלי בפריצה אופיינית לשער יריב

פינטו זכה בזהב בגטבורג

בולוטין יופיע במשחה מיוחד לנכים באליפות העולם בשבוע הבא במדריד

מאת אברהם תשובה

מרליית זהב, מדליית ארד וזכות להשתתף באליפות העולם בשחייה, בשבוע הבא במדריד — זהו מאזן שחייני ישראל ביום השלישי באליפות העולם לנכים בגטבורג, שבדיה.
השחיין שלמה פינטו זכה במדליית זהב לאחר שניצח במשחה הגמר ב־100 חופשי — 1:10.23 דק'.
רוני בולוטין זכה במדליית ארד במשחה ב־200 מ' מעורב אישי — 2:33.08 דק'. תוצאה זו הקנתה לבולוטין את הזכות להשתתף, יחד עם עוד שבעה שחיינים מדינות שונות, בתחרויות אליפות העולם בשחיה במדריד, במסגרת מקצה מיוחד לנכים.
השחיינית סמדר צור עלתה לגמר במשחה ל־400 מ' חופשי.
● שני נציגי ישראל באליפות העולם בשחייה במדריד, אייל שטיגמן ושגב פורת, יצאו אתמול לספרד. כל אחד מהם ישתתף בשלושה מיקצים.

● באליפות השלישית של מדינות ערב בכדורסל לנוער בקהיר, ניצחה באחריין את לבנון — 82:83, סעודיה — כווית 44:53, אלג'יריה — עיראק 58:83.

לינקר שבר צלע

חלוץ נבחרת אנגליה, גרי לינקר, שנרכש בתום משחקי גביע־העולם על־ידי ברצלונה מאברטון, תמורת 3.4 מיליון דולאר, שבר אחת מצלעותיו בטורניר בו ניצחה ברצלונה את מאיורקה — 1:2.
לינקר נפצע כאשר השוער המרוקני, באדו זאקי, שעבר גם הוא באותה עת לספרד, התנגש עמו כשניסה להדוף כדור.
חוולשי הבין־לאומי, מארק יוז, הבקיע את שער הנצחון בהארכה.

מחוקקים בבריטניה תובעים עונש מוות למתפרעי כדורגל

המחוקקים הבריטיים קראו אתמול להתרמת פרמננטית של דרבונים ולחידוש עונש המוות, נוכח הגל האחרון של האלימות בקרב אוהדי הכדורגל במרינה.
"דיברנו יותר מדי על הצורך בעונשים כבדים והגיע הזמן לתת לכך ביטוי מעשי — אמר ציר הפרלמנט השמרני, ג'ון קרלייל. "אנחנו זקוקים לעונשים חסרי רחמים, עין תחת עין; עלינו להכות בהם חוק במקום שהם מכים אחרים" — אמר ציר הפרלמנט.
ההתאחדות הכדורגל האנגלית טוענת, כי היא "חדלת־אונים לחלוטין" במאמציה להפסיק את האלימות. לדברי נציגיה עלולים מעשי האלימות האחרונים לדחות לכמה שנים את צרופם מחדש של המועדונים הבריטיים לתחרויות באירופה.
(אי.פי)

ברה"מ וארה"ב הולמות באליפות העולם בכדורסל

נבחרות הכדורסל של ברית־המועצות וארצות־הברית מובילות בשני הבתים באליפות העולם לנשים בכדורסל הנערכת בעירי ברית־המועצות. ברה"מ מובילה בבית במוסקבה עם מלוא 6 הנקודות, לפני קנדה, גם לה 6 נקודות. בבית השני, בוילנה, מובילה ארה"ב עם מלוא 6 הנקודות, לפני סין, הונגריה וצ'כוסלובקיה, לכל אחת מהן 5 נקודות.
במוסקבה גברה קנדה על קובה בנקודה — 62:63, לאחר 29:37 במחצית. ברה"מ הביסה את בולגריה — 66:94 (33:38).
בוילנה ניצחה ארה"ב את הונגריה — 63:78 (34:43). צ'כוסלובקיה גברה על אוסטרליה — 60:55 (24:29) וסין הביסה את טיוואן — 43:93 (26:47).
השתיה נרשמה כמינסק כשדרום־קוריאה גברה במפתיע על בראזיל — 69:71, לאחר שהברזילאיות הוליכו במחצית 26:37.
משחק הגומלין יהיה בלאגוס, ב־25 בחודש.

● בגמר הזוגות בקיצביל, אוסטריה, ניצחו תומאס שמיד (צ'כוסלובקיה) והיינץ גנטהארדט (שוויץ) את אנדרס גומז (אקוודור) והנס גולדמייסטר (צ'ילי) — 6:4, 6:7, 3:6.

גאנה — ניגריה 1:1

נבחרת הכדורגל של גאנה וניגריה סיימו באקרה בתיקו 1:1 (0:0), במשחק הראשון בגביע בגביע העולם בטורניר "קוראל".

הונגריה וישראל יחליפו שופטים לטורנירים ידידותיים

מאת ראובן חנניה

התאחדויות הכדורגל של הונגריה וישראל יחליפו ביניהם שופטים לטורנירים ידידותיים שיתקיימו בשתי הארצות — זאת נמסר לאחר שובו של יצחק עורבי, מבעלי השופטים בהתאחדות לכדורגל, מהונגריה.
היחסים הספורטיביים בין ישראל והונגריה התחדשו בעת האחרונה בטורניר הנוער האחרון בכדורגל שחקנים כתורש הצמכבר בארץ שיגרה הונגריה את נבחרת הנוער שלה.
איגוד השופטים ישגר בחודש אוגוסט, בשנה הבאה, שני שופטים בין־לאומיים לקורס שיתקיים מטעם אופ"א בעיר השוויצית קלוסטר.

אריל ויליאמס: אליעזר רמלה

אריל ויליאמס ימשיך להופיע בישראל גם בעונה הקרובה — כך נודע אמש.
ויליאמס חתם בתחילת השבוע בארה"ב עם המאמן שמואל יעקבסון וישחק בקבוצת הליגה הארצית, אליצור נוה־דוד רמלה.

לקראת סיום מועד ההעברות מחר בכדורסל

קורנליוס — למכבי ת"א ינאי — להפועל איתן גבת

● כדורסל

מאת יצחק ויסמן

מספר העברות מעניינות בוצעו אתמול במשרדי איגוד הכדורסל. הבולטת ביניהן היתה העברתו של גרג קורנליוס ממכבי רמת־גן למכבי תל־אביב.
מחר יסתיימו ההעברות של שחקנים ישראליים וגם היום צפויות מספר העברות חשובות.
בנוסף לקורנליוס נרשמו אתמול עוד העברות בולטות. בועז ינאי, הבין־לאומי של ישראל, עם 150 הופעות בנבחרת, הועבר מהפועל כנרת לעולה החדשה ללאומית, הפועל איתן גבת.
לן קולהאס עבר מהפועל גן־שמואל לבית"ר תל־אביב ונדב הנפלד מא.ס. רמת־השרון להפועל הגליל־העליון.
מכבי נתניה, אחת המועמדות לעליה לליגה הלאומית, רשמה בשורותיה את מייקל קרטר, ששיחק בעבר בהפועל חולון ובהפועל קרית־גת ואת שי כספי, ששיחק בעונה שעברה במכבי חיפה.
הפועל נהריה צירפה שלושה שחקנים. אילן רוקח מהפועל איתן גבעת־יעקב (ג'קי) דור ממכבי חיפה ודב דוכרבני ממכבי יקנעם מליגה א'. כל השלושה שיחקו בעבר במכבי קרית־מוצקין בליגה הלאומית.
שאול לופו, לשעבר בהפועל חיפה, ובעונה החולפת בהפועל עין־דור, עבר להפועל כנרת. עוז ויגורדמן עבר מהפועל רמת־גן להפועל גבעתיים, ואילו הפועל נען קלטה את יהל דגן (הפועל קרית־גת) וזיו רביב (אליצור נתניה).
האלופה, מכבי תל־אביב, "הורידה כיתה" את יצחק כהן, שישחק בקבוצת־הבת מכבי דרום־תל־אביב.

הפועל חיפה רוצה את... אנדז'יי סטלמך

ראשיה ייצאו לפולין כדי לנסות להחתימו

מאת יוסף גלזר

אביב ביחסים עם פולין לא רק בפוליטיקה אלא גם בכדורגל. ראשי עמותת הכדורגל של הפועל חיפה, חיו"ר אביב שוסטר והמזכיר אלי שגב, ייצאו ביום שישי לפולין כדי לנסות להחתים את החלוץ אנדז'יי סטלמך, מלך השערים של קבוצת שלונסק ורוצלאב מהליגה הפולנית הראשונה.
סטלמך היהודי (ללא קשר לנחום סטלמך...) הוא קשר־ותיקה ואת הקשר הראשון עמו יצר מזכיר הפועל מחוז חיפה אברהם תיט, בעת ביקורו בארץ הולדתו פולין לפני שבועות אחדים.
החיפנים כבר ערכו את הסידורים לקבלת אשרות הכניסה לפולין ובכוונתם לשהות שם עד יום שלישי עת יצטרפו לקבוצתם שתקיים מחנה־אימונים במערב־גרמניה.

טרי — סלע מחלוקת בין חולון ומכבי חיפה

קבוצת הכדורסל של הפועל חולון הגישה אתמול מכתב תלונה חריף נגד קבוצת מכבי חיפה, המסרבת להעניק שחרור לג'יימס טרי.
מכתבה של הפועל חולון הועבר לידיו של היועץ המשפטי של איגוד הכדורסל, עו"ד צבי יפה, האמור להחליט על צעדיו עד מחר, יום סיום מועד ההעברות בליגה הלאומית והארצית.
חולון טוענת כי מכבי חיפה נוהגת בניגוד לתקנון איגוד הכדורסל הקובע כי קבוצה שביצעה כבר שתי העברות חייבת להעניק שחרור לשחקן.
כתבנו בחיפה, יוסף גלזר, מוסיף: אתמול סירב יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי חיפה, אבנר יוסף, לחתום על טופס שחרורו של טרי והשיב את פנייתו של מזכיר הפועל חולון, מיכאל לפרודו, ריקם.
לטענת החיפנים אין התקנון יכול לכפות עליהם את שחרורו של טרי מאחר שפעולה זו תהיה בניגוד לחוזהו החתום של הכדורסלן.
טרי עומד להגיע היום לישראל.

בתי־המשפט עסוקים ב...כדורסל

מאת יצחק ויסמן
ארחון של משפטים בהם קשורים שחקני כדורסל יתנהל היום. מועצות הבוררין בלשכת שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, שאול אלוני.
דן סמית נגד הפועל ירושלים, המסרבת להעניק לו שחרור; יאיר ברקטר נגד מכבי רמת־גן, אילן חן נגד הפועל תל־אביב וקוש בנט נגד הפועל רמת־גן.

חמו הודיע: "אני מריח ידיים"

המאמן לשעבר את קבוצת הכדורסל של הפועל רמת־גן עלה אתמול על שרטון כאשר אברהם חמו, שניסה להציל את הקבוצה, הודיע: "אני מריח ידיים".
הקשיים הרבים שנערמו כדי להותיר את הפועל רמת־גן בליגה הלאומית היקשו על מציאת פתרון כלשהו.
מזכיר מועצת פועלי רמת־גן, שאול טורי, אמר אמש שאינו מקבל את גישתו של חמו והוא מקווה שימשכו הנסיונות, בעזרתו וגם בסיועו של ראש עיריית רמת־גן, אורי עמית.

● טניס

איטליה הביסה את ישראל 0:5

נבחרת הנוער של ישראל בטניס, עד גיל 18, נוצחה אתמול בוונציה שבאיטליה, בגמר בית ג' על גביע ולריה, על־ידי נבחרתה החזקה של איטליה — 5:0.
כל משחק נמשך כשלוש שעות והישראלים הוכרעו על חודן של נקודות.
יצויין שהאליפות היא לגילאי 18, וכמעט כל שחקני ישראל הם כבני 16.

ויינברג ורמקה ניצחו בחיפה

אוהד ויינברג, אלוף אסיה לגילאי 14, ממרכז הטניס בחיפה, ניצח אתמול בטורניר הבין־לאומי של חיפה לגילאי 16, ויינברג גבר מכבר במבורסקי על אילן ארליך ממרכז הטניס בימו — 6:3, 6:4.
בין הבנות ניצחה סטפני רמקה מגרמניה בגמר את ענת ואדרן מרמת־השרון — 6:4, 6:2.
100 בנים ובנות מפורטוגל, הולנד, גרמניה, דרום־אפריקה וישראל השתתפו בטורניר שנמשך ארבעה ימים. בסיומו העניק יו"ר הנהלת מרכז הטניס בחיפה, אהרון שפירא, את הפרסים למנצחים.
● בגמר טורניר הנשים במרכז טריאול ניצחה הלנה סוקולה את פאם שרייבר — 6:2, 7:5.

נבון: יש לבחון תוקף התסגרים לנוער ולילדים

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, פנה להנהלת ההתאחדות לכדורגל ובקש לבחון מחדש את תוקף [illegible] והמוסרי של תקנות ההתאחדות חדשות בהסדר שחקנים, [illegible] ילדים ובני נוער.
השר ציין במכתבו ששעור להנהלת ההתאחדות, כי [illegible] החודשיים האחרונים הגיעו אליו גורמים שונים את השגותיהם על מה שנוגע בתקנון ההתאחדות לכדורגל, הנוגעות מבחינת [illegible]
שר החינוך הוסיף במכתבו, כי להערכתו יהיה זה מועיל אם הנהלת ההתאחדות לכדורגל תקיים דיון בנושא [illegible] השר ציין [illegible] ילדים ובני נוער [illegible]

ישראל מסכימה לעיין בחלופות ללביא - מצהיר שמחוני בארה"ב

מאת כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — החלטת ממשלת ישראל לייצר את מטוס ה"לביא" היא החלטת דרג מדיני, ומשום כך לא יבלום אותה כל לחץ מצד הפנטגון או מצד חברות אמריקניות, אך ישראל מוכנה לעיין בחלופות ל"לביא" — אמר הנספח הצבאי לשעבר בוושינגטון, אלוף אורי שמחוני, בראיון לשבועון "ויסכס ניוז".

שמחוני אמר עוד, כי הוא מקווה שה"לביא" לא יהיה לסלע־המחלוקת העיקרי ביחסים הבטחוניים בין שתי המדינות.

במכתב למערכת השבועון, מוחה סגן נשיא חברת "ג'נרל דיינמיקס", יצרנית האפ־16, אחת החברות שעמם מבקש הפנטגון לשתף פעולה בבחינת חלופות ל"לביא", על טענת פקיד ישראלי עלום־שם, כי "ג'נרל דיינמיקס" מנהלת בי קונגרס שתדלנות נגד ה"לביא".

נציג החברה האמריקנית טען, כי ל"ג'נרל דיינמיקס" עמדה "נייטרלית, בלי ידיים" בשאלת ה"לביא". וכי אין היא משרלת נגדו, לא מאחורי הקלעים ולא לפניהם.

שמחוני אמר, כי תיחכומם של מוצרי התעשיה הבטחונית בישראל מאלץ אותה לפנות יותר ויותר לשוק האמריקני, משום שבמדינות מפותחות פחות יתקשו רוכשי הציוד הישראלי להכשיר את מפעיליו.

קרובה הבקעה איראנית בחזית העיראקית - מעריכים האמריקנים

מאת כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — מאמצים אמריקנים להפסיק אספקת נשק ממדינות המערב לאיראן, לא מנעו מכמות גדולה של אמצעי־לחימה להגיע לאיראן באמצעות מתווכים אירופאים וכנראה גם ישראלים, לדברי פקידים אמריקנים שצוטטו אתמול בעלון החדשות "מידל איסט פוליסי סרוויי".

גם סין הגדילה את מכירות־הנשק שלה לאיראן.

מומחים בסי.איי.אי. ועוזר שר־החוץ למודיעין ולמחקר מורטון אברמוביץ, שותפים עתה להערכה שקרובה הבקעה איראנית בחזית העיראקית. במימשל רייגן נשקלו שיגור שליח מיוחד לבגדאד והסרת אמברגו הנשק האמריקני מעיראק, אך שליט עיראק סדאם חוסיין אינו מעוניין ב"הרצאות" ונראה כי יתרונה הטכנולוגי של עיראק לא הצטמצם, אלא שאינו מתורגם להצלחות בשדה־הקרב.

עלון החדשות מסר עוד, כי פקידים אמריקנים מעודדים עתה את התפוררות הליגה הערבית, כדי לסייע למדינות הערביות המתונות ולשחרר מהצורך בהסכמה כלל־ערבית הפועלת לטובת הקיצונים.

בסטייט דיפרטמנט ציינו בחיוב את התגובה הרפה של אש"ף ושל מדינות המפרץ הפרסי למיפגש ראש־הממשלה שמעון פרס עם חסן מלך מרוקו, אך הגיבו בשלילה על התנהגותה של פמליית סגן־הנשיא ג'ורג' בוש בעת מסעו לאיזור, שחולל ציפיות מופרזות להתפתחות משמעותית.

תמריץ כפול

בקשת ישראל לקידום מעמדה כיצואנית בטחונית לזה של חברות נאט"ו, תוכה היום לתמריץ כפול, בנאום של סנאטור גארי הארט במיפגש חברי מועדון הנשיאים של הארגונים היהודיים עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש.

עוד יקרא הארט לשיפור יכולתם של ספקים מישראל להתמודד בחוזים על אספקת מוצרים ושירותים לזרועות ארה"ב.

השבועון ז'און אפריק:

"המוסד" מסייע לחשוף מתנגדי משטר בקניה

מאת ארנון ופרה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — דו"ח של שירותי הבטחון הישראליים והאמריקניים, שהוגש לנשיא קניה דניאל ארפ מוי, גרם למעצרים ולמעצרים בארץ זו.

השבועון "ז'און אפריק" המוסר על כך מדווח, כי בעקבות הדו"ח נעצרו 900 איש החשודים בהשתייכות לארגון האופוזיציה הסוציאליסטית "מכקניה", אינטלקטואלים, מרצים, סטודנטים סוחרים.

נשיא קניה מתכנן עתה גם "טיהור" בצבא ובמשטרה.

תקנות החרום אינן תקפות — פסק ביהמ"ש העליון בדרא"פ

יוהנסבורג. — בית המשפט העליון בנטאל פסק אתמול, שתקנות לשעת חרום, שהופעלה ע"י ממשלת דרום אפריקה כדי לבלוא אלפי אנשים, אינה תקפה.

משפטנים אמרו, שאם לא יפרסם הנשיא בוטה תקנות חרשות, יש לצפות לשחרורם של רבים מבין העצורים, שמספרם הכולל נאמר ביותר מ־5000.

ממשלת דרום אפריקה הגישה מיד ערעור נגד פסק הדין שניתן בדרבן, לפיו יש לשחרר את לצ'סה צ'נולי, מארגן קהילתי מהעיר למונטוויל. צ'נולי, עובד "החזית הדמוקרטית המאוחדת", הלוחמת נגד ההפרדה הגזעית, נעצר ב־12 ביוני, מיד לאחר פירסום צווי החרום.

פרקליטיו הגישו תביעה לשחררו בטענה, כי הסעיף שלפיו נעצר שולחם אינו חוקי. בית המשפט הסכים לטענה זו, וציין כי המדינה יכולה לעצור אנשים רק אם צעד זה יסייע לה להביא לסיום מצב החרום. שרי החוק והסדר והמשפטים נצטוו לשחרר את צ'נולי ולשלם את הוצאות המשפט.

(עו"ד וע"צ)

טלקס

● **בורגיבה התגרש**

תוניס. – הודעה מטעם לשכת הנשיא הרפובליקה התוניסית מסרה אמש על גירושיו של הנשיא חביב בורגיבה מאשתו. ואסילה בורגיבה "בגלל הצהרות ועמדות שנקטה תוך הפרת החוקה".

בהודעה נאמר, כי בית משפט בתוניס נתן פס"ד על גירושיה של הגב' ואסילה בינת מוחמד בן עמר, רעיתו של ראש המדינה התוניסית. בית המשפט ציווה גם, שלהבא לא תהיה אשתו לשעבר של הנשיא רשאית לשאת את התואר "מג'דה" הגב' הראשונה של תוניסיה.

ואסילה בורגיבה שוהה מזה כמה חודשים בארה"ב. (ע"צ)

● **המורדים באנגולה תקפו בסיס ממשלתי אסטרטגי**

ליסבון. – המורדים נגד המשטר המרקסיסטי באנגולה, חברי ארגון "אוניטה", הודיעו אתמול, כי השמידו ציוד ראדאר וארטילריה בהתקפה, על בסיס צבאי אסטרטגי בדרום־מזרח המדינה. המורדים אמרו, כי מבסיס זה תכננה אנגולה התקפה נגדם. (ע"ר)

גרמניה המע' מאיימת על אחותה המז': ננתק יחסים

אם לא תופסק הצפת מערב־ברלין בפליטים

בון. — ממשלת מערב־גרמניה הזהירה אמש את מזרח־גרמניה, כי סירובה להפסיק את זרם הפליטים ממדינות העולם השלישי לברלין המערבית, מאיים על היחסים בין שתי המדינות.

שר המנים המערב־גרמני היינריך וינדלן אמר, כי התנהגות מזרח־גרמניה "עוינת עד כדי גסות ותוחזר, כי המשך המצב יפגע בשיתוף הפעולה בין שתי המדינות".

גם מקורות מערביים מתחו ביקורת על התנהגות מזרח־גרמניה ואמרו, כי ארה"ב, בריטניה וצרפת, המפקחות על מערב־ברלין הן בדעה, כי נעשה כאן נסיון לנצל את ענין הפליטים כמנוף לשנות את המעמד המיוחד של ברלין.

מערב־גרמניה הודיעה כי היא מאבדת את השליטה על זרם הפליטים מאפריקה, אסיה והמזרח התיכון, שעלה על 50 אלף מתחילת השנה.

רובם נכנסים לברלין לאחר טיסה למזרח־ברלין, בזן מאשימה את הממשלה הקומוניסטית בעידוד זרם הפליטים הזה.

(ע"ר)

מלחמת האחים בפלנגות כמעט תבעה ראשו של אחיין ג'ומאייל

מאת כתבנו לענייני המזה"ת

בן אחותו של הנשיא ג'מייל, פואד אבו־נאדר, ניצל אתמול בנס מניסיון התנקשות בחייו.

אבו־נאדר, שהוא חבר בלשכה המדינית של מפלגת הפלנגות וידוע בעמדותיו הפרו־סוריות, יצא עם עשרה מלווים מישיבת לשכת מפלגת הפלנגות ואז נפתחה עליו אש ממטוח קצר. הוא נפצע ברגלו והועבר לבית־חולים סמוך למזרח־ביירות, שם נותח.

פרט לאירוע זה שרר אתמול שקט יחסי בחלקים הנוצריים של ביירות אחרי אירועי הדמים של היומיים האחרונים.

ההתנגשויות הן על רקע הסיכסוך בין המפקד הנוכחי של "הכוחות הלבנוניים" הנוצריים — סמיר ג'עג'ע, שבאלץ להימלט ממזרח־ביירות לאיזור ביבלוס (ג'בייל) מצפון לג'ונייה, לבין נאמניו של המפקד המודח, אלי חבייקה, וכראשם — מרון משעלאני — מפקד גזרת מזרח־ביירות של "הכוחות הלבנוניים".

כל יום אתמול נמשכו פגישות הלשכה המדינית של הפלנגות ומיפקדת הזרוע הצבאית שלה "הכוחות הלבנוניים". פגישה מכרעת היתה אמורה להערך אמש בשעה מאוחרת.

סמיר ג'עג'ע, המתנגד לקשרי הנוצרים עם סוריה, התכוון לסלק מן "הכוחות" את אלה שנותרו מתומכיו של אלי חבייקה, הפועל מאז סולק מתפקידו, מבקעת הלבנון בהשראתה של דמשק. ג'עג'ע התכוון להפוך את המליציה הנוצרית לצבא לכל דבר. אולם נתקל בהתנגדות מוזינת של תומכי אלי חבייקה, המופעלים באמצעות המודיעין הסורי.

ואולם, לעת עתה נראה, כי ג'עג'ע הצליח להחזיר לעצמו את השליטה על מרכזי הכוח של "הכוחות הלבנוניים".

אנה האמליינן, אחת משתי בנות הערובה שהצליחו להימלט ממכונית החוטף הפיני, לפני שהתפוצצה לאחר קרב־יריות שהתפתח בין המשטרה לבין החוטף, אשר שדד קודם לכן בנק בפרברי הלסינקי. (צילום אי. פי.)

בראיון לעיתון "מיליט"

שמיר קורא להדק היחסים עם תורכיה

אנקרה. — שר החוץ יצחק שמיר קורא, בראיון לעתון טורקי, להידוק היחסים בין אנקרה לירושלים.

בתשובה לשאלה של העתון רב התפוצה "מילייט", כיצד היה רוצה לראות את היחסים, אמר שמיר: "הרבה יותר חזקים והרבה יותר עמוקים. אין לנו בעיות עם טורקיה. אין לנו יחסים כלכליים ומסחריים רציניים ואת אלה יש לטפח".

בינתיים תקף העתון הדתי הקיצוני "מילי" את "התחממות היחסים בין טורקיה לישראל". העתון, המבטא את המיעוט המוסלמי הקיצוני בטורקיה, אומר כי שתי המדינות מפתחות יחסים מדיניים, כלכליים וצבאיים ומוסיף: "דבר זה יטיל קללה על ההיסטוריה של טורקיה ועל השליחות המוסרית שלה. בעוד ירושלים נשארת כבושה והעם הפשלתיני יורק דם, דרך כזאת מהווה שגיאה היסטורית..."

הידיעות בעתונות הטורקית על היחסים עם ישראל גברו באחרונה, לאחר שנודע על תכניות למנות דיפלומט בכיר לשגרירות הטורקית בישראל ולאחר ביקורו של השר אריאל שרון באיסטנבול בחודש שעבר. (עי"ד)

"קפטן בצבא ארה"ב ערק לקובה"

האוואנה. — קפטן בצבא האמריקני, יליד קובה, ביקש מקלט מדיני בקובה, בגלל התנגדותו למדיניות הממשל במרכז אמריקה — מסר העתון הקומוניסטי "גראנמה" בהוואנה.

הקצין, הוגו רומיאו אלמידה, שירת בבסיס אמריקני בשטוטגארט מערב־גרמניה.

לדברי העתון החליט אלמידה לערוק לאחר שנשלח לאמריקה המרכזית. (עי"ד)

התפטרה ממשלת צפון־קפריסין

ניקוסיה. — ממשלת הקואליציה של הרפובליקה הטורקית בצפון־קפריסין, התפטרה אתמול לאחר חילוקי דעות לגבי המדיניות הכלכלית.

ראש הממשלה של הרפובליקה, המוכרת רק על־ידי טורקיה, דרוויש ארוגלו, הודיע כי הגיש את התפטרותו לנשיא ראוף דנקטאש.

המשבר נוצר כתוצאה מחילוקי דעות בקשר לתכנית כלכלית שהציעה טורקיה, ואשר המליצה על מדיניות ליברלית למשיכת השקעות חוץ וצמצום התלות בממשלת טורקיה.

ראש המפלגה השמאלית בקואליציה מתח ביקורת על התכנית, ובעקבות זאת התפטר ארוגלו. (עי"ד)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 11.8.86

	יחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	–	–	–	–	1.4912
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4778	1.4962	1.4870
לירה שטרלינג	1	2.14	2.24	2.1805	2.2077	2.1948
מרק גרמני	1	0.71	0.74	0.7191	0.7281	0.7227
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2215	0.2242	0.2225
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6374	0.6454	0.6414
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8943	0.9054	0.8987
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2139	0.2165	[illegible]
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2012	0.2037	0.2025
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1920	0.1944	0.1929
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3004	0.3041	0.30
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0681	1.0815	1.0735
דולר אוסטרלי	1	0.86	0.93	0.8952	0.9063	0.9013
ראנד דר' אפריקני	1	0.35	0.59	0.5830	0.5903	0.5859
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3474	0.3517	0.3490
שילינג אוסטרי	10	1.00	1.05	1.0223	1.0351	1.0272
לירה איטלקית	1,000	1.02	1.09	1.0458	1.0588	1.0506
ין יפני	100	0.95	0.99	0.9624	0.9744	0.9675

מהומה בפתיחת משפטם של הנאשמים ברצח מנוס

בני משפחת החייל המנוח ניסו לתקוף את הנאשמים והורחקו בכוח על־ידי אנשי משמר הגבול

מהומה פרצה בבית־המשפט הצבאי בשכם, כאשר החל משפטם של חמשת הנאשמים בחטיפתו וברציחתו של החייל דוד מנוס. בני משפחת החייל שהגיעו לאולם המשפט ניסו להתנפל על אחד הנאשמים כאשר אלה הוכנסו לאולם, ואנשי משמר הגבול מנעו זאת מהם בכוח.

כתב־האישום נגד חמשת הנאשמים — שלושה גברים ושתי נשים — הוגש לבית־המשפט בחודש מאי, ואתמול, הוקרא כתב־האישום בפני הנאשמים. אלה כפרו באישומים המיוחסים להם כבר בראשית המשפט.

מהומה נוספת פרצה בבית־המשפט הצבאי, כאשר סיים אב בית־הדין, רב־סרן משה שפי, לקרוא את סעיפי האישום נגד שתי הנשים. בני משפחת המנוח החלו לקלל את הנאשמים ולצרוח בקולי־קולות.

במהלך המהומה נופצה שמשה באולם הדיונים. השופטים הפסיקו את הדיון ויצאו ללשכתם, וחידשו אותו רק בשעה 02.00 בצהריים, לאחר שנרגעו הרוחות. אז השלים אב בית־הדין קריאת סעיפי האישום נגד הגברים בחולייה.

עם תחילת המשפט ביקשו באי־כוח הנאשמים לערוך את הדיון בדלתיים סגורות ולהימנע מלקרוא בפומבי את כתב־האישום, בטענה שהנאשמים קראוהו כבר והבינו אותו. כן טענו שהקראת כתב־האישום עשוייה לגרום למתח וחימום האווירה באולם.

התובע התנגד לבקשה לערוך את הדיון בדלתיים סגורות ולא להקריא בפומבי את כתב־האישום. השופט קבע כי הדיון יהיה פומבי, בשל חשיבות המשפט והעניין הציבורי שבו.

בכתב האישום נאמר, כי ב־5.11.84 נסעו הנאשמים טאופיק איברהים עבדאללה, אשתו למיה מערוף עבדאללה ומוסטפה מחמוד קארוש במכונית שכורה בכביש לוד — פתח־תקווה. הם לקחו טרמפ את החייל דוד מנוס, שעמד בתחנת הסעה לחיילים, ואמרו לו כי הם נוסעים לפתח־תקווה. מחוז חפצו.

בכניסה לכפר באלוט שבשומרון, הורידו הגברים את החייל מהרכב, הובילוהו למערה סמוכה, שם חפרו בור. מנוס הצטווה לרדת לתוכו. אז חתכו חוטפיו חלק מהחבל שבו נקשרו ידיו, כרכו אותו סביב צווארו וחנקו אותו למוות.

הנאשמת זוהרה סעיד אבו־חאסן מואשמת כי העבירה את מיסמכיו האישיים לארגון פתח בירדן, והיא מואשמת גם בתיכנון הרצח.

הנאשם החמישי תחין יעקוב עבדאללה מואשם שידע על החטיפה והרצח, ולאחריו שרף את חפציו האישיים של דוד מנוס. (עתים)

נסיונות התאבדות ותיגרות במח' הפסיכיאטרית באיילון

מנהל המרכז לבריאות הנפש בכלא: הצוות מפריז במתן תרופות לחולים ומתרשל בטיפול

מאת ירון אליוסף, כתב "על המשמר"

התאבדות ו־10 נסיונות התאבדות אירעו בתקופה האחרונה במחלקה הפסיכיאטרית שליד כלא איילון.

בעקבות המקרים כינס מנהל המרכז לבריאות הנפש בכלא, פרופסור פטר סילפן, את צוות העובדים המקצועיים של המחלקה ונזף בהם על העליה התלולה במספר המקרים.

בישיבה שהתקיימה ב־31 ביולי טען פרופסור סילפן, כי בעשרת הימים שקדמו לישיבה התאבד אסיר מאושפז ו־10 אחרים ניסו להתאבד. פרופסור סילפן אמר לעובדים, כי בחודשים האחרונים נעשה שימוש מוגבר בתרופות פסיכיאטריות ובשל כך הקפיד הצוות פחות בטיפולו בחולים.

ממשרד הבריאות נמסר בתגובה, כי לא מדובר בנסיונות התאבדות אלא כהתנהגויות חריגות של אסירים המאושפזים במחלקה זו. בין היתר מדובר באסיר מאושפז שהתאבד, ארבעה מקרים של תיגרות בין החולים לבין עצמם ואסיר אחר שניסה לפגוע בעצמו חמש פעמים.

המחלקה הפסיכיאטרית הסגורה בכלא איילון איננה כפופה לשירות בתי־הסוהר אלא למשרד־הבריאות ומאושפזים בה כ־50 אסירים.

ממשרד הבריאות נמסר עוד כי בדרך כלל נרשמת עלייה במספר ההתנהגויות החריגות בקרב המאושפזים ביחוד בחודשי הקיץ.

טלקס

● **ברית תאומות בין עכו לאיסמעליה**

ברית ערים תאומות עשוייה להיכרת בין עכו לאיסמעליה זמן קצר לאחר שתוסדר סוגיית טאבה. כן נרמז השבוע לראש עיריית עכו. אלי דה־קסטרו, בעת ביקורה של משלחת סוכני תיירות ממצרים בעכו.

המגעים בעניין כריתת ברית תאומות בין שתי הערים החלו עוד לפני שנה, בעת ביקורו של שר־התיירות המצרי חקנדים בעכו.

איסמעליה היא עיר מצרית השוכנת לחוף חים המזכירה באופייה את עכו. **יהודה צור**

● **תחנת רדיו אזורית בנגב**

תחנת רדיו אזרית ראשונה בארץ, תוקם בדצמבר השנה בבאר־שבע.

התחנה, "קול הנגב", תשרת את כל איזור הדרום. על כך מסר אתמול שר־התקשורת, אמנון רובינשטיין.

השר רובינשטיין, שביקר בעירייה ובירוחם, אמר, כי "קול הנגב" תשדר גם חדשות ופרסומות מקומיות, ותהיה הראשונה בשרשרת תחנות אזוריות דומות שיקים משרד־התקשורת בכל רחבי הארץ. **שלי יחימוביץ'**

● **חברי גרעין מארה"ב — לביקור בארץ**

16 צעירים וצעירות מארצות־הברית וקנדה, חברי גרעין "ביצוץ" של השומר הצעיר, יגיעו הבוקר לביקור בן שבועיים בישראל.

במהלך הביקור אמורים חברי הגרעין לקבוע את קיבוץ חיעד בו יתקעו בעוד כשנתיים עם סיום לימודיהם באוניברסיטאות השו־נות בארצות־הברית וקנדה. כמו־כן יערכו סמינר עלייה. יטיילו בארץ ויפגשו עם מזכיר הקיבוץ הארצי וגורמים נוספים העוסקים בנושא. **שלמה גלזר**

הטור השבועי

איחוד קרנות הפנסיה – על שולחנה של הוועדה המרכזת

הוועדה שנתמנתה בפברואר ש.ז. ע"י הוועדה המרכזת, הגישה מסקנותיה בנושא איחוד הקרנות לח' ישׂראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות.

במסקנתה העיקרית ממליצה הוועדה לפני הוועדה המרכזת למזג 4 הקרנות ההסתדרותיות לקרן אחת עם הנהלה מרכזית אחת.

הקרן תפעל באמצעות שלוש חטיבות.

בסמכותה של ההנהלה המרכזית: הפעלת שלוש חטיבות, קביעת שיוך חטיבתו לגבי מצטרפים חדשים לקרן, עיבוד תקנון שיחול על מצטרפים חדשים, עריכת מאזן כולל של הקרן, שיטת חישוב אחידה של הפנסיות לגבי גימלאים בעתיד, ייעול, קניין וכו'.

הוועדה מעירה גם שהמצב האקטוארי של הקרנות כמו עניינים של הגימלאים, מחייב, בעתיד, העלאת אחוזי ההפרשות של המעסיק והמבוטח. העלאת גיל הפרישה והכללת רכיבי שכר נוספים לחישוב פנסיה.

מספר החברים הפעילים בקרנות מגיע ל־600,000. מספר הפנסיונרים 114,000. מועסקים ע"י הקרנות 1600 עובדים.

במהלך עבודתה של הוועדה הופיעו לפניה נציגים של הנהלות הקרנות. דווחו על מצבם של הקרנות והשמיעו את עמדתם לגבי שאלת איחוד הקרנות.

והמלצות שהוגשו למזכ"ל ההסתדרות התקבלו פה אחד בוועדה. חברי הוועדה היו: אליהו רזיף – יו"ר, אוריאל אברמוביץ, אפרים זולוני, יהודית נחמן, עמוס ערן, כמרכזת הוועדה שימשה שלה נבון.

אחרי קבלת הדו"ח ע"י הוועדה המרכזת ידונו בו מוסדות ההסתדרות והגימלאים.

כינוס ארצי של יושבי־ראש של סניפי הסתדרות הגימלאים בארץ התקיים ביום 30.7.86 בת"א.

פתח יו"ר האגף לארגון חח' אריה סריג. ברך א. אברמוביץ יו"ר הסת. הגימלאים, על בעיות חברה וכלכלה לגימלאים הרצה חח' ש. פוטיק יו"ר הוועדה לכלכלה. הודגשה הפעילות הכלכלית המקיפה במוסדות שהגיעו עם מוסדות וארגונים שיתרמו לשיפור חיי הגימלאי. סוכם, כי תקומנה ועדות כלכליות בכל הסניפים בארץ. התקיים בדיון: החברים א. ליפשיץ, ב. קמין, ווילי, גפן, ד. סתת, כצנלסון, ויניצקי, רחל סונס, בן־יהודה, ש. אפרת, אבלס. א. אשל וא. לוין. החברים ציינו בהערכה את פעילותה של הוועדה הכלכלית והציעו להפעיל ועדות מקומיות. הועברו לחברים ההסכמים שנערכו בנושא ביטוח, תיירות, נופש, טיולים, בשירותי "גרין־קארד" שירותי מ.ג.ס.י. לגרירת רכב ועוד.

גימלאי הוועד הפועל העבירו את משרדם מהבניין המרכזי חדר 150 לבניין המרכז לתרבות שליד שער הכניסה מארלוזורוב 93 בקומה ד' חדר 407. קבלת חברים: בימים ב' ד' בשעות 12-10 לפנה"צ.

באירגון גימלאי קג"מ מתארגן טיול לאילת המתוכנן לימים 30-28 בספטמבר ש.ז. על המעוניינים לפנות למשרד בבית הקרן ברח' כיאליק 155 רמת־גן.

במחוז חיפה

ייעוץ משפטי חינם בעניין חוזי דירות וירושה, אפשר לקבל בכל יום ג' בשעה 10 בשבוע האחרון של כל חודש, במשהדי רח' החלוץ 49.

קרית־אתא

חח' בנים מודיע: התחדשה חלוקת חבילות מזון לגימלאים תמורת תשלום סמלי. המעוניינים יפנו למועדון במקום.

באסיפת יסוד של סניף ותיקי התנועה שהתקיימה ב־29 ביולי רענן גלולי, שלמה וסוגין ומ. זילברשטיין. נבחרו לוועד הח"ח: בלושטיין ומ. זילברשטיין, אהרון לרנר. יונה פינקלמן ואיזידור שולמן. הנהח את האסיפה יו"ר הסניף אהרון לרנר.

בקרית־מוצקין הרצה יו"ר מחוז חיפה י. בלושטיין על בעיות העימלאים בארץ. פתחו והנחתה יו"ר סניף קרית־מוצקין חח"ה לילית הדורי.

בפלילים

6 קצינים ושוטרים זוכו מאשמת אלימות

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר"

בית־משפט השלום בחיפה זיכה אתמול מכל אשמה שישה קצינים ושוטרים ממשטרת מרחב הגליל, שהועמדו לדין על שימוש באלימות במהלך חקירה.

השישה — יצחק בשן, ראש היחידה המרכזית גליל, פקד מיכאל שייט, ראש מחלק הסמים, מפקח אברהם ביטון, ראש צח"מ גליל, רס"ל גרשון אכמן, סמ"ר דוד אטרגי ורש"ז עווי טורו — הועמדו לדין בעקבות תלונה שהוגשה על־ידי דיין מועדי מכפר ירכא לפני יותר משנה, באמצעות עו"ד שמואל קינן. מועדי טען, כי בעת שהיה עצור על־ידי היחידה המרכזית גליל הוצאה ממנו, במהלך החקירה בכוח ותוך שימוש באלימות, הודאה על כי סחר ויבא סמים מסוכנים.

מועדי הועמד לדין בבית־המשפט המחוזי בחיפה שם טען כי ההודאה ניגבתה ממנו באמצעות מכות ואיומים. במשפט זוטא שהתקיים בעקבות טענתו זו זכה מועדי וכתב־האישום נגדו בוטל. במקביל ערכה היחידה לחקירות פנים במשטרה חקירה בתלונתו של מועדי בסופה הוגש בחודש ינואר השנה כתב־אישום נגד השישה.

נשיא בית־משפט השלום רם סביר קבע בפסק־הדין, כי אכן מועדי הוכה, אך לא באופן שתיאר ולא על־ידי הנאשמים. "המתלונן הגזים בתיאור המכות שקיבל הגזמה מגמתית ברורה", אמר השופט וזיכה כאמור את הקצינים והשוטרים מכל אשמה.

בלדר דולרים מזוייפים — לשנה וחצי מאסר

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר" בחיפה

בית־משפט המחוזי בחיפה גזר אתמול שנה וחצי מאסר בפועל ושנה וחצי על תנאי על אנטול יגר בן 38 מקריית־מוצקין, ששימש כבלדר ברשת הפצת דולרים מזויימים.

אנטול יגר הורשע על־פי הודאתו בקשירת קשר לביצוע פשע וזיוף שטרי כסף. הנאשם קשר ביחד עם 3 אחרים שנעצרו בפרשה — מאניה פרלמן, לאוניד רוט ויצחק ינוביץ — קשר להבריח דולרים מזויפים מאירופה ולהפיצם בישראל. הוא צורף למזימה זו כבלדר והוטל עליו להעביר את הדולרים המזויפים לאנשים שונים.

בתחילת חודש מאי הגיעה לישראל מזוורה שהכילה בתוכה 45 אלף דולרים מזויפים מגרמניה. אנטול יגר העביר את מזוודת הדולרים המזויפים מאשדוד לביתו שבקריית־מוצקין ונתפס ימים ספורים לאחר־מכן.

משפטם של שלושת הנאשמים האחרים המעורבים בפרשה יתברר בקרוב בבית־המשפט המחוזי בחיפה.

השופט חיים פיום ציין בגזר־הדין, כי הנאשם, שהוא בעל עבר נקי, נגרר לפרשה זו כתוצאה ממעירה חד־פעמית ויוצאת דופן. יחד עם זאת הטעים השופט, כי הפצת דולרים מזויפים בכמות כזו שנחשפה, היא עבירה המסכנת את שוק הכספים ופוגעת קשות במשק המדינה וכציבור.

הוארך מעצר החשוד ברצח חותנו בחיפה

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר" בחיפה

בית־משפט השלום בחיפה האריך אתמול ב־10 ימים את מעצרו של עטאף מוסטפה מחמוד בן 32 מחיפה החשוד ברצח חותנו אליהו כהן.

באי־כוח המשטרה, רס"ר ניסים גאטומה, טען, כי קיים חומר חקירה הקושר את החשוד לביצוע הרצח. הוא ציין, כי בין החשוד למנוח נתגלע סכסוך, עקב נישואיו של החשוד לבתו של המנוח.

החשוד הכחיש כל מעורבות במעשה, בציינו כי מסר אליבי לחוקריו. "לא עשיתי שום פשע, לא רצחתי, אני נקי ואין לי מה להגיד".

השופט חנוך שילוני הורה, כאמור, להאריך את מעצרו ב־10 ימים.

שיתוף פעולה בין־משטרתי הביא לתפיסת כייסים

מאת: ירון זליג, כתב "על המשמר"

שיתוף פעולה בין תוליות הכייסים של מרחב ירושלים ומחוז תל־אביב הביא למעצר זוג עבריינים ירושלמי.

שלשום בשעות הבוקר התקבלה הודעה במרחב ירושלים לפיה גבר ואשה המוכרים ככייסים עלו על אוטובוס בדרכם לתל־אביב. צוות של היחידה המרכזית בתל־אביב המתין לזוג בתחנה המרכזית והחל לעקוב אחריו. השניים נראו נכנסים לחנויות שונות ולבסוף הותלט לעצרם.

בחיפוש בתיקה של האשה נתפסה תעודת זהות גנובה ממנה הוצאה תמונת בעליה ופנקס שקים גנוב.

התברר, כי לפני נסיעתם לתל־אביב פרצו השניים רכב בירושלים.

2 שוטרים נפצעו במהלך קטטה בין הסיירת הירוקה לדרוזים בגולן

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

שישה תושבי הכפר מג'דל שמס נעצרו אתמול לאחר שהתנגדו בכוח להחרמתם של שלושה עדרי עיזים על ידי הסיירת הירוקה. שני שוטרים נפצעו כאשר נרגמו באבנים על ידי עשרות דרוזים.

אתמול בשעות הבוקר הגיעו כוחות גדולים של המשטרה ומשמר הגבול לשטחי המרעה של הכפר שם היו באותה עת כ־100 עיזים שחורות השייכות ל־3 משפחות. השוטרים ליוו תוליה של הסיירת הירוקה שבאה להחרים את העיזים.

לפני כחודשיים ניתנה ארכה לאנשי מג'דל שמס למכור ולהיפטר מעוד מהעיזים השחורות. המועד פג אתמול ולמקום הגיעו כאמור אנשי הסיירת הירוקה. במקום התפתחה תיגרה כאשר עשרות דרוזים באו לסייע לרועים, והמשטרה נאלצה לירות באוויר כדי לפזרם. ששה מהם נעצרו, כאמור, והעיזים הוחרמו ויימכרו ככל הנראה בגדה המערבית.

גלגלי הבורסה

היצעים וירידות במניות ובאיגרות חוב

מאת אלחנן הורוביץ

אתמול שררה מגמת ירידה בשוק המניות — הן במניות ההשקעות והן במניות התסדיר — וגם בשוק איגרות החוב, בצמודות למדד ובצמודות לדולר. עודף ההיצע במניות התסדיר הגיע ל־0.4 מיליון ש"ח. בשוק איגרות החוב הסתכם עודף־ההיצע ב־2.2 מיליון ש"ח, מזה 1.2 מיליון ש"ח בצמודות למדד ומיליון ש"ח בצמודות לדולר.

הציבור הוציא אתמול 6.2 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות המכונות "סולידיות" והשקיע 1.37 מיליון ש"ח במתמחות במניות.

סל המטבעות החודש עלה אתמול ב־0.07% ל־1.4912 ש"ח, בעוד שהשער היציג של הדולר ירד ב־0.12% ל־1.7659 ש"ח. בעולם נחלש אתמול הדולר, שתמורתו שילמו 2.06 מ"ג, 1.659 פר"ש, 6.6925 פר"צ, 153.75 ין יפאני. מחיר הגטס ירד ל־13.10 לחבית מסוג "בראנט". לעומת זה נרשמו עליות גדולות במחירי הזהב והפלאטינה — עקב חשש לצמצום יצואם מדרום אפריקה. מחיר הפלאטינה, שעלה בסוף השבוע שעבר מעל 500 דולר לאונקיה — כפעם הראשונה מאז 1981 — הגיע אתמול ל־540 דולר לאונקיה. בזהב נערכו עסקות במחירים של 370, 375.60, 381 ואף 390 דולר לאונקיה.

בשוק המניות ירדו אתמול 154 שערים, לעומת 110 שעלו ו־105 שנשארו בלי שינוי. כ־47 ני"ע היתה הפסקת מסחר. 21 שערים ירדו ב־5% ויותר ו־21 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 2 "מוכרים בלבד" ו־6 "קונים בלבד".

המחזור בשוק המניות הגיע ל־8.3 מיליון ש"ח, מזה ב־2.5 מיליון ש"ח במניות התסדיר.

לחברתנו מרים חצור ומשפחתה (בארץ ובחו"ל)

אתכם באבלכם במות אחותך

דורין

בנכר

קיבוץ מענית

לרבקה מוריס ומשפחתה

משתתפים בצערכם במות

האם

קיבוץ כרם שלום